דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם "למרחב"

יום ראשון, ט"ז באייר תשמ"ו, 25 במאי 1986 ● גליון 18817

היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'.

היום בדבר

- התמוטטות בבקעה, חפש את האחראי – אוריאל בן־עמי
- צה"ל, כבר לא בדאַלים – טדי פרויס
- בעיית התעסוקה בעיירות הפיתוח (א') – יצחק מרידור
- "האנס מצפון ת"א", פרטי החקירה – נתן רועי
- בחירות בהולנד, המהפך שלא התחולל – שלמה שפיר
- ספורט מורחב, כל הארץ, כוכבים ולילות

מזג האויר

(ע.) – תחזית מזג האוויר להיום: ירושלים 11־24, רמת הגולן 11־25, נהריה 13־25, צפת 11־23, טבריה 16־30, נצרת 14־27, עפולה 14־29, השומרון 12־25, תל־אביב 16־25, נמל התעופה בן־גוריון 14־26, יריחו 19־33, עזה 17־25, באר־שבע 15־28, אילת 17־36.

עם בואה של ראש ממשלת בריטניה לביקור בישראל:

בריטניה תבחן אפשרויות לסייע בתהליך המדיני

מאת אריה אורן,
סופר "דבר".

[illegible] בריטניה אפשרית לחדוש תנופת השלום במזרח התיכון עמדה במרכז חילופי הברכות אמש בבואה של ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר לביקור ממלכתי ראשון של ראש ממשלה בריטי בישראל מאז הקמתה.

ראש ממשלת בריטניה אמרה כי היא באה לישראל כ"ידידה, בעצם כידידה ותיקה". היא הזכירה שישראל חותרת כל ימיה לשלום ובטחון ואמרה כי בשיחותיה עם ראש הממשלה תבחן את האפשרות כיצד תוכל לסייע לעשות צעדים מעשיים להשכין אמון בין מנהיגי האזור במקום המשדרות הקיימות כיום, לשם השגת שלום בר־קיימא. היא אמרה שהיא ערה לכך שתנופת השלום נחלשה באזור באחרונה וכי היא יודעת שאין זה רצונם של ישראל ושל המנהיגים הערבים המתונים.

עוד אמרה, כי תרצה לראות את ההתפתחות המרשימה בארץ, במיוחד במכון ויצמן ובמחקר החקלאי.

לפני כן אמר ראש ממשלת ישראל, כי במנהיגותה האיתנה של תאצ'ר שב ניצבת בריטניה בשורה הראשונה של החזית למען שלום ובטחון והמאבק בטרור הבין־לאומי. הוא הביע תקוה, שבבשורה המדיני ובעזרת יחסיה המיוחדים עם מנהיגים ערביים תסייע תאצ'ר להצעיד את האזור לקראת שלום בר־קיימא. כן ציין את הקירבה בתרבות הפוליטית בין שתי המדינות.

ביקורה ההיסטורי של ראש ממשלת בריטניה במדינת ישראל החל בשעה 9.17 בערב כאשר מטוס ה"וי.סי. 10" של חיל האויר הבריטי נעצר ברחבת הטקסים הממלכתית בנמל [illegible]. אמצעי בטחון קפדניים ננקטו מצד שתי המדינות לאבטחת שלומה של ראש הממשלה. המטוס הבריטי אף צויד במערכות לוחמה אלקטרונית להגנה מפני טילים.

מאות אנשי בטחון ומשטרה ולוחמי משמר הגבול איבטחו את נמל התעופה ורחבת הטקס, גם אנשי בטחון בריטיים השתתפו במבצע.

ישראל חרגה מכללי הטקס כאשר הציבה משמר כבוד ותזמורת צבאית לקבלת פני ראש הממשלה. מחוות אלה מוענקות רק לראשי מדינה ורק לאור היום, אך לא לאחר רדת החשיכה. לאחר נגינת ההמנונים וסקירת משמר הכבוד [illegible] של רב סרן צעיר מחיל האויר צעדו תאצ'ר ופרס [illegible].

בין מקבלי פניה של ראש ממשלת בריטניה היו יו"ר הכנסת, נשיא בית המשפט העליון, ראשי הכמורה (אך לא הרבנים הראשיים) וכן שרים בראשותו של מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר. לחיצת הידיים בין תאצ'ר ובינו עוררה תשומת לב מיוחדת בזכות העובדה שעמד בראש הלח"י, הארגון שמלחמתו בבריטים בימי המנדט היתה העזה והקשוחה ביותר.

מרגרט תאצ'ר, תיפגש ביום שני לארוחת ערב ושיחות עם מנהיגים פלשתינאיים מהגדה ומרצועת עזה בקונסוליה הבריטית בירושלים המזרחית. פגישה זו לא תהיה במסגרת הביקור הממלכתי שלה בישראל.

אנשי משרד החוץ הבריטי סרבו לנקוב בשמות הפלשתינאים, אך אמרו כי הם מייצגים מיגוון גיאוגרפי ופוליטי של בעלי דעות מתונות בשטחים. תאצ'ר תרצה לשמוע מפיהם על חייהם תחת השלטון הישראלי, מה הין רוצים שיקרה, ואפשרויות של הסדר פוליטי. תאצ'ר תבטא בפגישה את הגישה המסורתית של בריטניה.

מקורות בריטיים אמרו, כי תאצ'ר תביע מחדש את רצונה של בריטניה לסיים את הכיבוש הישראלי של השטחים הערביים, והם הוסיפו כי אין הם רואים סיכוי של ממש כי היא תסיר את האמברגו על מכירת נשק לישראל, שהוטל אחרי הפלישה ללבנון, וזאת נוכח המשך הנוכחות הישראלית בדרום לבנון.

למרגרט תאצ'ר נלוה לסיור בארץ גם בעלה דניס.

אל טקס קבלת הפנים הגיעה באורח יוצא דופן גם רעיית ראש הממשלה פרס, סוניה.

ראש ממשלת בריטניה גרמה התרגשות כאשר בתום הטקס הרשמי שנערך בנמל בן גוריון יצאה ממכונית השרד כדי לשוחח עם שלושת ילדיו הקטנים של ניצב משנה אסף חפץ, מפקד מרחב השפלה של המשטרה. היא ליטפה אותם ונשקה לתינוקת עופרי שהיתה בזרועות אמה שרה חפץ.

צלמים עטו להנציח את החריגה מכללי הטקס ואולם כי הסכימו תאצ'ר וראש הממשלה שמעון פרס שעמד לידה כל העת להתייצב לפני עשרות הצלמים לתנועה של לחיצות ידיים.

רק אחר כך יצאו תאצ'ר ופרס לירושלים.

לחיצת יד של "גברת הברזל" — צילום א.י.פ.-א.י.

איגרת מברה"מ באמצעות פינלנד

מאת יוסי מלמן סופר "דבר" וסוכנויות הידיעות

מוסקבה (ע"ס). – "החלטתה של ישראל להשתתף במלחמת הכוכבים מצמצמת את הסיכויים להשגת הסדר צודק במזרח התיכון" – כך נאמר באיגרת סובייטית, שנשלחה לממשלת ישראל.

מסמך זה, כך דיווחה אתמול סוכנות הידיעות [illegible] הרשמית "טאס", הועבר לממשלת ישראל באמצעות שגרירות פינלנד, המייצגת את האינטרסים הסובייטיים בישראל.

"כאשר התחייבה בתחילת חודש מאי, בוואשינגטון, על הסכם להשתתפות ישראל ביוזמת ההגנה האסטרטגית, תרמה ההנהגה הישראלית להחרפת המתיחות הכללית בעולם וגם במזרח התיכון" נאמר באיגרת, שבה צויין, כי התפתחות זאת "מרחיקה במידה נוספת את הסיכויים להשגת הסדר צודק באזור".

ישראל טרם החליטה אם להשיב לאיגרת המחאה שקיבלה מברה"מ.

הגרעון במאזן התשלומים יחרוג ב־600 מיל' דולאר

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

הגרעון במאזן התשלומים עלול לחרוג בתום השנה ב־600 מיליון דולר משיעור התחזית.

היצוא יהיה נמוך ב־300 מיליון דולר והיבוא גדול ב־300 מיליון בהשוואה לתחזיות. כך הזהיר שר הכלכלה גד יעקובי בדיון שהתקיים ביום ו' בלשכת ראש הממשלה שמעון פרס, בהשתתפות שרי האוצר, התעשיה, החקלאות והאנרגיה.

הדיון נועד לגיבוש דרכים לעידוד היצוא. השר יעקובי אמר, כי כדי לקדם את היצוא יש לשפר את ביטוח השער ליצוא ב־6 אחוזים לפחות ולהגדיל את הסיוע למייצאים לצפון אמריקה, המקבלים תמורה בדולארים.

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון הגיש תכנית לעידוד היצוא הכוללת סיוע למפעלים שיגדילו את היצוא השנתי שלהם ביותר מ־5 אחוזים, והנהגת פרמיה ביטוח שער דיפרנציאלית כדי לסייע ליצואנים לצפון אמריקה, הקטנת הריבית על האשראי לטווח ארוך ליצואנים מ־10 אחוזים ל־8 אחוזים והקטנת תרומות העבודה למעסיקים על־ידי הפחתת 5 אחוזים מדמי הביטוח הלאומי.

שר האוצר משה נסים אמר כי על משרדו לנתח את משמעותה התקציבית של תכנית גידול היצוא. ראש הממשלה ציין כי אין בעיה אקוטית ביצוא, אך יש להערך לטווח הארוך. הוא גם תמך עקרונית בתכנית העידוד. סוכם כי המשך הדיון יתקיים ביום ד' הקרוב, לאחר שהאוצר יבחן את [illegible] התכנית ויגבש עמדה לגביה.

החלטות התק"מ: תרומה לצמיחה וקיצוץ הוצאות

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בעמק

התנועה הקיבוצית תתרום לקרן לצמיחה כלכלית של ההסתדרות 1.8 מיליון דולר ועוד 1.2 מיליון דולר של קיבוצי התק"ם שיהוו תמורה של שלושה ימי עבודה בענפי ייצור של חברי הקיבוצים בכל רחבי הארץ.

התרומה תימסר בשלושה תשלומים כל חצי שנה, החל מהחודש הבא. כך הוחלט במרכז התק"ם שהתכנס בסוף השבוע באפעל בהשתתפות כ־350 צירים מ־175 קיבוצי התנועה.

במרכז הוחלט עוד לאשר קריטריונים לפריסת חובות על ידי קיבוצים הנמצאים במצב קשה. מדובר על סכום של 60 מיליון דולר שישמשו כסיוע לקיבוצים במצוקה [illegible] במלווה פנימי של קיבוצי התנועה והיתר בכספים שגויסו מגורמי חוץ.

עוד הוחליט מרכז התק"ם לשנות את המערכת הארגונית של מזכירות התנועה לפיה יהיה מעתה מזכיר פנים אחד בתק"ם ויוקמו שלוש חטיבות לנושאי חברה וחינוך, כלכלה וכוח אדם והתיישבות.

בראש התנועה תעמוד מזכירות התנועה ובראש כל חטיבה תעמוד מזכירות ספציפית לתחום החטיבה.

תקציב השנה הבאה של התק"ם יוקטן ומנגנון התנועה יוקטן גם הוא ב־20 אחוז, שפירושו פחות 250 פעילים.

ליברלים מתגבשת הדיעה: רק איחוד עם "חירות"

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

השר יצחק מודעי, יו"ר נשיאות המפלגה הליברלית, סבור שאין למפלגתו אופציה מלבד האיחוד עם "חירות". להערכתו, ייצא האיחוד אל הפועל בתוך שבועות ספורים.

לעומתו מציע השר גדעון פת הסכם גח"ל חדש ומחודש, שכן הסכם האיחוד – שמציעים שרי "חירות" [illegible] שולל את זכותם של חברי המפלגה לבחור את המועמד לראשות הליכוד, ופירוש הדבר, שחברי המפלגה הליברלית יהיו חברים מסוג ב' בליכוד.

יצויין, כי המפלגה הליברלית מפולגת שוב לאחרונה על רקע הצעתו של השר יצחק מודעי להארגון שלה, גם לקראת איחודה עם "חירות". במפלגה הליברלית יש [illegible] לעבודה, כי הוא מבקש להשליט בה דיקטטורה. לעומת זאת טוען מודעי, כי מאז שהציע [illegible] הארגון של המפלגה חפצים הכל ליטול את הפיקוד על המאבק.

מודעי: פוסל אפשרות של הליכה עם המערך

בכינוס של דור ההמשך במפלגה הליברלית בכפר המכביה אמר אתמול מודעי, כי אינו מאמין "שיש לנו עוד זמן – גם אם היה לנו רצון – ללכת אל הכותר כמפלגה עצמאית. הבחירה האמיתית, כמו גם היעד האמיתי, שלנו כמפלגה חייבת להיות [illegible] של הליכוד [illegible]". מודעי הדגיש גם, כי הוא פוסל אפשרות של הליכה משותפת עם המערך – שאותו כינה "שלטון מעמדי מובהק" – גם "על בסיס פרגמטי".

גדעון פת, שדיבר לפני מודעי בפני חברי דור ההמשך, ציין, כי הוא סבור שאיחוד מפלגות הליכוד אינו קרוב. להערכתו, לא רצוי למפלגתו ללכת ל"איחוד בזוי" שלפיו תבוא המפלגה הליברלית כ"פרת עודף". ועדיף על פניו הסכם גח"ל חדש ומחודש. פת ציין גם, שעד אוקטובר 1986 יש למפלגה הליברלית כמה אופציות.

קטיושיות באצבע הגליל

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בעמק

פיצוצים עזים נשמעו אתמול בבוקר באזור אצבע הגליל וכוחות צה"ל שיצאו לסרוק את האזור לא מצאו עד כה דבר.

נראה שמדובר בקטיושות שנורו מדרום לבנון לעבר אצבע הגליל. למרות הפיצוצים העזים לא ננקטו כל צעדי חרום. כוחות צה"ל וצד"ל סורקים את אזור רצועת הבטחון בכוונה לבדוק מהיכן נורו הקטיושות.

אתמול ארעה התקלות ליד בינת ג'בל בגיזרה המרכזית של רצועת הבטחון בין כוח של צד"ל לחולית מחבלים ובמהלך חילופי האש נהרג חייל צד"ל אחר נפצע וארבעה מחבלים נהרגו.

חברי כנסת לקזבלנקה

מאת גדעון קרין, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – למרות ביטול הכינוס המיוחד של המועצה הלאומית של יהודי מארוקו והפגישה עם המלך יסעו חברי כנסת, אנשי ציבור ונציגי העיתונות הישראלית למארוקו – יחד עם כמאתיים עולי רגל ילידי מדינה זו – להשתתף בהילולה השנתית לרגל ל"ג בעומר שתיערך ליד קזבלנקה.

לאחר שסוכנויות ידיעות זרות דיווחו מישראל על יציאת "משלחת גדולה בראשות חברי כנסת" למארוקו, העביר שר הפנים המרוקאי לראש הקהילה היהודית דוד עמר שדר, שאמר, כי האירוע אינו יכול להתקיים במתכונת המתוכננת, והפגישות המיועדות עם המלך ואנשי הממשלה לא יתקיימו.

הפרשה עוררה תחושת אי־נוחות בקהילה היהודית.

עם זאת, יאפשרו השלטונות המרוקאים את כניסתם של כל המוזמנים, כולל חברי הכנסת שיטרית, פרץ ואבו־חצירא, שהגיעו דרך ספרד, בתור עולי רגל.

חבר הכנסת רפי אדרי והעיתונאים מגיעים היום. חלק מן העיתונאים והפרופסורים מוריס לוי ושמעון שמיר כבר נמצאים במקום.

המארגנים ביקשו מנציגי העיתונות לא לדווח ממארוקו, ולהסתפק בכתבות לאחר שבוע.

בהילולה כתר ישתתף נציג הממשלה – ככל הנראה שר הפנים – ואין מוציאים מכלל אפשרות "סיפור באווירה", שיאפשר מפגשים נוספים.

מלך מארוקו, שלא ויתר עדיין על תוכניות לקיים פגישת פסגה ערבית בפס "אינו יכול להרשות לעצמו עתה פרסומת מגמתית בענין קשריו עם ישראל", הסבירו מקורות מרוקאים.

עדות שמיעה

אחד ממפוטרי דו"ח בייסקי: "אתם כולכם מוצצי דם"

מאת [illegible]

"זו היתה עדות שמיעה מזעזעת. לא הייתי מוכן לתוקפנות מילולית כזאת וגלויה כל כך. העילה לשיחה היתה ביקורת שכתבתי על השגות אחד המפוטרים על דו"ח בייסקי. ידעתי כי הפגיעה במתפטר קשה לו. לא שיערתי עד כמה קשה היא מבחינתו.

"אתם כולכם מוצצי דם. עוד תשלמו על כך", פתח בהתלהטות. "אף אחד מכם לא 'ינקה'. פוליטיקאים ואמצעי תקשורת כולכם [illegible]. אינני מבין אתכם [illegible] פה. היא כבר [illegible] מהסוציאליזם, שם לפחות יש משפט ואפשר לערער. כמה עוד [illegible] להשקיע כאן. אני יודע מה עשו עם ה־40 – 30 מיליארדי דולר שקיבלנו. [illegible] הצדק [illegible] לגמרי.

"חברי הכנסת האלה. לכולם היו מניות בנקים. למה הם לא התפטרו ולחצו על הסדר ממשלתי להגנתן. אני יודע למי היו מניות בנקים בעשרות מיליוני דולר ולחץ על הסדר. עכשיו הם מאמצים את דו"ח בייסקי במלואו. אפילו לא מאפשרים להשמיע השגות על הדו"ח".

על אחד החכ"ים ששמו מוזכר לתפקיד ממלכתי בכיר אמר: "לא אתן לו לקבל את התפקיד. אומר כל מה שאני יודע עליו".

לוב, עיראק ומדינות אחרות נראות בעיניו סוציאליסטיות עם משפטי [illegible]. אף לכך גם הדרדרה המדינה. כך ניראה בעיני העולם. ארה"ב עוד תתייחס אלינו כאחת המדינות האלה. זה לא שלטון חוק ולא שלטון הבנקים – זה שלטון השוק.

על ועדת בייסקי אמר: "מה הם מבינים בתהליכים כלכליים. אף שורה בדו"ח אינה נכונה. ערבבו תאריכים, עובדות וידיעות. מה הם רצו שהמדינה תיכנס למשבר ושלא יהיה אפילו מי שימנה אותם. הם התעלמו מהשיקול שהפסקת הויסות ללא הכנה היתה גורמת משבר שנפילת מניות הבנקים היתה משחק ילדים לידו".

על הבנקאים המתפטרים: "יכולתי לתת לבנקאים תוכנית אב, שלא רק שלא היו נאלצים להתפטר, היו מתחננים לפניהם שישארו בתפקידים". אף בגיד לא יכול לפסד את רקנאטי. דווקא אם יפוטר יהיה חשש ליציבות הבנק. כמות עצומה של פקדונות במטבע חוץ הופקדה בבנק יכולה להעלם אם יאולץ לפרוש.

המפוטר בייסקי מתכוון להיאבק כדי להוציא את צדקתו לאור. עוד נשמע על מאבק זה.

במושב קלחים שערים נעולים

מאת [illegible], סופר "דבר"

חברי מושב קלחים שבנגב המערבי נועלים מהבוקר את השערים ומשביתים את כל הפעילות המשקית, בגלל הפסקת [illegible] של ילדי המושב הלומדים במוסדות החינוך באזור.

חברי המושב מוחים בכך על מה שהם מגדירים כ"אוזלת יד של משרד החקלאות והמוסדות המיישבים בטיפול במושבים שנקלעו לקשיי נזילות עקב התמוטטות ארגון הקניות של האיחוד החקלאי".

מושב קלחים, בו מתגוררות 64 משפחות, היה חתום כמו מושבים רבים אחרים, בערבות הדדית כלפי ארגון הקניות של האיחוד החקלאי. בעקבות התמוטטות הארגון נקלע המושב לקשיי נזילות ולחובות בסדר גודל של כמיליון דולר, שנבעו ממימוש ערבות על ידי נושי הארגון.

הפועל ת"א — אלופת הליגה הלאומית בכדורגל

קבוצת הפועל ת"א הוכתרה אתמול כאלופת הליגה הלאומית בכדורגל לעונת 1985/86. שערו של גיל לנדאו לרשת מכבי חיפה 5 דקות מסיום קרב־ההכרעה באיצטדיון "בלומפילד", היקנה ל"אדומים" את התואר לאחר חמש שנים. בסיום הציפו אלפי אוהדי הפועל את כר־הדשא וערכו חגיגה ספונטנית על המשטח. מהיציעים הושלכו חזיזים אדומים ורצועות נייר בצילום: גיל לנדאו מבקיע את שער האליפות (פרטים נוספים – במדור הספורט) צילם: א. קנפר.

לחץ על היועץ המשפטי לממשלה להפסיק חקירה נגד פקיד בכיר

גוברת המתיחות בין היועץ לבין שר המשפטים י. מודעי

מאת נתן רועי, ומיכאל צימוקי – סופרי "דבר"

היועץ המשפטי לממשלה הפרופסור יצחק זמיר מתכוון להגיש את חומר החקירה שנאסף נגד פקיד בכיר בדרג הממשלתי, אבל שרים שונים מנסים להניא אותו מלעשות זאת. על רקע לחצים אלה שוררת בשבועות האחרונים מתיחות בין היועץ המשפטי לממשלה לבין אנשי משרד המשפטים.

גורם בכיר בירושלים אמר אתמול ל"דבר" כי היועץ המשפטי לממשלה אסף חומר חקירה נגד פקיד בכיר ואף הביא זאת בפני מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס.

המשטרה לא החלה לחקור בפרשה זו מכיון שהיועץ המשפטי לממשלה לא נתן "אור ירוק" לפתיחת החקירה.

כמה חברי כנסת ושרים ניסו להניא אותו מהעברת החומר למשטרה ועד עצם היום הזה לא נחקרה הפרשה.

פגישה שתתקיים הבוקר בין שר המשפטים יצחק מודעי לבין היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר, אף כי נקבעה קודם לכן, תיערך בצל המשבר הקשה שנתגלע בין השניים, כאשר מודעי מתח ביקורת פומבית על זמיר בנושא תגובתו על אי העברת החוק נגד הסתה גזענית השבוע בכנסת.

מקור בכיר במשרד המשפטים אמר אתמול "אין ספק כי המשבר ותוצאותיו יהוו חלק מהשיחה. השיחה צפויה להיות גורלית".

זמיר אמר אתמול ל"דבר" כי אינו מתכוון להגיש הבוקר או השבוע את התפטרותו. אולם הוא לא הכחיש את הפירסום שהיה בשבוע שעבר ב"דבר" כי ייתכן שהוא יעזוב את תפקידו טרם שימצא לו מחליף וכי הדבר יהיה בעתיד הקרוב ביותר.

התסיסה נגד המגמות לצמצם את סמכויותיו של היועץ המשפטי לממשלה גוברת והולכת.

ביום ו' האחרון שיגר ארגון פרקליטי המדינה מכתב ובו הוא קורא לשרי הממשלה ולחברי הכנסת שלא לקצץ בסמכויות היועץ. כן קורא הארגון לגורמים הנ"ל לשמור על עצמאות היועץ נגד כל נסיון לפגוע במעמדו.

ארגון פרקליטי המדינה הנחה את חבריו בלשכת עורכי הדין לשמור על מעמד היועץ מפני "כוונות לפגוע בו".

ביום ו' החלו מרצים למשפט באוניברסיטאות אוספים חתימות על עצומה, שנועדה להתריע על פגיעה בסמכויות היועץ.

ח"כ ויקטור שם־טוב (מפ"ם) דורש מיו"ר ועדת החוקה ח"כ אלי קולאס לזמן בדחיפות את שר המשפטים יצחק מודעי לועדה בעקבות ההערות שהשמיע.

ח"כ שם־טוב אומר כי שר המשפטים הפר בגסות כללי התנהגות מקובלים ומתקיף בפומבי את היועץ המשפטי לממשלה. על הכנסת לגנות התנהגות כזאת ולהתייצב להגנתו של פרופסור זמיר. "לא את סמכויותיו של היועץ המשפטי לממשלה צריך לקצץ אלא את לשונו שלוחת הרסן של שר המשפטים" אמר ח"כ שם־טוב.

ח"כ מרדכי וירשובסקי דורש בפניה לראש הממשלה ולשר המשפטים למנות ללא דיחוי יועץ משפטי חדש בעקבות הודעת ההתפטרות של פרופסור זמיר.

זמיר סירב אתמול להתייחס לפרסום, שלפיו מתיחות קשה השתררה באחרונה בינו לבין שרים בממשלה על רקע חקירה המתנהלת בימים האחרונים נגד אישיות בכירה ביותר בשירות הציבורי. נודע כי על פרופסור זמיר הופעלו לחצים כבדים מצד כמה שרים לבל [illegible] על הגשת כתב אישום נגד אותה אישיות.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר בשיחה ל"דבר"

ההסתדרות תנגד לביטול ההקלות הניתנות לעובדים במשמרות

ביטול ההקלות יפגע במאמצים לעידוד היצוא שדורך במקום

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, הזהיר מפני המגמה באוצר לבטל את הקלות המיסוי לעובדי משמרת שנייה ושלישית בענפי הייצור.

קיסר הטעים, בראיון ל"דבר", כי ביטול ההקלות במיסוי יפגע במאמצים לעודד את היצוא, שבחודשים האחרונים דורך במקום. ביטול ההקלות, אמר המזכ"ל, יפגע במוטיבציה לעבוד במשמרת שנייה ושלישית, יגדיל את האבטלה וימנע עלייה בפריון התעשייתי.

הוא הודיע שהאיגודים המקצועיים ינקטו צעדי תגובה אם יוחלט סופית לבטל את ההקלות במיסוי לעובדי המשמרות. במקביל תגייס ההסתדרות את כל סיעות הכנסת כדי להתנגד לצעד זה, עליו המליצו בסוף השבוע שעבר בכירים באוצר.

התוכנית הכלכלית גרמה להעמקת האבטלה, ציין קיסר. ההסתדרות, אמר, רבקה בתודעתה להבטחת תעסוקה ורק השבוע נעבה "כור" שני מפעלי תעשייה בערי פיתוח. ובכל זאת, בענפים מסויימים, ובעיקר בבנייה, לא היה מנוס מצמצום מספר העובדים. לדבריו, ההסתדרות פועלת לכך שחלק מנפלטי "סולל בונה" ייקלטו במקומות עבודה חלופיים.

משבר "סולל בונה" יזרז, לפי קיסר, ביצוען של רפורמות במשק ההסתדרותי. המבנה של חברות הבנייה ההסתדרותיות יותאם מחדש לשפל בענף זה. גם בקונצרן "תיעוש" נבדקת הכדאיות הכלכלית של זרועות שונות. עם זאת, אין כוונה לאחד את "תיעוש" עם "כור".

קיסר מסר כי עמדת ההסתדרות במשא ומתן על הסכמי העבודה לשנה הקרובה, מתגבשת עתה. דגש יושם על שיפור שכרם של העשירונים הנמוכים ועל הבטחת שכר מינימום בשיעור 50 אחוז מהשכר הממוצע. הוא גילה שההסתדרות מכינה הצעת תוכנית להעלאת הפריון במשק, שתשלב גידול מקביל בשכר.

חגיגת הפסטיבל נפתחה בירושלים טדי קולק הגיע במנוף ותקע בקרן

הכריז: "בירושלים יש לא רק קודש אלא גם שמחה של ממש"

מאת יעל אדמוני, סופרת "דבר" בירושלים

הרחבה שלפני תיאטרון ירושלים הפכה ביום שישי אחה"צ לקריית שמחה בפתיחה החגיגית של אירועי פסטיבל ישראל.

כ־4000 איש מילאו את הרחבה שקושטה בדגלים וסרטים צבעוניים, מנהלו האדמיניסטרטיבי של הפסטיבל ישי עמרמי עמד על גג התיאטרון וניגן בכינור את נעימת "כנר על הגג" לקול תשואות הצופים. ראש עיריית ירושלים טדי קולק הגיע רכוב על מנוף וניצח מרומיו על תזמורת המשטרה שפצחה בנגינת "ירושלים של זהב". היעוד [illegible] של ראש העיר רק הגביר את השמחה והמנחה דודו בן זאב הודיע לחברי תזמורת המשטרה: "אתם יכולים לאסור אותו על הביצוע הזה".

מרומי המנוף תקע טדי קולק בקרן שזכתה מיד לכינוי "קרן טדי" והזמין את ראש עיריית תל־אביב שלמה להט "בוא היום לבדך". להם הבטיח לירושלמים כי הוא מוכן לתת להם את הים במתנה אולם על המצילים הוא לא מוכן לוותר.

תלמידי "בצלאל" עטפו בבדים לבנים את פסלו של יחיאל שמי הניצב ברחבה, הקוסם שימי אילוזיוני העלים למשך דקות ארוכות את מנהל הפסטיבל עודד קוטלר ומספסלי הצופים של נחל [illegible] ניסו לחקות את חברי להקת "סנקאי ג'וקו" מיפאן כשהפעילו, לא בלי מאמץ, אל גג התיאטרון.

תצוגת אופנה גם היתה שם ודוגמניות הציגו את בגדי הים של גדעון אוברזון. להקות מחול זכו לתשואות רמות מן הנוכחים והקהל העליז שגדש את המקום הזכיר לכולם שבירושלים יש "לא רק קודש אלא גם שמחה", כדברי קולק.

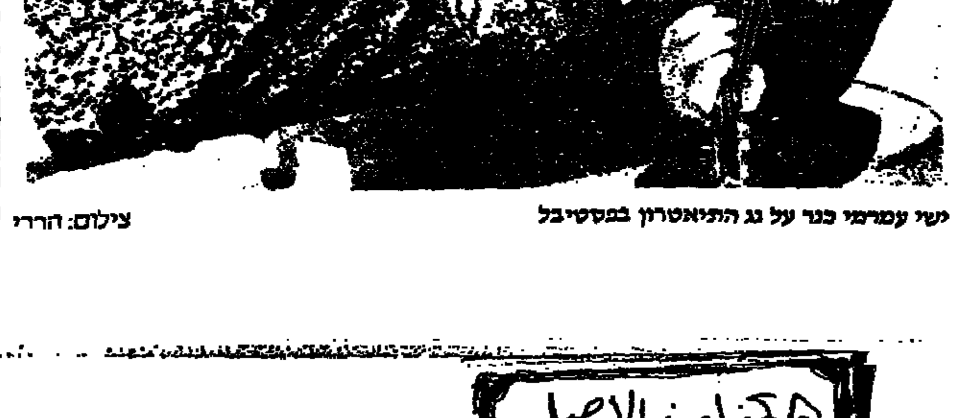

ישי עמרמי כנר על גג התיאטרון בפסטיבל — צילום: הררי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

ר"מ יוון מעוניין להפגש עם פרס בארץ שלישית

פאפאנדריאו מבקר המשך השליטה בשטחים

(ט) שר התיירות אברהם שריר שב ביום ו' אתמול מביקור רשמי ביוון והודיע שבפגישתו ביום חמישי בערב עם ראש ממשלת יוון אנדריאס פאפאנדריאו אמר האחרון, כי ברצונו להיפגש בקרוב עם ראש ממשלת ישראל שמעון פרס.

במסיבת עתונאים שהיתה בנמל בן גוריון אמר השר שלא נקבע מועד לפגישה כזאת אך בעוד שפאפאנדריאו היה מעדיף שהיא תתקיים בארץ שלישית, יתכן שבארצות הברית, הרי שריר הבהיר לו שישראל רואה תועלת במפגש כזה רק עם הוא יתקיים בישראל או ביוון.

שריר שהיה שר ישראלי ראשון שביקר ביוון זה שנים רבות, אמר כי התרשם שמסתמן שינוי ביחסה של יוון כלפי ישראל. לדעתו, חל שינוי זה כתוצאה מהאכזבה שנחלה יוון מהיחסים עם הערבים, וכן בכך שיוון מעריכה היום את חשיבותה ואת כוחה של ישראל באיזור. מר שריר הטעים כי נוכח זאת יש כרגע אפשרות לפיתוח נרחב בתחומים רבים, לא רק בשטחי התיירות, אלא גם בשטחי הטכנולוגיה והחקלאות, ובאפשרות שישראל תפעיל את השפעותיה הדיפלומטיות הנרחבות לתועלת שתי המדינות.

ראש ממשלת יוון הסביר ביקורת על המשך החזקת השטחים ביהודה ושומרון והבהיר שיוון דוגלת בהגדרה עצמית של העם הפלסטינאי.

„זו גם הדעה של האופוזיציה בישראל" – אמר לי פאפאנדריאו, והוסיף: „מדוע הבדלי השקפות

אברהם שריר

בינינו צריכים להפריע בפיתוח היחסים" אמר שריר. בשיחותיו עם מארחיו היוונים דובר על חילופי ביקורי שרים הדדיים, חילופי מרענים ותוכניות אחרות וראש הממשלה היווני הטיל על יועצו המדיני לגבש תכניות של מגע למימוש הרעיונות.

מראש ממשלת יוון שמע מר שריר שיוון מחוייבת למלחמה בטרור, והציע לו שכל טרוריסט שייתפס, יישפט ולא ישוחרר באתונה. מר שריר אמר למארחו שלא די בשוטרים ובאמצעי בטחון אלא דרוש קו מדיני ברור שיכוון את המלחמה בטרור.

נשיא סוריה תאפו אל אסד עומד לבקר ביוון בשבוע הבא והשר שריר אמר שבביקור זה יתברר כיצד יתקבל השינוי בגישתה של יוון אצל הערבים.

„זו שעת כושר בשבילנו, הנובעת מכך שיוון זקוקה לסיוע ישראלי, כדי להתגבר על המשבר בתיירות", אמר השר. עוד ציין מר שריר כי היוונים מדברים על ירידה של 70–80 אחוז במספר התיירים מארה"ב השנה ולדעתו ירידה גדולה עוד יותר.

מצרים דחתה בקשת לבנון לשגר כוחות שיטור

הנשיא ג'ומייל מבקש להפחית תלותו בסוריה

מאת דן אבידן,
כתב „דבר" לענייני ערבים

הנשיא מובארק דחה בקשה של הנשיא ג'ומייל לשגר כוחות צבא מצריים ללבנון שיהוו חלק מכוח שיטור בין־ערבי שישגיח על הסדר במדינה זו. בקשתו של ג'ומייל נמסרה למובארק בשבוע שעבר על ידי שליח מיוחד מטעם הנשיא הלבנוני שביקר בקאהיר.

הידיעה להצבת כוח שיטור בין־ערבי בלבנון משתלבת במאמצי הנוכחיים של ג'ומייל להפחית את תלותו במשטר הסורי.

בינתיים האשימו מנהיגי הנוצרים את שירותי המודיעין הסוריים בהסמכת שתי מכוניות התופת בבירות במהלך סוף השבוע.

בשתי תקריות אלה וכן בחילופי הירי בין הלוחמים הנוצרים המוסלמים נהרגו קרוב ל־100 איש בשלושת הימים האחרונים.

בגישור אחר מסר אתמול העתון „אל־ליליה אל־ערביה" כי בגל הפיגועים שפקד את צפון סוריה במחצית החודש שעבר, נהרג תת־אלוף מוספה חרופי מפקד יחידות הצבא הסורי החונות בצפון לבנון.

לידיעה זו אין אישור ממקורות אחרים.

חוסיין הגיע לביקור פתע בדמשק ונועד עם אסד

תיאום עמדות לקראת ביקור חוסיין בארה"ב

מאת דן אבידן, כתב „דבר" לענייני ערבים

המלך חוסיין הגיע אמש לביקור בלתי צפוי בדמשק ונועד לשיחה בארבע עיניים עם הנשיא אסד.

לדברי מקורות בדמשק וברבת־עמון נועד ביקור לתיאום עמדות עם הנשיא אסד לקראת ביקורו של חוסיין בוואשינגטון בראשית החודש הבא ופגישתו הצפויה עם הנשיא רייגן ולדווח על תוצאות המאמצים שעשה לאחרונה לגשר בין עיראק לסוריה ולפתור בין סוריה לעיראק.

בנושא המדיני נשארו ירדן וסוריה חלוקות בתפיסותיהן הבסיסיות חרף תהליך ההתקרבות שחל ביניהן.

מאז ביקורו של אסד ברבת־עמון לפני כשלושה שבועות ניסתה ירדן לקרב את סוריה לעיראק כדי להביא להפוגה במלחמה בין עיראק לאיראן הנתמכת על ידי סוריה, ובמטרה לסלול את הדרך לכינוס ועידת פיסגה ערבית, אך נראה שפעולת תיווך ירדנית זו טרם נשאה פירות.

סוריה שיכנעה את ארה"ב ובריטניה שאינה קשורה לטרור

אין ראיות הקושרות אותה לפיגוע ברומא

מאת אמיר אורן,
סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – סוריה הצליחה לשכנע את ארה"ב ואת בריטניה, כי אין ראיות מוצקות למעורבותה בנסיון הפיגוע במטוס „אל־על" בלונדון, למרות קשריה עם החשוד בנסיון הפיגוע ניזאר הינדאווי.

שר החוץ הסורי פארוק א־שרע ירואיין היום ברשת „סי.בי.אס" ומנחים שיחזור על טענת הנשיא חאפז אסד, בראיון ל„וואשינגטון פוסט" בשבוע שעבר, עת אמר כי חוקרי המשטרה בבריטניה „מודעים לכך שאילו היה קשר כלשהו בין סוריה לבין התקרית בלונדון, היה ביכולתה של סוריה להחזיק את החשוד במקום מסתור זמן רב ולא היה עולה בידי המשטרה הבריטית ללוכדו כה מהר".

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר אמרה שלשום בראיון לרשת „איי.בי.סי." כי לבריטניה „אין כרגע נגד סוריה ראיות דומות לאלה שהושגו נגד לוב, שמעניקות חסות לטרור".

נראה, כי החוקרים לא הצליחו לעבור משלב הראיות הנסיבתיות וההודאות שניגבו מפי הינדאווי למציאת תימוכין להם. עם זאת, אין לממשלות מערביות ספק במעורבותה הכללית של סוריה בפיגועים.

„פוסט" דיווח אתמול, כי שר החוץ האוסטרי חזר מביקור בדמשק, שם הבהיר, כי אוסטריה מודאגת מפעולות סוריה, אך פקידים אוסטריים אמרו, כי גם בידיהם ראיות נסיבתיות בלבד לקשר הסורי עם הפיגועים ברומא ובווינה, בדצמבר אשתקד.

למרות הזהירות של דוברים אמריקאים ובריטים בבירים בשבוע שעבר, שנמנעו מלאשר את נכונות הדיווחים על אחריות משטר אסד ובאמצעות ראש המודיעין האווירי מוחמד אל־חולי) לנסיון הפיגוע ב„אל־על", משוכנע עתה הציבור האמריקאי – ובעקבותיו גם הקונגרס – עוד יותר מבעבר כי לדיווחים אלה יסוד כלשהו.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	13 – 8	בהיר
אמסטרדם	17 – 13	מעונן
בואנוס איירס	13 – 11	מעונן
הלסינקי	15 – 8	מעונן
הונג קונג	28 – 23	בהיר
וינה	24 – 13	מעונן
טוקיו	23 – 13	מעונן
טורונטו	15 – 8	מעונן
יוהנסבורג	22 – 5	בהיר
לונדון	17 – 9	מעונן
ליסבון	21 – 14	בהיר
מאדריד	30 – 13	בהיר
מונטריאול	17 – 10	מעונן
ניו יורק	24 – 14	בהיר
סאן פאולו	20 – 15	מעונן
פאריס	23 – 10	מעונן
פרנקפורט	26 – 15	בהיר
ציריך	17 – 14	גשום
ריודה ז'נרו	26 – 16	מעונן
שטוקהולם	18 – 9	בהיר
שיקאגו	18 – 7	מעונן

swissair

דבר
DAVAR
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: סלמונים ישירים 298032, 281860
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית כנאיה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 642111־3, מ. 33104

בצער ובכאב מודיעים על מות יקירתנו

רבקה פרנקל

ההלוויה היום, יום ראשון 25.5.86 ט"ז באייר תשמ"ו בשעה 2.00 אחה"צ. יוצאים מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 אל בית העלמין בקרית שאול.
השבעה בבית זויקלסקי ברחוב בוגרשוב 40 בתל־אביב.

אבלים:
בתה וחתנה: טובה וגרשון זויקלסקי
נכדיה: מנחם ורחלית זילברמן, יעל ואבי אילת, אורית גולדשטיין נעמה ועופר דוידוף
ניניה: תמם, בן, תמר, דין, הגר, רחלי, ירון, גל, רותי ואביגיל.

עשן ממשיך להתמר מעל קרוגרסדורפ, דרום אפריקה. המהומות נמשכות. צילום אי.פי.

למרות האסון בצ'רנוביל ימשיכו להקים בברה"מ תחנות גרעיניות חדשות

חברי הועד הפועל של הקומקון נפגשו במוסקווה

מוסקווה („רויטר", „יונייטד פרס"). – בהשתתפות 9 מדינות נפגשו מנהיגי הקומוניסטים מחר הם (הועד) התכנסו כדי להקים תחנות גרעיניות נוספות, על אף האסון שאירע בכור הגרעיני שבצ'רנוביל בחודש שעבר – כך מסרה סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס".

סוכנות הידיעות דיווחה על פגישה, שנערכה במוסקווה, של חברי הועד הפועל של „קומקון", ארגון הסחר של הגוש הקומוניסטי.

בכהלך הדיון דיווח נציג ברית־המועצות לנציגי שאר המדינות הקומוניסטיות על הצעדים שננקטו כדי לטפל בתאונה שאירעה בצ'רנוביל.

„תשומת לב רבה הוקדשה במושב לדיון בתוכנית להקמת תחנות כוח גרעיניות ומפעלים לאספקת אנרגיה גרעינית, עד לשנת 2000", מציינת ההודעה ומוסיפה, כי „כל המשתתפים הביעו פה אחד את הדעה, שפיתוחה המזורז של האנרגיה הגרעינית הוא המטרה החשובה ביותר העשויה לפתור את בעיית האנרגיה".

עד לשנת 1990 יופעלו בתחנות כוח ברחבי המדינות החברות ב„קומקון" יחידות להפקת חשמל בעלות כושר של כ־15 מיליון קילוואט, ועד לשנת 2000 יופעלו יחידות נוספות לייצור 35 מיליון קילוואט, מציינת הודעת „טאס".

גורמים ישראליים מאשימים:

גישה עוינת של ויינברגר ל„לביא" מביאה לניסוח תחשיבים מוטעים

הממשל לוחץ על ישראל לשנות סדרי ההצטיידות

מאת אמיר אורן
ואריה אגר, סופרי „דבר"

הממשל האמריקאי לוחץ על ממשלת ישראל להכריע במהירות באיזה־ הזכויות הצבאיות במהותית היא מעדיפה להמשיך, בשים לב למצוקת הסיוע הצבאי האמריקאי ולאפשרותו של התוכניות הקיימות, ובראשן מטוס ה„לביא".

הלחץ האמריקאי, שכלל גם עצירת התקשרויות חוזיות חדשות, מכוון לשכנע את שר־הבטחון יצחק רבין, ובעקבותיו את הממשלה כולה, כי לא יהיה די כפתרונות ארעיים, דוגמת מתיחת תוכניות קיימות על־פני תקופות ממושכות יותר.

ראש משלחת משרד הבטחון בניו־יורק אברהם בן־יוסף אמור לצאת השבוע ארצה, לשם התייעצויות בסוגיה זו.

„הממשל מבקש שלא יחליט הצבא ברווק בישראל לבטל את ה„לביא" בזמן הזה". מדגישים, כי זו „החלטה ישראלית פנימית", אף רומזים כי משאבי תקציב הבטחון השקלי והסיוע האמריקאי גם יחד לא יספיקו הן לייצור ה„לביא", לאחר השלמת פיתוחו בעוד שנה או יותר, הן לרכש מערכות־נשק אוויריות, ימיות ויבשתיות בהיקף החווי הנוכחי.

בממשל – ובעיקר בפנטאגון – מעוניינים שישראל תחליט על מדיניות הרכישה המתמקדת בייצור עצמי של מערכות שאין להן תחליף זר (כמו טנקי „מרכבה") ומוותרת על מאמץ יקר לייצור מערכות היכולות להירכש בארה"ב, דוגמת מטוסי קרב.

בממשל אומרים, במיליארד דולר לשנה את הפער בין אמצעי מימושן של התוכניות הנוכחיות, עם מעבר ה„לביא" מפיתוח לייצור, לבין היקף הסיוע הצבאי, שלכל היותר אמור להישאר ברמתו השנתית הנוכחית, 1.8 מיליארד דולר.

גורמים ישראליים משוכנעים כי לשר ההגנה האמריקאי, קאספר ויינברגר, גישה עוינת מלכתחילה, המדרבנת את אנשיו לנסח תחשיבים מוטעים ולדבוק בהם, גם כאשר הם מופרכים בפועל. עם זאת חוזר בהם האמריקאים בלחץ העובדות בשטח מן ההערכות השליליות הקודמות לגבי איכותו המבצעית והטכנולוגית של הלביא, והם מודים עתה ביכולתה של התעשייה האווירית לבצע פרויקט בהיקף המתוכנן. דבר שגם בו הטילו ספק עוד לפני שנתיים. עויינותו של ויינברגר שואבת עידוד מהתנגדותם של חוגים ישראליים אחרים, בין המגלים יחס שלילי ללביא אנשים מסויימים בלשכת ראש הממשלה.

גורמים ישראליים מעריכים כי ויינברגר היה רוצה לנצל את הפסקת פרויקט הלביא לדיסקרדיטציה מרחיקת לכת של מערכת הבטחון הישראלית. כך מתפרשת בישראל אמירתו, כי „עדיף שישראל תפסיק את פרויקט הלביא ותספוג ביקורת".

הנתונים הישראליים אומתו

לסופר „דבר" נודע כי 3 חברות אמריקאיות, מן המובילות בתעשייה התעופתית העולמית, בחנו בחודשים האחרונים בנפרד את תחשיבי הלביא ואימתו למעשה את הנתונים הישראליים. בעקבות זאת מגלות 3 החברות עניין להכנס לפרויקט. אחת מהשלוש היא „גרומן", המפתחת ומייצרת את כנפי הלביא ואת זנבו.

עתה הוזלה בדיקה בלתי תלויה נוספת מטעם הגוף האמריקאי המקביל למשרד מבקר המדינה בישראל. הבדיקה נערכת על־פי דרישת הסינאט ובישראל מקווים לשכנע את עורכיה בצדקת תחשיבי התעשייה האווירית.

לפני כחודשיים כבר התקרבו האמריקאים להערכה הישראלית, לפיה יהיה מחיר כל מטוס כ־15 מיליון דולר. מומחי הפנטאגון סברו אז, כי מחיר כל מטוס יגיע ל־16 מיליון דולר, אולם בינתיים נתפסו האמריקאים למונח חדש – עלות המטוס לכל אורך חייו, כמו כן טוענים האמריקאים, שישראל תיאלץ לייצר פחות מטוסים מכפי שתיכננה, מה שיגדיל עלותו של כל מטוס. לפיכך הם חוזרים וטוענים כעת, שכל לביא יעלה 22 מיליון דולר. האמריקאים אף מתעקשים להעמיד מחירה של שעת עבודה בתעשייה האווירית על 48 דולר, בעוד שהעלות המוכחת היא 22 דולר בלבד. כמו כן מתעקשים האמריקאים לדבוק בחישוב מחירו של כל מנוע ב־4.2 מיליון דולר, בעוד שהמחיר הקבוע בחוזה עם היצרן „פראט אנד ויטני" הוא 2.7 מיליון דולר בלבד.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג, מגורים למרפאה בקומת קרקע ובמרתף למלאכה ברחוב אליפלט מספר 8 גוש 7103 חלקה 3 תיק בנין 4/9805.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שדרות בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה עומר

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי אברהמי שושנה ויום טוב הקלה בגובה 30 ס"מ מעל המותר בגוש מיתר חלקה 5202 רחוב עקרב בניגוד לתכנית/שני תכנית 113/03/14.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית, עומר, ברחוב הרתם בימים א'־ב'־ג'־ה' בין השעות 8.00־12.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות 17.00־19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.

זיק אי"ז
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה מחוז הדרום עומר

מחקר

חלקם החשוב של הבנקאים בקהילה היהודית בפרנקפורט

מאת אמיר רוזנבליט
סופר „דבר"

מחקר חדש השולל את הגישה המקובלת שהוצגה בעבר בתבנית הכלהיסטוריה „עמוד האש" עליה ניתקה הקהילה היהודית בגרמניה במאה ה־19 את שורשיה מהמסורת היהודית, פורסם על ידי ד"ר רוברט ליברלס, חוקר מהחוג להיסטוריה באוניברסיטת בן־גוריון בנגב.

המחקר, המתפרסם בספרו החדש „תחיית היהדות האורתודוקסית בפרנקפורט" מגלה לראשונה את חלקם החשוב של הבנקים היהודיים בפרנקפורט, לרבות משפחת רוטשילד, בהנהגת הקהילה.

מהמחקר עולה כי מנהיגותו הכריזמאטית של הרב שמשון רפאל הירש לא תפסה מקום בלעדי בחיי הקהילה והוא פעל בשיתוף פעולה עם החוגים הדתיים. על ספרו זה, בו הוא מנתח את המאבק בין האורתודוקסים לרפורמים ביהדות גרמניה במחצית השניה של המאה ה־19, זוכה ד"ר ליברלס (41) בפרס הספר היהודי ש„מועצת הספר היהודי" בארה"ב מחלקת מדי שנה ליוצרים יהודים אמריקאיים, שפירסמו ספרים או מחקרים בנושאי ספרות, היסטוריה והגות יהודית.

הפרס יוענק לסופר בעוד כשבועיים בניו־יורק והוועדה שהחליטה על כך שיבחה את הספר והעלתה על נס את הגילויים החדשים המתפשים בו. תתן הפרס החדש מצטרף בכך לרשימה מכובדת של סופרים (בהם ברנר מלמוד ז"ל, אלי ויזל, יצחק בשביס־זינגר וליאון יוריס) שהוכתרו בעבר בפרס היוקרתי.

יצויין, כי הפרס מוענק השנה גם לחוקר ישראלי נוסף, פרופ' דוד הרטמן מהאוניברסיטה העברית בירושלים על מחקריו בתחום מחשבת ישראל.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של יקירנו, אבינו, סבנו ואחי

יעקב זיניוק
יקיר חיפה

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ט"ז אייר תשמ"ו 25.5.86 בשעה 15.30 אחה"צ בחלקת ותיקי ההגנה, בבית העלמין כפר סמיר, חיפה.

אוטובוסים יעמדו לרשות המלווים בשעה 14:45 ליד דיניון את מיכלין, דרך העצמאות 55 חיפה.

אבלים:
בנו: שלמה זיניוק
בתו: אהובה וצבי גוטסמן
אחותו: מלכה ניסקה
הנכדים: איריס, אפרת, אורן וליזה

נפלה הצעה לנקוט סנקציות נגד דרא"פ

בריטניה וארה"ב הפעילו זכות וטו

מרכז האו"ם („רויטר", „יונייטד פרס"). – בריטניה וארה"ב הפעילו ביום ו' את זכות הוטו שלהן, כדי למנוע אישור החלטה להטלת סאנקציות על דרום־אפריקה במועצת הבטחון.

צרפת נמנעה, ואילו 12 המדינות האחרות במועצת תמכו בהצעת ההחלטה, שהוכנה על־ידי קונגו, גאנה, מאדאגסקר טרינידד וטובאגו ואיחוד האמירויות הערביות.

בריטים שהיו לפני ההצבעה, לא הצליחו הצדדים להתפשר על נוסח שיתקבל על דעת כל המדינות החברות במועצה.

הצעת ההחלטה קראה להטיל סאנקציות כלכליות ואחרות על דרום־אפריקה, כולל הפסקת השקעות חדשות והפסקת מתן מילוות ייצוא למדינה זו.

ארה"ב גינתה ביום ו' נספח לענייני הגנה בשגרירות דרום אפריקה בפרטוריה נספח צבאי אמריקאי, כדי למחות על פשיטותיו של צבא דרום אפריקה על שטח בוטסוואנה, זאמביה וזימבאבואה.

מבואנוס־איירס נמסר, שארגנטינה ניתקה את הקשרים הדיפלומאטיים עם דרום אפריקה, כתגובה על הפשיטות בשלוש המדינות השכנות האלה.

בהודעה שפורסמה בבואנוס־איירס נאמר, כי ממשלת ארגנטינה משוכנעת כי התקריות האחרונות „הן תוצאה של שיטת האפליה הגזעית".

הכחשת השואה מזעזעת הצרפתים

חוקר צרפתי: לא היו תאי גזים

מאת ברטון קרין
סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – חוקר צרפתי זכה בתואר דוקטור ובציון „טוב מאוד" על עבודת דוקטוראט שבה הוא טוען, שתנאי הגאז שבהן הושמדו יהודים במלחמת העולם השנייה לא היו קיימים.

הפרשה עוררה זעזוע עמוק בצרפת.

הנרי רוק, מהנדס במקצועו, „ביסס" את עבודתו על „הוכחות שונות", כולל דעותיהם של חיילים גרמנים במלחמת העולם השנייה.

בחבר השופטים של הצגת באוניברסיטת העיר נאנט ישבו שלושה פרופסורים מחוגי הימין הקיצוני.

נשיא האוניברסיטה, פרופ' מלה, טען כי הוא „המום", משום שביקר כחייל במחנות ההשמדה ו„החזיק בידיו את אשר הנשרפים", אך אין בידיו לעשות דבר, משום שלפי דיני החופש האקדמי, אין הוא יכול להתערב בנושא עבודת דוקטוראט והחלטות חבר השופטים, אלא אם היתה „חריגה מן הנוהל".

הידיעות בעבודה מזייפות, כמובן את כותבן בלבד, טען שרת הבריאות הצרפתית מיכלה ברזאק אמרה, „כי יש למנוע בכל דרך פגיעה כזאת בזכר הקדושות".

משלחת מסחרית מישראל לסרילנקה

לראשונה זה 16 שנים

קולומבו („רויטר", „יונייטד פרס"). – משלחת מסחרית ישראלית ראשונה הגיעה ביום ו' לסרי־לאנקה, לאחר 16 שנים. חברי המשלחת יקיימו במשך שבוע שיחות עם פקידים ממשלתיים ואנשי עסקים.

דובר של המדור להגנת האינטרסים הישראליים בשגרירות האמריקאית בסרי־לאנקה ציין, כי המשלחת, שבה שלושה חברים, תדון ברכישת תה וגומי.

יצויין כי מפלגות האופוזיציה האשימו את הממשלה בסרי־לאנקה בזה שהיא מקבלת סיוע מן „המוסד" במלחמתה בלוחמי הגרילה הבדלנים הטמילים.

בראש המשלחת הישראלית עומד יזהם זיו, מנכ"ל „כימיקלים לישראל". זוהי המשלחת המסחרית הראשונה המבקרת בסרי־לאנקה מאז השעתה מדינה זאת את היחסים הדיפלומאטיים עם ישראל, ב־1970.

אמש בפסטיבל

תמונה אפוקליפטית על בימת הפסטיבל

מאת חוה נובק

ל„רפליקה" של יוזף שיינה, שהעלה „הבימה" בבימויו של המחבר, עם תפאורה וביצועים יצירי כפיו ובהפקה מיוחדת לפסטיבל הישראלי, קשה להתייחס, לפחות כאן, על הגרסה הזאת, כאל יצירה תיאטרונית גרידא.

זוהי תמונה אפוקליפטית, זעקה מזועזעת של קורבנות האימה הגדולה, של האנושות כולה, ושל העם היהודי בעיקר. שרידי אדם קמים מעומקי קבר אחים ויוצרים תנועה מטורפת, חסרת פשר או הגיון אנושי כלשהו, במערבולת של עינויים וסבל על־אנושי, כשקולות ותנועה מתמזגים לתמונה אחת המזעזעת באי ההומאניות שלה. את כל זה אפשר להגדיר, אם תרצו, במונחים של תיאטרון חזותי או טוטאלי, אבל זוהי הצגה מעבר למונחים. נראה כי נושא השואה, זו שהיתה ואולי זו שעדיין מצפה לנו, מעסיק בצורה כפייתית ממש התיאטרון הפולני בן ימינו. לאמצעים בהם משתמש שיינה ניתן למצוא מקבילות בהצגותיו של טדאוש קנטור או באלה של התיאטרון „ויילקי", שכבר ראינו כאן – השימוש בבובות, למשל, או הצורה הפיסולית. אבל מה שראינו אמש בפסטיבל ישראל מזעזע בהרבה מקורותיו. חוויה מרשימה, כבדה, שסיומה, המזכיר את צלילי האזעקה ביום השואה, הנרות הדולקים בידי הצופים, משאירים רושם עמוק ובלתי נשכח.

פיסגה בהתחלה

מאת ישראל דליות

האירועים המוסיקאליים של הפסטיבל החלו אמש לא בקונצרט פתיחה חגיגי יחיד, אלא בשני מופעים שונים: ביצוע ראשון, מתוך ארבעה מתוכננים של ה„יוהאנס פאסיון", יצירתו הגדולה של באך (בדורמיציון) עם זמרים ונגנים מגרמניה וקונצרט קאמרי בלתי נשכח של רביעיית „אלבאן ברג" הנפלאה מאוסטריה, שבאה במקום רביעיית גוארנרי האמריקאית, שביטלה את ביקורה ברגע האחרון.

חברי רביעיית „אלבאן ברג" שהתקבלו בתשואות רמות על־ידי הקהל הרב, לא איכזבו. נגינתם המדוייקת והדינאמית, בעלת עושר צלילי והבנה מעמיקה. התעלתה לפיסגה מוסיקאלית נדירה. הזהה זו זוהי מרומשת להקשיב לביצוע כה מושלם של רביעיות מאת מוצארט, בטהובן וברטוק (רביעיה מספר 5). הרביעיה האחרות תשוב ותנגן הערב (תוכנית א') ומחר (20:30), באולם הנרי קראון, תוכנית מספר 2, עם רביעיות מאת היידן, ראוול וברטוק (רביעיה מספר 1). הקונצרט יועבר הערב ב„קול המוסיקה". לחובבי מוסיקה קאמרית מומלץ לא להחמיץ.

קונצרט

קונצרט יפה בבאר־שבע

מאת יהודה כהן

הסינפונייטה הישראלית באר־שבע הגישה אמש במוזיאון תל־אביב תחת שרביטו של המנצח פול פרימן מארה"ב קונצרט יפה בביצוע מצויין מכל הבחינות.

כסולן השתתף הקרנאי הגרמני הרמן באומן, שניגן את הקונצ'רטו השלישי של מוצארט בקרן טבעית עתיקה, כלומר על כלי בלי שסתומים, שבו ניתן להפיק את הצלילים הלא טבעיים רק על־ידי תמרוני הכנסת היד הימנית אל תוך משפך המצלול, טכניקה המקשה במיוחד לשמור על איכות שווה של הצלילים. האמן האורח הוכיח שליטה מוחלטת בכלי, ובקדנצה השמיע אפילו דו־צליליים.

בחלק השני של התוכנית ניגן בקרן משוכללת מודרנית קטע קונצרטי בפה מאג'ור מאת סן־סאנס.

התכנית נפתחה בסימפוניה הראשונה של וובר, שבה נתבשר כבר מגוון שימוש בקרנות הצייד באופרה „קלע הקסמים", כמו כולה התכנית את המוסיקה לבאלט „חוטות" של מוצארט (לא שלמה), ואת הדיברטימנטו לתזמורת קאמרית מאת איבר, השופע הומר מוסיקאלי.

חתני פרס „קרן וולף" לשנת 1986

פרסי קרן וולף מוענקים היום בטקס ממלכתי במשכן הכנסת, בהשתתפות נשיא המדינה מר חיים הרצוג, יו"ר הכנסת מר שלמה הלל ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון.

הפרסים, בגובה 100 אלף דולר לכל תחום, מוענקים השנה לעשרה זוכים בששה תחומים: חקלאות, רפואה, מתמטיקה, פיסיקה, כימיה ואמנות הציור.

קרן וולף נוסדה בשנת 1976 ע"י ד"ר ריקארדו וולף, ממציא, פילנטרופ ושגריר קובה בישראל עד 1973.

הפרס מחולק מדי שנה למדענים הגדולים מכל העולם על עבודתם בחקר המהוות פריצת דרך בתחומי המתמטיקה, הפיסיקה, הכימיה, החקלאות והרפואה. פרס נוסף מחולק על הישגים מיוחדים בתחום האמנות. עד היום, זכו 6 ממקבלי פרס וולף בפרס נובל על אותם הישגים, לאחר שזכו בפרס וולף.

מדי שנה, מחלקת קרן וולף מילגות ומענקי מחקר לסטודנטים וחוקרים מצטיינים במוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ, השנה הגיע סכום המענקים והמילגות ל־260 אלף דולר.

חקלאות

סר ראלף ריילי

המועצה לחקר החקלאות והמזון, לונדון, בריטניה. יליד 1924 – אנגליה.

בשנת 1958, החל ד"ר ריילי בסידרת ניסויים, במהלכה תיאר, הוא ועמיתיו, את המערכת הגנטית של חיטה ודגנים אחרים. על פי תיאורם, מוגבל הצימוד בכרומוזומי החיטה בשעת חלוקת ההפחתה לכרומוזומים ההומולוגיים בלבד. ידע בסיסי זה, נתן בידי ד"ר ריילי את האפשרות לבצע בכרומוזומים צימודים וקומבינציות אשר אי אפשר היה לבצע בתנאים רגילים.

עבודתו של סר ראלף ריילי מהווה את היסוד עליו הושתתה מלאכת השבחתם של זני הדגנים.

ד"ר ארנסט ר. סירס

האוניברסיטה של מיסורי, קולומביה, ארה"ב. יליד 1910, ארה"ב. ד"ר סירס גילה החל משנת 1946 סדרות שונות של כרומוזומים בחיטה והרכיב סדרות של כרומוזומים, אשר קידמו באורח משמעותי את פיתוחם וטיפוחם של זני החיטה המודרניים.

רפואה

פרופ' אוסאמו האייאישי

בית הספר לרפואה, אוסאקה, יפן. נולד ב־1920 ביפן.

פרופ' האייאישי גילה את האנזימים הקרויים אוקסיגנזות והעלה בכך תרומה נכבדה למדעים הבידרפואיים ולתחום האנזימולוגיה. גילוי זה הביא לתפיסה חדשה של מנגנון פעולת החימצון הביולוגי. האייאישי ועמיתיו גילו ואיפיינו למעלה מ־20 אנזימים מקבוצת האוקסיגנזות, גיבשו ארבעה מהם וביצעו מחקרים מעמיקים על המבנה שלהם ועל תכונותיהם. כמה מאנזימים אלה ממלאים תפקיד חשוב בפירוקם של חומרי טבע וחומרים סינטטיים שונים. תגליותיו של האייאישי תורמות גם להבנת תהליכים פיסיולוגיים חשובים בתחום המטאבוליזם. וכן תרמו למחקר האינטרפרון ופעולתו, בעיקר כגורם המעכב גידולים ממאירים.

מתמטיקה

פרופ' סמואל איילנברג

אוניברסיטת קולומביה, ניו יורק, ארה"ב. נולד ב־1931 בפולין. נמנה על האסכולה הפולנית שעסקה בטופולוגיה קבוצתית. פרופ' איילנברג תרם תרומות בסיסיות לטופולוגיה אלגברית. בין תרומותיו החשובות – הישגיו בתורת המיכשולים ויצירת תורת ההומולוגיה הסינגולרית.

לכל אחד מהנושאים עליהם עבד יש יישומים רבים ועבודתו פילסה את הדרך להתפתחויות במספר שטחים חשובים של המתמטיקה המודרנית.

פרופ' אטלה סלברג

המכון ללימודים מתקדמים, פרינסטון, ניו ג'רסי, ארה"ב. נולד ב־1917 בנורווגיה. פרופ' סלברג הגה ופיתח שיטות חדשות בתורת המספרים. „נוסחת סלברג" הנושאת את שמו, מהווה בסיס להוכחה האלמנטרית למשפט המספרים הראשוניים. סלברג גם גילה את נוסחת העיקבה הנושאת את שמו.

תרומותיו של סלברג כה רבות, עד כי שמו הפך להיות חלק מההיסטוריה של המתמטיקה.

כימיה

פרופ' אליאס ג'יימס קוריי

היה חלוץ בסינטזה של מייצגים ראשיים של שתי מחלקות חומרי טבע: הפרוסטאגלנדינים והלויקוטריאנים. עבודתו תרמה להתקדמות בהבנת הביולוגיה של חומרים חשובים אלה ומאמציו בתחום מחקר הלויקוטריאנים חוללו מהפכה בהבנתנו את תופעות הדלקת, החיסונים ותופעות רפואיות אחרות.

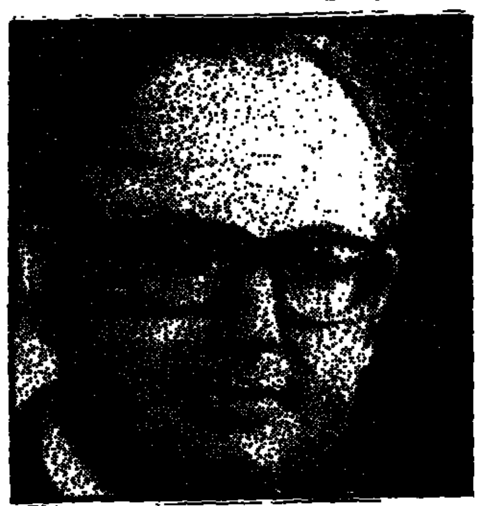

פרופ' אלברט אשנמוסר

המכון השוויצרי הפדרלי לטכנולוגיה, ציריך, שוויץ. נולד בשוויצריה ב־1925.

פרופ' אשנמוסר גילה במחקריו יכולת ניתוח יוצאת דופן של הסטריאוכימיה ושל מנגנוני התגובה בחומרי טבע מורכבים ובמיוחד בסינטזה של ויטמין B12, אחד מאבני המפתח של החומר החי. התעניינותו במערכת מיוחדת זו הולידה רעיונות חדשניים על אופן ההיווצרות של חומרי טבע מורכבים בכלל.

פיסיקה

פרופ' מיטשל פייגנבאום

אוניברסיטת קורנל, איתאקה, ניו־יורק, ארה"ב. נולד בארה"ב ב־1944.

פרופ' פייגנבאום גילה תוך כדי משחק במחשב פשוט את החוקיות שבתופעות אי־היציבות במערכת. נקודות אי היציבות מתרבות והולכות בשיעור קבוע עד למצב של חוסר יציבות כללי (תוהו). מודלים כאלה עשויים לייצג תהליכים דינמיים בתחומים שונים.

הגילויים של פייגנבאום חוללו מהפכה בתחומים רבים של המדע הבסיסי והשימושי, בדרכי החשיבה על אודות מערכות דינמיות לא־ליניאריות והדרך שבה הן עוברות מתנועה מסודרת למצבי תוהו.

פרופ' אלברט ליבכאבר

אוניברסיטת שיקגו, אילינוי, ארה"ב. נולד בצרפת ב־1934. פרופ' ליבכאבר אישש את רעיונותיו של פייגנבאום. ניסויו בוצעו במערכת של הסעה בנוזלים, הידועות בשם מערכות ריילי־בנארד. ליבכאבר הצליח להמחיש את תהליכי ההתרבות של מצבי אי־היציבות ולמדוד בדיוק רב את הפרמטרים האופייניים למודל של פייגנבאום על אודות המעבר לתוהו בנוזלים.

אמנות הציור

ג'ספר ג'ונס

ניו יורק, ארה"ב, נולד בארה"ב ב־1930.

מן הדמויות המובילות בתחום „אמנות הפופ".

החל משנת 1950 נמצא ג'ונס בקשר הדוק עם המוסיקה של ג'ון קייג', עם הריקוד של מרס קאנינגהם ועם הציור של רוברט ראושנברג. שלושה אלה התכוונו ליצור אמנות דמוקרטית בהשתמשם בנושאים, בסמלים, בחפצים ובחומרים פופולריים בני תקופתנו.

הלוח הכללי

בשבילך ובשבילי!

• אבוטבול רפי בן פליקס רווק ישראל באר־שבע סגיר אליזה מרסין בת מאיר רווקה ישראל רימונה.

• אמולג לוי בן אלפרט רווק מרוקו באר־שבע מיהלה מזה בת יעקב רווקה ישראל רחובות.

• קרוש אברהם חיים בן נסים רווק באר־שבע שלמה אילה בת צברי רווקה ישראל מושב מבטחים.

• קרן אלי בן דוד רווק מרוקו באר־שבע חיידה רות בת משה רווקה ישראל באר־שבע.

• חכר יצחק בן משה רווק ישראל ראשון־לציון אלדי יהודית בת מכלוף רווקה ישראל באר־שבע.

• פראשה אברהם בן סמואל רווק ישראל באר־שבע לנסרי אסתר בת סימון רווקה ישראל רימונה.

• באזמן סלמן ושלמה בן יוסף רווק ישראל באר־שבע בימון מל בת מרדכי רווקה ישראל באר־שבע.

• סריסה שלמה בן אברהם רווק ישראל באר־שבע בן דוד גילה בת משה רווקה ישראל מושב תדהר.

• ביפרה משה בן יצחק רווק ישראל באר־שבע, אברהם יהודית בת דוד רווקה מרוקו באר־שבע.

• אליה ביטמר בן ברוך רווק רומניה באר־שבע ביטון אבלין בת פרלו רווקה טוניסיה באר־שבע.

• בביטו אברהם בן נסים רווק מרוקו באר־שבע אסרף נורית בת דוד רווקה מרוקו קרית גת.

• הקבין אשר מאיר בן יצחק רווק ישראל באר־שבע בבעים אסתר (בן חיים) בת שמעון רווקה ישראל אשקלון.

• בן עזר יובל בן ראובן רווק תל־אביב קיבוץ בן שמואל קיני דפנה בת זכריה רווקה ירושלים ירושלים.

• הרר שמעון בן סעדיה רווק ספרד דימונה יעקב עמת חנה בת דוד רווקה ישראל הר־הנגב.

• ספרי יזראל בן משה רווק ישראל באר־שבע פרסה דבורה בת מסעוד רווקה מרוקו באר־שבע.

• ריקי אריה בן אליהו רווק ישראל לוד אנגל סלילה בת משה רווקה ישראל באר־שבע.

• סמבורסקי דוד שמואל בן לבוש רווק ישראל באר־שבע פרסאנו חנה בת יוסף רווקה מרוקו באר־שבע.

• גדל פרוספר מרק בן אברהה רווק אלג'יר באר־שבע אבוטבול ליליאן בת יזראל רווקה ישראל באר־שבע.

בת זוג 7010

• ספר שבע יהודים לפגש בבלת נפר הגליל, בנות פרטים 069־31595.

הכרזות 7030

• הכרזת בירידת אקסלוסיבית בריבה [illegible]

קיבוץ המעפיל מחפש

מורה — גננת

לכיתה א' לשנת תשמ"ז

עדיפות לבוגרות אורנים או סמינר הקיבוצים

נא להתקשר 063־67811 063־67861

הוק הודעות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור הסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המפרסמים בפרסים לעניינים על פי החוק.

• ניקי ראשו סגי' מעוד לבית הלשת, כבאות ביותר 03־230990.

• מעונין בסגי' ביותר כבהרה צעירה ונאה צלצל 03־738055.

• לאמדים שרות לבית הלקוח המוסמר ביותר מוצגיות 03־299435.

• ססג' מקצועי ע"י נאמה, מוצגה, שרות בקציון 13 03־283919.

• נ'סיק' סגי' בארידה בעיסה ע"י בצות חרש 03־222719.

• סגי' ע"י מבליסטית במבון ימושה, ריזנגוף 133 03־236527.

• בריאות והנאה באהנה וסגי' באוסקודר שלפהיבלך 46 03־238685.

• לרציניים השואפים לרמה שרות מהיר המגן מיגעת ובדשימות 03־5460226.

• מסג' מהנה בביתך/ בלון מבעירית בעות חוטבות 03־297095.

• לאמידים: מסג' מהנה בבית הלקוח/ מלון בחוסמות 03־867025.

• מסג' חדש: בחשכל בארבע ידיים מסג'יסטיות יפות 03־825451.

נקיון ואחזקה 5560

• "המבדיק" ניקיון ופוליש, הדברה רשיון 2250 באחריות 03־313599.

נרשמים לנישואין 5800

• אליהו אבנר בן ראובן רווק דימונה סרנ סילית בת שלום רווק דימונה.

• לוזאני אשר בן כליפה רווק דימונה אברהם דליה בת אליהו רווקה דימונה.

• אלמטר מרדכי בן מאיר רווק דימונה קיסרית סבי בת ראובן רווקה.

• אסית פרק בן שלי רווק דימונה פרסים רחל בת פרץ רווקה דימונה.

• פרוש רוז בן שמואל רווק באר־שבע בר סיללית בת משה רווקה דימונה.

מציעים למכירה 5000

רוצים לקנות 5010

• ריצבן קונה הכל היטים ירושות מקררים 811136, 825908.

• יוסי קונה ירושות, מקררים חיסולים 814584 הערב 831494.

• שמואל קונה מקררים, ירושות חיסולים 829816, 812645.

• עזרא קונה היטים, מקררים ירושות 809255 הערב 627811.

מוצרי אוד 5200

• בהזדמנות בטן תדיראן 2½ בה סום, חדש למכירה בידיים עם אחריות לפנות לטלפון 03־795102.

רשיי עדודה 5270

• מכבים 28 לשעה ע"י בנות ריזנגוף 03־222071 184.

• מסג' „כאמנה" ע"י מסג'יסטית ע"י מסג'יסטית חרשות באוירה אינטימית רמב"ם 26 תל־אביב 03־288681.

• חדש! מכון סינגל מסג' ע"י מסג'יסטית אוירה נעימה סיג אלנבי 106 03־621461.

• בבירה: מסג' מעולה ע"י מסג'יסט לגברים ונשים 03־236851.

• במבצע בדיזנגוף 94 שעה מסג' 25 ש"ח 03־229954.

• מבצע – 30 ש"ח לשעה מסג'כללי מהנה ע"י מסג'יסטית 03־238863.

• מסג' מהנה מבנות וצעירות לבית הלקוח דיסקרטיות 03־398467.

• במכון "אמר" בנות חרש אוירה סולידית נעימה 03־271822.

• "סבילי" רוצה מסג'יסטית צעירה ומדנית בביתך צלצל 03־285257.

• רוצה נאמה צעירה ונאה בביתך דיסקרטית צלצל 03־523065.

• לאמידים מסג' במבטי אקסקלוסיבי באוירה נעימה 03־270071.

• מכון אקסלוסיבי „מנוצה" מסג'יסטית משמעותיות, בדיזנגוף 26 03־287740.

• "גיל" משגה ומסג' סוסר מבנה בך יזרה 51 03־234396.

• פרוה מסג' רוסיסי לבית הלקוח בוצה בגלאבכם 03־289452.

• חדש מכון עיסוי סולידי מנהל נבוהה 03־293744.

• מבבע מבנים מבנים באוירה אינטימית ע"י מסג'יסטיות מכבי 7 03־284513.

• בשוה מאוה במג' לבית הלקוח מסג' צעירות 03־7416288.

דירות למכירה 1200

• טלפון מיוחד לבעלים דירות פרסום 03־885885 לשירותך 24 שעות ביממה פרסום אקר.

עסקים 2000

מבני תעשיה 2600

• בכרו מבנה במדים רחוב המולדים 5 בשטח 1693 בר' המבר בשטח 1103 בר' הלקה 2/ 101 בגוש 123 נא לבניש הצעות בכתב 45 ת"א לא יאוחר מיום ה' 30/5/86 שעה 12.00 לא מתחייבים למבוד לפי הצעה שהיא ס.אלקלאי את ע.יאגר עו"ד.

הצעות עבודה 3000

• דרושים עובדים למספוות ויזל נא לפנות לזה. 9225455 חבן או שפיק.

• ?הבין במרכז הארץ מחפש מורה לכיתות יסוד לקליטה 03־262521, 03 216015.

• בתאריכת תכודה לקיבוץ מומי ייב אחרי צבא עד 32 03־262521, 03 216015.

• דרושים רציניים בעלי רשיונות לקבוצים 1½ או בעלי קטנועים הבבירים היטב ת"א הכנסה גבוהה הצעות פרכיות 03־624649, 03 629157.

• דרושים א. פקיד/ת מודיעין למשפחות ביטי [illegible] שומרים לכל המשמרות עד גיל 55 ג. מאבטחים בוסרות תנאים טובים למתאימים לפנות לחברת [illegible] ביאליק 137 ר"ג בין השעות 11.00 ־ 17.00 להצטייד בתעודת זהות.

• בעלי מרגנים [illegible] להסעת קבועה להרצליה ם תל־אביב.

• להברה "אמשוך" דרושות טלפניות להברה מלאה לפרטים לפנות ל 03 298225 החל משעה 12.00 עד 3.00 וכו 5.00 לפנות לטלפון 03־280619.

• למכון עיסוי חדש דרושות מסג'יסטיות מקצועיות תנאים טובים למתאימות 08־293761.

• עובד אחראי לסיפונות צעצועים לעבוה קבועה בת"א 03־830614.

• להבה ביבורית העוסקת בהרל"ץ דרושה מבירה טל. 03־375535.

מכוניות 4000

• טלפון מיוחד לבעלים מודעות 03־885885 לשירותך 24 שעות ביממה "פרסום אקר".

• ב.מ.וו. 318 1980 יד שניה שמורה 08־474874, 08־462553.

לעיתון „על המשמר" דרושים

רוכשי מנויים בכל חלקי הארץ

המעוניינים יפנו לצבי אברמוביץ טלפון: 03־378833

המטבע	השינוי	בנקנוטים: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	—	1.44	1.50	1.44	1.51	1.45	1.52	1.4668	1.4852	1.4688	1.4872	1.4708	1.4893	1.4780
1 ליש"ט	-0.0134	2.15	2.24	2.15	2.26	2.16	2.26	2.1914	2.2189	2.1930	2.2203	2.1996	2.2272	2.2089
1 מארק גרמני	-0.0019	0.63	0.66	0.64	0.67	0.63	0.67	0.6466	0.6547	0.6465	0.6546	0.6473	0.6555	0.6508
1 פרנק צרפתי	-0.0005	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2028	0.2055	0.2029	0.2055	0.2031	0.2057	0.2043
1 גולדן הולנדי	-0.0013	0.56	0.59	0.56	0.59	0.56	0.59	0.5746	0.5817	0.5747	0.5816	0.5755	0.5827	0.5786
1 פרנק שוויצרי	-0.0001	0.77	0.80	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7798	0.7896	0.7778	0.7875	0.7815	0.7911	0.7848
1 כתר שוודי	-0.0003	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2027	0.2053	0.2028	0.2053	0.2031	0.2057	0.2040
1 כתר נורבגי	-0.0005	0.19	0.20	0.19	0.20	0.18	0.20	0.1912	0.1936	0.1913	0.1937	0.1914	0.1938	0.1923
1 כתר דני	-0.0005	0.17	0.18	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1748	0.1770	0.1747	0.1769	0.1750	0.1772	0.1758
1 מארק פיני	-0.0014	0.28	0.29	0.27	0.29	0.27	0.29	0.2805	0.2848	0.2806	0.2841	0.2805	0.2841	0.2821
1 דולר קנדי	-0.0002	1.05	1.10	1.06	1.11	1.05	1.11	1.0746	1.0881	1.0761	1.0895	1.0773	1.0909	1.0825
1 דולר אוסטרלי	-0.0071	0.98	1.06	1.02	1.10	1.05	1.10	1.0539	1.0671	1.0551	1.0685	1.0582	1.0715	1.0619
1 ראנד דרא"פ	-0.0125	0.47	0.52	0.39	0.66	0.41	0.57	0.6549	0.6631	0.6558	0.6640	0.6571	0.6654	0.6599
10 פרנקים בלגיים	-0.0009	0.31	0.32	0.31	0.35	0.30	0.32	0.3144	0.3184	0.3519	0.3199	0.3169	0.3209	0.3187
10 שילינגים אוסטריים	-0.0014	0.90	0.94	0.92	0.95	0.90	0.95	0.9205	0.9320	0.9216	0.9331	0.9212	0.9328	0.9263
1000 לירטות איטלקיות	-0.0016	0.92	0.97	0.92	1.98	0.92	0.98	0.9421	0.9539	0.9422	0.9540	0.9446	0.9565	0.9489
100 ינים יפאניים	-0.0001	0.85	0.88	0.85	0.89	0.85	0.89	0.8669	0.8776	0.8678	0.8767	0.8690	0.8799	0.8733
1 דינר ירדני	—	4.08	4.31	3.96	4.22	4.03	4.24	—	—	—	—	—	—	4.2271
1 לירה לבנונית	-0.0326	—	—	—	—	0.03	0.05	—	—	—	—	—	—	0.5049
1 לירה מצרית	—	0.78	0.81	0.71	0.76	0.72	0.77	—	—	—	—	—	—	0.8070

שערי מטבע חוץ ביום 24.5.86

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו היקר

שלמה מיזלס

הלוויה תתקיים היום, יום א', ט"ז באייר תשמ"ו, 25.5.86 בשעה 15.00 בקיבוץ.

המשפחה
וקיבוץ גלעד

לחברתנו
בתיה אוטיץ ומשפחתה

משתתפים בצערך הכבד
על מות

אחיך

קיבוץ החותרים

אנו אבלים על מותו של

שלמה מייזלס ז"ל

שותף וידיד,

ומשתתפים באבלם של קבוץ גלעד והמשפחה

קבוץ משמר העמק

בצער רב אנו מודיעים על מותה של חברתנו ואחותנו היקרה

יעל פרנקל

הלוויה תתקיים היום יום א', ט"ז באייר תשמ"ו, 25.5.86 בשעה 3.00 אחה"צ.

דניאל פרנקל ומשפחתו – ירושלים
רות שטראוס ומשפחתה – פרדס חנה
שמשון פרנקל ומשפחתו – ירושלים
ובית דגניה א'

לחברתנו **אילנה שרעבי**

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

לחברנו **שלמה שמש**

אתך באבלך במות עליך

אחיך ז"ל

בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

דבר של היום
הוא דבר חדש

לחברתנו **דבורה לוי**

איתך באבלך על מות

אביך ז"ל

בית הסנה

התאחדות מגדלי בקר
בשם בוקרי ישראל

משתתפת באבלה של המשפחה
על מותו של

פרופ' **רם שגיא** ז"ל

ומביעה תנחומיה למשפחה

עם **המשפחה וקבוץ גלעד**

על מותו של

שלמה מיזלס

אדם וחבר

אבלה

תמה, תעשיות משמר העמק הגלעד

במלאות ארבע שנים למות יקירתנו

אסתר בצינסקי ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה

ביום א', ט"ז באייר תשמ"ו, 25.5.86, בשעה 15.30
בבית העלמין בחולון.

נפגשים על־יד השער הישן

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של חברתנו

עליזה קדמון

הלוויה תתקיים היום יום ראשון ט"ז באייר תשמ"ו 25.5.86
בשעה 15:00 בבית העלמין בקיבוץ החותרים.

המשפחה
ובית החותרים

صورة عن الأصل

חדשות · חדשות · חדשות · חדשות · חדשות · חדשות · חדשות · חדשות

הקיץ הגיע לגן־מאיר בתל־אביב (צילום: יעקב שאלתיאל)

תלמיד ישיבה מב"ב מת ממכה; אנשי מד"א: היה אפשר להצילו

מאת נתן רועי

שמואל נמני, בן 15, תלמיד ישיבת "תפארת משה" ברחוב השקד אליעזר בבני־ברק, מת ביום ו' לאחר שהוכה בידי תלמיד אחר בישיבה. התלמיד שהיכה למוות של שמואל נמני נעצר בידי המשטרה.

ביום ו' בשעה 11.30 התקבלה במגן־דוד־אדום קריאה מהישיבה בבני־ברק. למקום יצא אמבולנס, ונהג האמבולנס גם ניידת טיפול נמרץ למקום האירוע. אנשי מד"א ניסו להציל את שמואל נמני, אך מתברר שהגיעו מאוחר מדי. לפי הערכת אנשי מד"א קיבל הנער מכה באיזור מסוים בבטן, וכתוצאה מכך נפל לחץ־הדם שלו בבת אחת והוא איבד את הכרתו. אנשי מד"א טענו, כי הנער שכב במשך כעשר דקות מבלי שאיש מאנשי הישיבה ידע כיצד לטפל בו. אילו היה אחד מהם בעל ידע בעזרה ראשונה, היה אפשר להצילו.

משחזור המקרה על־ידי המשטרה התבררו הפרטים הבאים: סמוך לשעה 11.00 סיימו התלמידים את לימודיהם ופנו לאחד החדרים. שם התפתחה קטטה בין נער בן 17 לבין שמואל נמני ובמהלכה ספג נמני מכת אגרוף חזקה בבטנו.

המשטרה נוטה לסגור התיק נגד החשודה בפיתוי קטין

מאת שמעון ויים, סופר "דבר" בצפון

שופט בית־משפט השלום בקריית־שמונה עזיאל אלופי הודיע ביום א' כי יתן את החלטתו בעניינה של החשודה בפיתוי קטין בעוד מחר או מחרתיים, ועד אז יישאר בעינו הצו האוסר על פרסום זהות האשה.

סניגורה של החשודה בת ה־25 עו"ד מאיר דיינאתי, פנה למשטרה בבקשה לסגור את התיק, וזו, כך נודע, הביעה נכונות לכך, אך דרשה לערוך כמה בדיקות נוספות.

כזכור, נעצרה הצעירה, העובדת בחנות במרכז העיר, כחשודה בפיתוי נער בן 14 ליחסי מין. תחילה נמסר, כי אמו של הנער התלוננה על כך במשטרה, אך בסוף השבוע אמרו ההורים, כי לא הגישו כל תלונה למשטרה. התברר, כי הנער עצמו, שנעצר קודם לכן על התפרצויות, סיפר בחקירתו, כי הצעירה פיתתה אותו וכי קיים עמה יחסי מין במשך תקופה של כשנה. הוא גם סיפר, כי באחד המקרים הם ערכו אורגיה בהשתתפות צעירה נוספת מקרית־שמונה.

נודע כי בימים האחרונים מוטרדת הצעירה כמעט ללא הרף על־ידי סקרנים מהעיר והאיזור, ולדברי פרקליטה, חרב עליה עולמה והיא במצב נפשי קשה.

שובתי מפעל "אופ־אר" אופקים מאיימים לפתוח בשביתת־רעב

מאת אמיר רוזנבליט, כתב "דבר"

יו"ר ועד עובדי מפעל "אופ־אר" לייצור חוטי טקסטיל באופקים, יעקב כהן, תובע מן הממשלה למצוא פתרון תעסוקתי לעובדים, אחרת ייאלצו לנקוט את כל האמצעים העומדים לרשותם, כולל שביתת רעב.

160 עובדי המפעל, שטרם קיבלו את משכורתם לחודש אפריל, השביתו בשבוע שעבר את העבודה ואף ערכו שביתת־שבת במפעלי "קשת" בפתח־תקווה, הנמצאים בבעלות מנכ"ל משותף, סמי יעקובוביץ.

מפעל "אופ־אר" נקלע לקשיי נזילות כבדים, ומשרד האוצר הבטיח לו מענק בסך של 700,000 דולאר במסגרת קרן הסיוע למפעלים, אך הבעלים טרם העביר לאוצר את הערבויות המתאימות.

יו"ר "איגוד" עובדי הטקסטיל אמידה אנוריאנוב תבעה שלשום מסגן שר האוצר עדי אמוראי למנות כונס נכסים למפעל. מזכיר מועצת פועלי אופקים סעדיה אילוז סיפר לאמוראי, כי לעובדים אין כסף לרכישת מזון, וחלק מהם הפסיק לשלוח את ילדיהם לבית־הספר. חומר־הגלם במפעל אזל מזמן.

סכסוכי עבודה במפעלי "כיתן" ו"רבינטקס" הוכרזו בבית־שאן

מאת יצחק מרידור, סופר "דבר"

מועצת פועלי בית־שאן הכריזה על סכסוכי עבודה בשני מפעלים גדולים בעיירה: "רבינטקס" ו"כיתן", המעסיקים יחד יותר מ־400 עובדים, בשל סרוב הנהלותיהם לשפר את שכר העבודה הירוד שהן משלמות.

מזכיר מועצת פועלי בית־שאן פיני קבלו אמר אמש ל"דבר", שאם עד תום תקופת הצינון לא יוכתרו בהצלחה המאמצים להעלות בצורה משמעותית את שכרם של העובדים במפעלים אלה, תפרוץ בהם שביתה כללית. קבלו אמר, כי עובדי שני המפעלים החליטו לנהל הפעם מאבק חריף נוכח העמדה הקשוחה שמגלות הנהלות "כיתן" ו"רבינטקס".

קבלו סיפר, כי הנהלת "כיתן", המעסיקה בבית־שאן 270 עובדים, הודיעה, שהיא מוכנה להקצות 2,500 ש"ח לחודש כתוספת גלובאלית לכל העובדים. תוספת זאת תאפשר להגדיל את שכר העבודה ב־4 אגורות לשעה לעובד.

יצויין שגם "כיתן" וגם "רבינטקס" מצויים עתה בהתפתחות מואצת. בשני המפעלים מושקעים סכומים גדולים בציוד חדיש ובבניה, והנהלת "רבינטקס" אף הודיעה על כוונתה לקלוט 150 עובדים נוספים.

נתפסו 6,000 מנות הרואין שהוברחו מלבנון לישראל

מאת שמעון ויים, סופר "דבר" בצפון

היחידה המרכזית של משטרת מרחב הגליל תפסה השבוע 6,000 מנות הרואין, שהוברחו מלבנון לישראל. שווי ההרואין נאמד במאות־אלפי דולארים.

מהמשטרה לא ניתן היה לקבל בשלב זה פרטים על התפיסה, אך נודע כי בפרשה מעורבים שני סוחרי סמים ידועים מתל־אביב ומנהריה. ההרואין נועד כנראה להפצה במרכז הארץ.

כן נחשפה בימים האחרונים בידי משטרת מרחב הגליל רשת של מבריחי חשיש מלבנון לישראל. בעקבות זאת נעצרו שמונה חשודים ערבים, יהודים ודרוזים.

ועדת הכספים דנה בהסדרי גביית מע"מ

(ע). – על פי הצעת איגוד לשכות המסחר יתוקן חוק מע"מ כך, שכל החזרי מע"מ המגיעים לנישומים, אך לא יוחזרו תוך 30 ימים ישאו הפרשי הצמדה וריבית. זאת גם אם שלטונות מע"מ ירצו לעכב את הכספים המגיעים לנישומים לתקופות ארוכות יותר. כך עולה מדיוני ועדת הכספים אתמול בנושא תיקון מס' 5 לחוק מע"מ.

ועדת הכספים דנה עוד בשורה ארוכה של הערות והסתייגויות שהועלו על ידי נציגי לשכות המסחר וארגונים אחרים. בין ההערות וההסתייגויות שהועלו:

הסתייגות מהתיקון לפיו תישלל האפשרות לניכוי מס תשומות אם חשבונית המס הוגשה שלושה חדשים מתאריך הוצאתה.

הסתייגות היתה כהתיקון לפיו אי מתן חשבונית מס היא עבירה פלילית. בנושא זה קיבלה הועדה את הצעתו של יו"ר הועדה ח"כ אברהם שפירא לפיה יתוקן הסעיף כך שמשיכת שיק למוכר תחשב כראיה מספקת לכך שהקונה דרש חשבונית.

השכר התחילי – בושה טוענת ההסתדרות

מאת כתב "דבר" לענייני עבודה

שכר תחילי בסך 12.5 ש"ח ליום עבודה מלא (315 ש"ח לחודש) כולל פרמיות הוא בושה לחברה הישראלית – טוענת שלשום עליזה תמיר, יו"ר המחלקה לעובדת השכירה בהסתדרות.

תמיר קראה לממשלה לזרז את הליכי קבלת חוק שכר מינימום. לדבריה, יש להעלות את שכר המינימום במשק ל־50 אחוז מהשכר הממוצע. היא ציינה, כי מגיעים אליה דיווחים על תופעות של ניצול עובדים על־ידי מעסיקים גם במקומות עבודה רווחיים. הפגיעות העיקריות הן נשים עובדות בענפי הטקסטיל, המזון והנקיון.

משרד הפנים נוטה לסרב להכיר בכפר עין־חוד

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

משרד הפנים אינו נוטה להיענות לתביעה של ועד הפעולה היהודי־ערבי להכיר בכפר הערבי עין־חוד שליד כפר האמנים עין־הוד כבישוב של קבע ולאפשר לו להכין תוכנית מיתאר.

הממונה על המחוז בחיפה מ. גלזנר אמר לסופרת "דבר", כי תושבי הכפר עין־חוד עלו על אדמות מינהל מקרקעי ישראל ללא רשות, הם יושבים במקום באורח בלתי־חוקי ובנו במקום בתים, לרבות מסגד ובית־ספר, ללא רשיון. בתשובה לשאלה אם יש כוונה לעקור את תושבי הכפר עין־חוד ולהרוס את המבנים הבלתי־חוקיים, אמר גלזנר, כי הנושא לא הועלה לפי שעה לדיון ואף לא הוגשה בקשה רשמית לעריכת תוכנית מיתאר, ולכן אין עדיין החלטה רשמית בנושא זה.

בינתיים הודיע ועד הפעולה הציבורי היהודי־ערבי למען הכרה בכפר הערבי עין־חוד, כי בכוונתו לערוך בקרוב עצרת הזדהות המונית עם מאבקם של תושבי הכפר.

בכפר עין־חוד, השוכן ליד כפר האמנים עין־הוד וליד המושב השיתופי ניר־עציון, מתגוררות כמה עשרות משפחות, בהן כאלה שהתגוררו לפני מלחמת השחרור בכפר עין־הוד ונטשו אותו בשנת 1948. הם הוכרזו אז כנפקדים, ועם שובם לאיזור הקימו את הכפר עין־חוד (ללא רשיון), וכיום הם מוגדרים כנפקדים נוכחים.

תושבת נתיבות חשודה בהריגת התינוקת שילדה

(ע). – שופט שלום בבאר־שבע ציווה ביום ו' לערוך נתיחת גופה שלאחר המוות בתינוקת בת יומה, שנמצאה ללא רוח חיים באסלת השירותים בדירת תושבת נתיבות. על גופת התינוקת התגלו סימני אלימות – טען נציג המשטרה בפני השופט.

נהג אמבולנס מגן־דוד־אדום מנתיבות הוזעק לדירת אשה בעיירה, ולתדהמתו הוא גילה גופה של תינוקת בת יומה באסלת השירותים. הוא העביר מיד את היולדת ואת התינוקת למרכז הרפואי "סורוקה" בבאר־שבע, ושם קבע הרופא את מותה של התינוקת.

היולדת, רווקה בת 30, נעצרה לחקירה יחד עם אחיה כחשודים בסיוע להמתת התינוקת. המשטרה חושדת, שלאחר שילדה את התינוקת בביתה, הרגה אותה האם והכניסה את הגופה לאסלת השירותים.

צעיר מבאר־שבע תובע שוטרים שגרמו לעקרותו

(ע).– צעיר מבאר־שבע הגיש לבית־המשפט המחוזי בעיר תביעת פיצויים נגד שני שוטרים ונגד המשטרה, בטענה שהופעל נגדו כוח שלא לצורך, כאשר שני השוטרים בעטו באשכיו, וכתוצאה מכך לא יוכל להוליד ילדים. על תביעה זו טרם הוגש כתב־הגנה.

בכתב התביעה טוען התובע, בן 24, מבאר־שבע, כי ב־20.10.85 בלילה שהה ביחד עם שני גברים בדירתה של שולה דיין בבאר־שבע. בעלת הדירה היתה אותה שעה בדירת שכן והתקלחה שם. לפתע כבה האור בדירה ונשמעו רעשים חשודים מכיוון החצר. אחר־כך נשמעו דפיקות על דלת הכניסה וקולות של גברים דרשו לפתחה.

האנשים בדירה חששו וסירבו לפתוח, עד אשר שמעו את בעלת הדירה, ששבה בינתיים, מנסה לפתוח את הדלת.

התובע טוען, שעם פתיחת הדלת פרצו פנימה השוטרים נחמיה אברהם ופנחס תג'ג'. תג'ג' היכה בו באגרופים ואברהם בעט באשכיו. עוד טוען התובע, שעל אף כאביו מיאנו שני השוטרים ושוטרים נוספים שהצטרפו אליהם להעבירו לטיפול בבית־החולים, וכאשר הועבר מאוחר יותר למרכז הרפואי "סורוקה" בעיר, הוא נזקק לעבור ניתוח באשכים, ואחריו אין הוא מסוגל להביא ילדים לעולם.

יחסי חרדים וחילונים במרכז דאגות תושבי ירושלים – התברר בסקר סמית

מאת יעל אזמוני, סופרת "דבר" בירושלים

44 אחוז מתושבי ירושלים סבורים, כי הבעיה החמורה ביותר הקיימת כיום בעיר היא בעיית יחסי חרדים־חילונים. 22 אחוז סבורים, כי הבעיה החמורה היא בעיית יחסי יהודים־ערבים.

ממצאים אלה עולים מסקר שערך מכון סמית בשביל עיריית ירושלים בחודש מארס 1986. בסקר השתתפו 961 נשאלים, המהווים מדגם מייצג של האוכלוסיה היהודית בעיר.

66 אחוז מן הנשאלים צופים החמרה ביחסי חרדים וחילונים ו־60 אחוז מהם רואים בדאגה את התגברות ההשפעה החרדית בעיר. עוד עולה מן הסקר, כי הציבור המסורתי־דתי, המורכב ברובו מבני עדות המזרח, תמים דעים עם הציבור האשכנזי ביחס לחרדים. שליש מן הנשאלים החילוניים מתנגדים למדיניות הסובלנות של עיריית ירושלים בנוגע לחרדים וסבורים כי היא מוותרת להם יותר על המידה. שליש מן הנשאלים החרדיים מתנגדים אף הם למדיניות הסובלנות. 59 אחוז מן הנשאלים תומכים במדיניות הסובלנות של ראש העיר. מסתבר, כי רוב הירושלמים שבעי רצון מכך שהעירייה אינה נוקטת עמדות נחרצות בנושא זה, אך המתח בין שני הנושים הולך וגובר. 59 אחוז מן הנשאלים סבורים, כי ראש העירייה מטפל היטב בנושא ערביי ירושלים. הסקר מצביע בבירור על התרחקות שחלה בשנים האחרונות בין היהודים לערבים. המגע בין היהודים והערבים הצטמצם באורח ניכר, בעיקר בתחום המסחר, שבו היה בעבר מגע הדוק יותר. מן הסקר מתברר, כי האוכלוסיה הדתית והחרדית היא בעלת נטייה אנטי־ערבית חזקה. הסקר מציין, כי לעירייה אין כל עידוד מצד התושבים להעמיק את פעילותה במזרח־ירושלים. האוכלוסיה האשכנזית סבורה, כי קולק, במדיניותו כלפי הערבים, שומר על השקט, ואילו האוכלוסיה של בני עדות המזרח סבורה, שאותה מדיניות עצמה "שמה את הערבים במקומם".

עוד עולה מן הסקר, כי 75 אחוז מן התושבים מרוצים מאד מתפקודו של ראש העיר ו־24 אחוז לא כל־כך מרוצים או בלתי־מרוצים. (50 אחוז מהם חרדים). 78 אחוז מרוצים מהתפתחות העיר בשנתיים האחרונות ו־76 אחוז מרוצים מן המצב הכללי ומן האווירה בשרותים.

לשכת הסעד בטבריה משותקת בעקבות מינויים פוליטיים של המנהל וסגניתו

מאת שמעון ויים, סופר "דבר" בצפון

מינויים פוליטיים, שראש עיריית טבריה ומזכיר מועצת הפועלים בצר על לשכת הסעד בעיר גרמו לשיתוקה ולסכנת התמוטטות של מערכת הסעד בעיר, המספקת ליותר מ־1800 נזקקים.

לטענת עובדי לשכת הסעד, מינה ראש העיר יגאל ביבי את מיכאל אילוז, מקורבו ואיש מפלגתו (המפד"ל), לתפקיד מנהל הלשכה, אף כי אין לו הכישורים וההסמכה לכך. הוא גם איפשר למזכיר מועצת הפועלים יוסי כהן למנות מקורבת שלו לתפקיד סגנית מנהל הלשכה, ואף היא חסרה כישורים מתאימים. על־פי החוק על מנהלי לשכות סעד להיות לפחות בעלי תואר ב.א. בעבודה סוציאלית, אך המנהל החדש וסגניתו הם חסרי תארים.

העובדים טוענים, שכתוצאה ממינויים אלה פסקה הלשכה לתפקד. עובדים אינם יוצאים לשטח, השכונות בעיר אינן זוכות לטיפול הדרוש, לא מתקיימות ישיבות מסודרות: עובדים נעדרים מהעבודה, והנזקקים נפגעו קשה. לקשישי טבריה הנעזרים בלשכה אין כיום מטפלים, ולבריאותם של אחדים מהם נשקפת סכנה כתוצאה מכך.

בלשכת הסעד בטבריה מועסקים 15 עובדים סוציאליים המטפלים ב־300 קשישים, ב־400 נכים ונזקקים אחרים וב־300 מפגרים.

מזכיר עיריית טבריה אלי עטבי הודה, כי אכן נעשו דברים בניגוד לחוק ולתקנות במינויים של מנהל הלשכה וסגניתו, והם נבחרו לתפקידיהם במכרז פנימי במקום במכרז חיצוני. אולם לדבריו, ראש העיר יגאל ביבי נאלץ להיכנע ללחצים של ועד עובדי העירייה. עטבי טען, כי התריע על הדבר, אך איש לא שמע לו.

גובר הקיטוב באוכלוסייה היהודית ביחס לערביי ישראל – מגלים סקרים

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

נטיות לאפליה ותחושות של אי־אמון כלפי ערביי ישראל נמצאות במגמת עלייה בקרב האוכלוסיה היהודית בישראל, אך במקביל קיימת גם מגמת עלייה בנכונות למגע וליחסים חברתיים עם ערבים.

כך עולה מסיכום של מחקרים וסקרים שנערכו בין השנים 1965 – 1985. הסיכום נעשה על־ידי פרופ' דניאל ברטל מאוניברסיטת תל־אביב והוצג ביום עיון של הסתדרות הפסיכולוגים, שהוקדש לדיון בדעות הקדומות ובסטריאוטיפים בישראל.

מהסיכום עולה, כי בשנים האחרונות הוכפל כמעט שיעור היהודים שדיווחו על מפגשים חיוביים עם ערביי ישראל ובמקביל עלה גם שיעור היהודים שהביעו נכונות ליחסי שכנות וידידות עם ערבים. כן חל שיפור בדימוי של הערבים בעיני היהודים. עם זאת עלה גם שיעור היהודים, שהביעו שנאה לערביי ישראל, אי־אמון בנאמנותם למדינה ותמיכה בהגבלת זכויותיהם ובגירושם מן הארץ.

ערביי ישראל מצידם חשים ניכור מן החברה היהודית ומזדהים עם ערביי הגדה ורצועת עזה יותר מאשר עם הישראלים. רוב ערביי ישראל (67 אחוז) תומכים בהקמת מדינה פלשתינית, ושיעור המפקפקים בזכות קיומה של ישראל נע בשנים האחרונות בין 35 ל־49 אחוז, על כך דיווח ד"ר נדים רוחנה ממכון ואן־ליר.

צוות בראשותו של פרופ' יהודה אמיר מאוניברסיטת "בר־אילן" ניתח את יעילות המפגשים בין תלמידים יהודים וערבים לשינוי דעות קדומות. מתברר, שהיעילות מפוקפקת. עם הזמן גוברת חרדת המורים מן המפגשים ויורדת נכונותם של התלמידים היהודים לפגוש את הערבים. התלמידים הערבים מגלים יותר נכונות למפגשים מאשר היהודים. מהניתוח עלה ממצא אחד ברור: בכל מפגש שבו עולה הקונפליקט הפוליטי נהפכת התקשורת לעוינות והמפגש מתפוצץ.

צעיר מדימונה התאבד חודש אחרי אחיו

(ע). – צעיר מדימונה התאבד ביום ו' בקפיצה מדירתו שבקומה הרביעית, ככל הנראה לאחר סכסוך משפחתי שפרץ בינו לבין אשתו.

שוטרי דימונה הוזעקו בצהריים לשכונת הניצחון בעיר, עקב הודעה טלפונית, כי אחד מתושבי השכונה קפץ מחלון דירתו בקומה הרביעית.

השוטרים מצאו את חנניה עייש, בן 24, שרוע ללא רוח חיים הבניין. גופתו הועברה למרכז הרפואי "סורוקה" בבאר־שבע, ושם קבע הרופא את מותו.

נודע, שבני הזוג עייש היו שרויים בסכסוך ממושך ביניהם.

לפני כחודש ימים התאבד אחיו של חנניה, שמעון עייש, בן 22. הוא הורשע בהחזקת סמים ונכלא בבית־המעצר בבאר־שבע.

תנועת רכבות־המשא בדרום הארץ התחדשה אמש לאחר שרכבת־ישראל שיקמה כ־2 ק"מ במסילה מצפון לבאר־שבע. (צילום: ברק)

סוחר מיריחו הציע לכסות חובות מושב משואה – תמורת השימוש בקרקע ובמים

מאת דוד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

סוחר מיריחו הציע לפני כמה ימים לחברי מושב משואה, הנמנה עם מושבי האיחוד החקלאי בבקעת הירדן לכסות את חובות המושב בסך 10 מיליון דולאר בתמורה לזכות לנצל את הקרקע ואת מכסות המים של המושב.

על פרשה זו סיפר בסוף השבוע מנכ"ל ארגון הקניות של מושבי הדרום והמרכז, מאיר כוהן, בכינוס חירום של חברי מושבים שהתקיים בתל־אביב. ארגון מושבי הדרום והמרכז מעניק שירותים למושב משואה אף כי המושב אינו משתייך לתנועת המושבים.

נציג מושב משואה, שהשתתף אף הוא בכינוס, אמר, כי הסיפור על הצעת הסוחר הערבי הגיע לאוזניו, אך הכחיש את אמיתותו.

בכינוס, שהשתתפו בו 200 נציגי מושבים, הוטחה ביקורת על שר החקלאות אריק נחמקין, בטענה שאינו מסייע לחקלאים לצאת מהמשבר.

מאיר כוהן הודיע לחקלאים, כי מסוף השבוע לא יוכל עוד ארגון הקניות לשמש כתובת לחובות המושבים. הוא תבע מחברי מושבים בעלי אמצעים "להרים את הבלאטות ולהוציא משם את הכסף".

מזכיר תנועת המושבים יוחנן דניאל אמר, שכמחצית משרי הממשלה עויינים את תנועת המושבים ואינם מעוניינים בשיקום המושבים שנקלעו למשבר.

בהחלטות הסיכום של הכינוס נאמר בין היתר, כי ארגון מושבי הדרום והמרכז יפעל במלוא עוצמתו לגביית חובות, לרבות הפעלת הוצאה לפועל נגד סרבנים בעלי יכולת. כן הוחלט על ביצוע בדיקה כלכלית בארגון לשם חסכון וייעול.

הפגנה

ביום שלישי בשעה 16:00 בפגין מול הכנסת נגד הממשלה שאינה מסוגלת להעביר חוק נגד הגזענות. החוק נתמך על ידי רובו של העם. באותו זמן יגישו חברינו הצעת אי אמון.

אם גם אתה חושב שהתנהגות הממשלה היא בזיון וקצף – בוא אתנו.

מפ"ם

א. ג. פולק בע"מ

הודעה על אסיפה כללית של בעלי המניות

ביום ב' 16.6.86 בשעה 16.30 תתקיים במשרדי החברה בתל־אביב רחוב קויפמן 2 אסיפה כללית מיוחדת במטרה לדון ולהחליט כיצד לנהוג בעניין שברי הערכים של המניות לאור איחודם כפי שהוחלט באסיפה הכללית המיוחדת שהתקיימה ב־2.4.86.

כתב מינוי של שלוח ויפוי כח בנוסח המקובל להשתתפות באסיפה זו יופקדו במשרדי החברה הרשומים מעל לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לאסיפה

ההנהלה

על הקגרירות הבריטית · עם אסר ברמש

דבר של היום דבר חדש

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965

מרחב תכנון מקומי יבנה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יבנה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' יב/189" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: יעוד שטחים למלאכה ותעשיה זעירה ולצרכי ציבור. התוויית דרכים חדשות וביטול דרכים קיימות.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3514 חלקות 39, 70, 75, 84 וחלק מחלקות: 1, 12, 32, 33, 38, 40, 42־45, 58, 68, 90, 95, 96, 99, 100, גוש 3511 חלקה 1 וחלק מחלקות, 2, 3, 14־17, 35, גוש 3348 חלקה 1 וחלק מחלקות 2, 3, 5־7.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

הקרן הקיימת לישראל · **משפחות ג'יניאו ודנקנר**

מתכבדים להזמין את
תושבי עתלית, הקרובים, הידידים, הפעילים
ואת מוקירי זיכרה של

לימור ג'יניאו ז"ל

להשתתף בטכס הפתיחה של

חורשת לימור

שיערך ביום חמישי, כ' אייר תשמ"ו (29.5.86)
בשעה 3:00 אחה"צ בכניסה למושבה עתלית
(הדרך לחורשה לפי שילוט במקום).

תעשיין/יצואן האם ניצלת את כל האפשרויות?

בית כחול לבן

03 - 445111

מרכז לקידום יוזמות וצמיחה תעשייתית בישראל.
תערוכה מתמדת ומרכז מכירות של מיטב מוצרי התעשיה הישראלית.
אלפי מוצרים, מאות יצרנים, מכל הסוגים, והכל־כחול־לבן.

בית כחול לבן הוקם ליד: משרד התעשיה והמסחר, התאחדות התעשיינים, חברת העובדים.

המועצה הכלכלית הסדרתית המשותפת להסתדרות העובדים והתאחדות התעשיינים.

מלון פאלאס, הירקון 277 ת"א.
אוטובוסים: 4,5 - 174 אגד-דן. שעות פתיחה: ימי א'-ה' 09:00-20:00
יום ו' 09:00-14:00 מוצ"ש 19:00-22:00

ללמד תקשורת המונים

מאת דוד אשכול

דובזה, יוחנן גולדברג־כידון, ידע והכיר את מגבלותיו של איש התקשורת ואת עוצמת הממלכה

דובזה. מיזוג בין ספקנות וקורטוב של חשדנות לבין תאווה בריאה לחיים

להבדיל של דובזה, חבר ועמית בדרך ארוכה

דובזה – כך היה לרבים; למעטים – גם יוחנן גולדברג־כידון. שלושים ימים ומעלה חלפו מאז היכהו ליבו; חודשים ארוכים לפני אותה שעת בין־ערביים – ספק מיוסרת, ספק גואלת – נאבק עם מכאוביה של מחלה קשה כשאיש מאיתנו לא ידע – ואת אני מבין היום מקטעי־דברים ופתקים שנותרו – עד כמה הוא, אכן, ידע את גזר־דינו. גם אם עדיין בבוקרו של יום הסתלקותו שוחח איתי על תוכניות לנסיעה משותפת לכנס של האיגוד הבינלאומי ליחסי־ציבור, הנערך בימים אלה בשטוקהולם, ספק גדול אם בעומק ליבו החולה האמין שאכן יסע. הפסיכולוגים ודאי יסבירו – והצדק איתם – שאין זה אלא אחד מגילויי ההאחזות בחיים בכל תנאי האופייניים לאלא מבינינו שגם בהתייצבם אל מול גורלם, הם נותרים תמיד תאבי־חיים.

דובזה היה איש תאב־חיים, אדם מאוד חיוני, בשני מובניה של הגדרה זאת. ואם כי מיום שהכרתיו בראשית שנות החמישים, בעת ששנינו עשינו בנתיבים שונים את צעדינו הראשונים כעתונאים מתחילים, ועד לשעותיו האחרונות היה איש מפוכח מאוד, ספקן גדול – היה גם אוהב חיים, בעל כושר בלתי רגיל לדלות מהם את מיטב ההנאות.

היום, בהשקיפי לאחור על הדרך שעשינו יחד במרבית שלושים וחמש השנים האחרונות, הדרך שהיו בה, כמובן, עליות ומורדות, הצלחות וכשלונות, אביבים וימי־סגריר – אולם, שהדי שבמרומים, אף לא מדון או קרע אחד – אני יודע שהמיזוג הזה בין ספקנות וקורטוב של חשדנות ומידה כלשהי של הסתייגות לבין תאווה בריאה ליטול מן החיים כל שניתן וכל עוד ניתן, הוא שהיה מקור האנרגיה העיקרי שלו.

ואם כי בימי ילדותו ובחרותו לא מצוי כל סימן ורמז על התוכן שהוא עמד לצקת בשנות בגרותו, הרי אין ספק, שההורות שלו עם עולם התקשורת ההמונית לכל גילוייו היתה תמצית חייו. ילדותו בבית־הספר בגבעת השלושה ובכפר ילדים, נעורותו במיבני־האבן הקולוניאליים של בית ספר „כדורי" בגליל התחתון ובחרותו ב„הגנה" ובצבא הבריטי – כל אלה לא היו, לי אין ספק בכך, אלא פרולוג לדרמה מרתקת של שלושים וחמש שנות מעורבות אינטנסיבית בעולם התקשורת הישראלי, מאז שזה עמד עדיין בחיתוליו עם מכונות כתיבה מיושנות וטלפונים מתנתקים ועד לימים בהם כבר עשה מהלכות של מחשבים וקרני־לייזר.

כמו רבים מאיתנו הוא עבר את מרבית התחנות שבדרך – רפורטר, עורך, מו"ל, פרסומאי ואיש יחסי־ציבור; כמו רבים מאיתנו הוא אהב את כל צלעותיה של עבודתנו המגוונת – כתיבה, עריכה, עיצוב, גהירה על מכונות דפוס, נבירה ברשימות התפוצה.

אבל בכל שנותי בעיסוקים אלה פגשתי אך מעטים שידעו היטב כמוהו גם את מגבלות כוחו של איש התקשורת וגם את עוצמתה של הממלכה. מגבלות, שכן בסופו של דבר מופעלות כל מערכות התקשורת בידי בני־אדם, בשר ודם, מחוננים בכשרון, אך גם רתוקים למשקפיים [illegible] גלויים וסמויים; עוצמה, שכן הסתעפותה, התגוונותה והיזכומה של ממלכת התקשורת ההמונית הביאה לכך, שהיא הפכה מגורם מדווח ומקשר, בעל אופי סביל מעיקרו, לכוח מניע, דוחף ובולם, שיש בידו עוצמה העלולה להתגלגל גם אל שערי־ההרס, אליו נידרדר – כמסופר במסורת ישראל – כוחו של הגולם מפראג.

כאן – ודובזה ביטא זאת גם בשיחות וגם בדיונים שהיו במרוצת השנים בכנסים של האיגוד הבינלאומי ליחסי־ציבור – חייבת להתגלות אחריותם הבלתי־ניתנת לפשרה של אנשי התקשורת משני עברי קו־התיחום – גם של העתונאים וגם של אנשי יחסי־הציבור. יתר־על־כן: ההכרה במיגבלות והיראה מפני העוצמה, שהם משותפים לכל האנשים האחראים העוסקים בתקשורת, חייבים לעשותם, מעל לכל חילוקי־דעות חולפים, למחנה אחד – גם אם בחיי היום־יום הם ניצבים לעיתים לא רק זה ליד זה אלא גם זה מול זה.

משום שזו היתה תפיסתו היסודית בכל מה שהיה לו גם להשקפת־עולם, גם לאורח־חיים וגם למשלח־יד, הרי אין מיצוי נאות יותר להודות עם זכרו מאשר תמיכה בלתי־מסוייגת בהמלצה של ועדת המומחים, שמונתה על־ידי המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך והתרבות, על קביעת לימוד תקשורת המונים בבתי הספר היסודיים והעל־יסודיים, מגן הילדים ועד כיתה י"ב. עם זאת, ספק אם ניתן להסכים לקביעת הוועדה, כי מערכת השעות הצפופה והמקוצצת של בתי הספר אינה מאפשרת כיום הקצאת שעות להוראת הנושא ולפיכך ניתן להורותו כמקצוע רשות או בחירה.

בחברה הצרכנית של סוף המאה העשרים ובתנאים החברתיים־תרבותיים של מדינת ישראל לקראת ארבעים שנה לקיומה, הקניית כלים בסיסיים להבנת וביקורת מערכות תקשורת ההמונים דומה בחיוניותה להזרקת החיסונים בהם אנו מחסנים, כדבר מובן מאליו, את ילדינו. הרי [illegible]

הוועדה עצמה אמרה, כי אמצעי התקשורת ההמונית (עתונות, רדיו, טלוויזיה, קולנוע ועוד) תופסים מקום בולט בחיי היום־יום והשפעתם על התנהגותו של האדם מכרעת.

יש בהחלט מקום לחשוש שאם לא נחמש את אזרחי חברת־העתיד בכלי־בקרה מתאימים להתמודדות הבלתי־פוסקת, הישירה והעקיפה, עם כלי התקשורת, הרי ידו של חלק ניכר מן הבריות תהיה על התחתונה במאבק זה, דבר שישלב נזק אישי עם תופעות חברתיות, פוליטיות ותרבותיות שליליות.

סכנה זאת חייבת להטריד, בראש וראשונה, את מנוחתם של אנשי התקשורת דווקא, שכן טעות בהבנת תפקידם של אמצעי התקשורת ההמונית בחברה המודרנית ועיוות מקומם הנכון במערכת החיים החברתיים, יביאו – בסופו של דבר – להצרת [illegible]

גבולות בני הגנה ואמינות „העבודה"

מאת משה כלפון

בוויכוח המדיני בוועידת „העבודה" נדחו ההסתייגויות שהגישו ה„יונים" שביקשו לא לפרט את אזורי הבטחון שמעבר לקו הירוק. אזורים אלה, בהתאם להחלטות הוועידה השלישית של המפלגה ומצע המערך לבחירות לכנסת הי"א, אמורים להיות ב„ריבונות ישראל לעת שלום". לפני ההצבעה הכריז עוזי ברעם, שההחלטה שהמליץ עליה הרוב בוועידה המדינית אינה אמינה.

זכותו המלאה של מזכ"ל המפלגה להביע ברבים את דעותיו האישיות, אך מדוע מצא לנכון להטיל מראש ספק ברצינות ובתקפות של ההחלטות המוסמכות של ועידת המפלגה? הצהרה מעין זו מפי מזכ"ל המפלגה עלולה לעורר תהיה, ללא כל צורך, בין המתיישבים באזורי הבטחון, וכן לפגוע באמינותן של כל ההחלטות בוועידה.

יש נושאים שראוי לנהוג בהם ביתר שיקול־דעת. ההתיישבות בספר המזרחי היא דלילה והאוכלוסיה בה מעטה, גם לאחר 19 שנה של שלטוננו באזורים אלה. האם ראוי מפעלם החלוצי של ההולכים לבקעה ולרמה לעידוד של מפלגת העבודה או שיש לאותת להם, בוועידה התגית הזו, שאין כלל כוונה רצינית להיאבק על כך שהאזורים הללו יוסיפו להיות בשליטת ישראל?

יש לציין כי ניכרים סימנים מדאיגים לשחיקה באופיה המשימתי של המפלגה, המתיימרת לעמוד בראש המפעל ההתיישבותי בישראל. אחרי הפרת ההתחייבויות הפומביות של מנחם בגין למתיישבי פיתחת־רפיח, לפני קמפ־דייוויד, סביר שהמתיישבים בצפון ים המלח, בבקעת הירדן, ברמת הגולן ובדרום רצועת עזה יהיו חשדניים. מדיניותה הנוכחית של הממשלה בנושא זה אינה מעודדת בטחון. הממשלה לא חוללה מפנה כלשהו במדיניות ההתיישבות של הליכוד ולא תיקנה את העיוותים בסדר העדיפויות הלאומי. גם עתה ממשיכים לתגבר ולפתח את אזורי גב־ההר, ואילו באזורים של הבקעה נמשכת ההקפאה של הפיתוח ההתיישבותי, ובתקציב ל־1986/7 אין כלל משאבים לקליטה בישובי הבקעה. שמעון פרס הבטיח חגיגית למתיישבים שם ובמעלה אפרים, גם לפני הבחירות וגם אחריהן, לקדם את ההתישבות באיזור. במצע המערך לכנסת הי"א נכתב שממשלה בראשות המערך תעניק עדיפות לאומית לאיכלוס האזורים הללו ולפיתוחם ושיחודש בהם המאמץ ההתיישבותי, אך אפילו בתכניות הצמיחה אין אזכור לכך ואין שום שינוי משמעותי בנדון.

מי שמבקש לשנות את מדיניותה המסורתית של המפלגה, שיקום ויציע בגילוי־לב לוותר על אזורי הבטחון, למען קידום השלום. עליו לפנות למתיישבים באזורים הללו ולהמליץ לפניהם להקדים ולנטוש את בתיהם, בטרם יופקרו על־ידי שולחיהם, לבל יהיו מכשול, כביכול, לשלומה של מדינת ישראל. צריך לדבר אמת, ויש להגיד במפורש שאין מתכוונים ברצינות להיאבק על הירדן כגבול בטחון וכי נותנים עדיפות להשגת שלום עם ירדן וסוריה, על־פני הבטחת גבולות בני הגנה. מותר לציבור לדעת מהי מפלגת העבודה בנדון.

בעת הוועידה הודיעו דוברי התק"ם שהתנועה החליטה לאזרח, באוגוסט הקרוב, את בית־הערבה. כזכור, קיבוץ בית־הערבה נעזב בתש"ח בפקודת ההגנה, ולוחמיו נסוגו בספינות האשלג לסדום, שם לקחו חלק בקרבות שהתנהלו באיזור. החזרה לבית־הערבה סוגרת מעגל של כ־47 שנה והיא מבטאת את החלטת התנועה לבנות איזור כפרי, רב־ישובים, מבוסס ומאוכלס, בצפון ים־המלח כדי שבכל מצב, במלחמה כבשלום, יהיו צפון ים־המלח ובקעת־הירדן בריבונות ישראל.

כלא מועד לפורענות

מאת אמיר רוזנבליט

120 אסירים חתכו את ורידי ידיהם במחאה על תנאי מאסרם. מבחינות אחדות כלא באר שבע הוא אחד מבתי הכלא הקשים בארץ

„אוכלוסיה קשה, תנאים פיסיים גרועים ואבטלה המונית – יוצרים לאי־שקט תמידי, ובבית־הסוהר מתרחשים מעת לעת מעשים של אלימות ואף רצח" – כך קבע מבקר המדינה, עורך־הדין יצחק טוניק בדו"ח השנתי ה־36 שפורסם בימים אלה, המתייחס לכלא באר־שבע. בעת כתיבת הביקורת, לא יכול היה עדיין מבקר המדינה לדעת, שרק ארבעה ימים לפני הגשת הדו"ח (7.5.86), יתרחש שם מרד אסירים שבמהלכו יחתכו 102 אסירים את ידיהם, במחאה על תנאי המאסר הקשים.

מרד האסירים האחרון הוא רק חוליה אחת בשרשרת של מעשי אלימות ובריחת אסירים שאירעו בכלא במהלך השנה האחרונה ואשר דווחו למשטרה (ההדגשה שלי. תקריות רבות בין האסירים לבין עצמם ובינם לבין שלטונות הכלא, אינן מגיעות לידיעת המשטרה – א.ר.).

לפני כשלושה חדשים נמלט מהכלא האנס המסוכן סלים אברסולוב, השפוט ל־22 שנות מאסר. עבר חודש עד שנתפס. ב־22 בנובמבר 1985 נרצח האסיר בכר בדרחיים, באגף המחנה על־ידי שכנו לתא. הנקמה לא איחרה לבוא. למחרת, נדקר האסיר אוחמד אליקמיל מאגף שבע בכלא. עוד באותו ערב, פוצץ מטען חבלה מאולתר שהונח ליד חדר הסוהרים באגף שבע. מעוצמת הפיצוץ נפצע קל הסוהר אברהם ברוך. כחודש לאחר מכן נרצח האסיר גבריאל ליבאשוילי, במהלך תיגרה בינו לבין אסיר אחר, בחצר הטיולים של אגף שש בכלא. חקירת המקרה העלתה כי יוזמיו קיוו שלאחר הפיצוץ, יועבר אחד מהם אל הצינוק בעונש, ושם ינסה לפגוע ברוצחו של בדרחיים.

במברק ששיגר לנציבות שרות בתי־הסוהר, טען עורך־הדין דוד מרעלם מתל־אביב, כי במרץ 1985 הוכו 15 עצירים באורח קשה, בבית המעצר של כלא באר־שבע. „הסוהרים הלמו בו (באסיר) בידיים וברגליים", כותב עורך־הדין מרעלם. „ואף השתמשו בצינור גומי במשך עשר דקות. הוא קיבל בעיטה באשכים וכשהיה קרוב לעילפון, הפסיקו, והניחוהו בפינת המסדרון ביחד עם עשרה עצירים שגם הם הוכו קודם לכן". עורך־הדין טען כי לאסיר המתלונן נרמז שיחשוב שנית על תלונתו, מפני שבכך הוא מסכן את „השליש" (ניכוי שליש מתקופת מאסרו על התנהגות טובה). תגובת שרות בתי־הסוהר: „כל תלונה נבדקת על־ידי ועדת־חקירה והתוצאות יתפרסמו".

בינואר 1986 התקבלה הודעה בתחנת משטרת באר־שבע, לפיה אסיר מכלא באר־שבע הועבר לטיפול בבית־החולים „סורוקה" במצב של חוסר־הכרה. האסיר, בנימין שף, בן 29, נפצע בקטטה באגף שבו היה כלוא. החקירה העלתה כי האסיר הותקף על־ידי עשרה אסירים אחרים, אך בחקירתו טען שאינו יודע מי תקף אותו.

זמן קצר לאחר בריחתו של האנס סלים אברסולוב מהכלא, הוחלף מפקד הכלא, גונדר־משנה מיכאל בן־שחר וסגן־גונדר מרצ'לו לייבל. בן־שחר קודם והתמנה לראש מינהל האסיר בשירות בתי־הסוהר. דובר שירות בתי־הסוהר, שמעון מלכה, מדגיש כי להעברתו של בן־שחר מתפקידו אין כל קשר לשרשרת מעשי האלימות שהתרחשו בכלא בתקופת כהונתו בתפקיד. מלכה: „בחמש השנים האחרונות הוחלפו ארבעה מנהלים בכלא באר־שבע מטעמי רוטאציה והזרמת דם חדש למערכת, ולא מכל שיקול אחר, לרבות ליקויים בתיפקוד המקצועי".

שיעור האבטלה הגבוה של האסירים בכלא באר־שבע הוא אחד הגורמים העיקריים, אליבא דמבקר המדינה, לאי־השקט התמידי במתקן. מתוך 673 אסירי הכלא, מועסקים רק 433, כלומר כ־64 אחוזים בלבד. בגלל אופיה הקשה של האוכלוסיה בכלא, אי־אפשר להוציא רבים מן האסירים מהאגפים החוצה. לחלקם יש מעמד של טעוני־הגנה, ועליהם להיות כלואים באגפים. „מצב התעסוקה בכלא באר־שבע", מציין מבקר המדינה, „הוא מן הקשים בבתי־הכלא בארץ", לדבריו.

למרות העובדה שהכלא תוכנן ונבנה על־ידי מדינת ישראל, בניגוד לאחרים, שנבנו על־ידי שלטונות המנדט הבריטי, ולמרות שקיימים בו שטחים נרחבים (הוא נבנה על משבצת של 1000 דונם, מהם 105 בתוך החומה), אין בו פרט למבנה המסגריה, שטחי תעסוקה לצרכי יצור.

מנתונים שנבדקו על־ידי מבקר המדינה מצטיירת תמונה של תת־תעסוקה. חלק ממקומות העבודה אינם מאויישים על־פי התקן. כך, למשל, בית־המלאכה לתיקון ארגזים (מפעל פרטי בתוך בית־הסוהר), העסיק 25 אסירים במקום 45, שהיה באפשרות להעסיק. עוד מתברר, שבדרך־כלל הועסקו אלה מן האסירים שעבדו, רק באופן חלקי. כך למשל במסגריה עבד כל אסיר בממוצע 13 יום בחודש. גם בנגריה חוזרת תופעה זאת.

דו"ח מבקר המדינה מספר 30, שפורסם לפני כשש שנים, עסק בהרחבה בכלא באר־שבע. באותו דו"ח הוקדש פרק לתעסוקת האסירים. בבדיקה ההיא היו בכלא באר־שבע כ־900 אסירים, כמחציתם ישראלים, והנותרים מתבלים שלא עבדו, פרט לעבודות בישול וניקיון. „חלק ניכר מהליקויים שהועלו באותו דו"ח, קובע עורך־הדין טוניק, עומדים בעינם גם כיום".

י.ר. הוא אסיר בכלא באר־שבע ונכלל בפרוייקט השיקום. הוא נחשב, לדברי הנהלת הכלא, לאסיר מצטיין. „עניין האבטלה", אומר לי י.ר. „הוא רק צד אחד של המטבע. לדעתי שורש הבעיה הוא נושא הסמים, שממנו נגזר מעמדו של האסיר בקרב חבריו. האבטלה מובילה לשעמום. כדי להפיג את השעמום, מעשנים סמים. סביב הסמים מתגלעות רוב המריבות בין האסירים. אם יש לך סם, עולה מעמדך בעיני יתר האסירים ואתה, למעשה, שולט עליהם. דוגמא אפשרית לעילת מריבה. אסיר א' מוכר סם לאסיר ב' ולאסיר ב' אין כסף כדי לשלם לו. מכאן ועד להתלהטות יצרים, הדרך קצרה". חלק ניכר מהמתחים נוצר סביב שאלת הכיבודים והשליטה. כך למשל, קיימת תחרות בין האסירים על הזכות להיות אחראי על חלוקת המזון וכו'".

נושא המזון, איכותו וכמותו, היווה את אחת העילות למרד האסירים שפרץ כאן בשבוע האחרון. בצעד חסר־תקדים, חתכו 102 אסירים את ורידי ידיהם, במחאה על תנאי מאסרם. בכך מחו האסירים גם על נוהל ביקורי המשפחות, הנעשים מבעד לרשת מסוגרת המשמשת כמחיצה.

דובר שירות בתי־הסוהר, סגן־גונדר שמעון מלכה, מאשר כי כלא באר־שבע הוא אחד מבתי הכלא הקשים בארץ, מכל הבחינות. „דו"ח מבקר המדינה עצמו", מדגיש מלכה. „מתייחס לחלק מן הסיבות לתופעות הקשות השוררות בין כתלי הכלא. עם זאת, לכלא באר־שבע יש בעיה אופיינית וספציפית – ריחוקה מאזורי ישוב, דבר שאינו מעודד יוזמים להגיע למקום, ולהבטיח תעסוקה לאסירים". מלכה מאשר כי במהלך השנה האחרונה אירעו בכלא באר־שבע לפחות עשרה אירועים אלימים. אולם בכל המקרים נעוצה לדבריו, האשמה באסירים בלבד, ולא בהנהלת הכלא. „חשוב לזכור שיש לנו עסק עם אסירים קשים, ולא עם תלמידי ישיבות. לפיכך, אי־אפשר לומר כי מנהל הכלא נכשל בתפקידו. האסירים פשוט לא לחצו את היד שהושטה להם".

בהתייחסו לדבריו של האסיר י.ר. אומר הדובר: „שירות בתי־הסוהר מעולם לא הסתיר את קיומה של בעיית הסמים בבתי־הכלא. אולם, יחד עם זאת, איננו מטאטאים את הבעיה מתחת לשטיח. בכלא באר־שבע פתחנו מרכז גמילה מסמים, המכיל כיום כ־40 מיטות. ברור, כי בכל מקום שבו יש סמים – אם בכלא ואם מחוצה לו – קיימים סכסוכים. לעניין השליטה בין האסירים: מן המפורסמות הוא שמקום בו דרים שני אנשים תמיד יימצא גורם דומיננטי יותר. אנו, מצידנו, פועלים למיתון הדומיננטיות השלילית בקרב האסירים. ככלל, מעולם לא הצהרנו ששרות בתי־הסוהר הוא קבלן להצלחות, והיו גם כשלונות, כמו מקרה הבריחה של האסיר אברסולוב".

פנקס השרות של מולה

מאת יצחק מרידור

לאחר הפלמ"ח, לאחר המשמר האזרחי, לאחר פעולות הנצחה של מורשת אלון – מולה כהן, איש קיבוץ אלונים, היו"ר החדש של המועצה האזורית עמק יזרעאל

מולה כהן ויצחק שדה. „פרס הלך לאלומות, אני התגייסתי לפלוגה א'"

מולה כהן, איש קיבוץ אלונים, מי שהיה מפקד־החטיבה הצעיר ביותר בפלמ"ח, מכהן זה כשלושה חודשים כיו"ר המועצה האזורית הגדולה עמק יזרעאל, המקיפה 53 ישובים. חילוף המשמרות בראשות המועצה חל באמצע ינואר השנה, ולא „עשה כותרות". מערכת הבחירות (אם בכלל אפשר לכנות כך את המגעים שנערכו בין ישובי האיזור כדי לקבוע מי יישב על הכסא, שפינה אותו ישראל „מולה" פרדקין אחרי 12 שנות כהונה) היתה שקטה ועניינית. „מסורת היא בידנו", אמר לי אחד האחראים בישובי האיזור. „לעסוק בנושאים הפרסונאליים האלה בשקט, לאתר את האיש המתאים ביותר – ולבחור בו תוך הסכמה".

„האיש המתאים" צריך היה לבוא הפעם מאחד הקיבוצים של המועצה, כי כשלוש קאדנציות כיהן בתפקיד איש המושב תל־עדשים. מולה כהן מקיבוץ אלונים (בנו של דוד כהן, „אבי הנוער העובד") הוא „כמעט" יליד תל־אביב. ב־1923 הגיע עם הוריו מליטא כתינוק בן כמה חודשים. הוא למד ב„תיכון חדש" בתל־אביב, בבן־שמן ויחד עם שמעון פרס, עבר הכשרה בגבע, ואחר־כך התגייס לפלמ"ח („פרס הלך לאלומות, אני התגייסתי לפלוגה א' של הפלמ"ח – וכך נפרדו קצות הדרכים") עד היום הוא נראה כמו הפלמ"חניק מהתמונות הישנות – חולצה פתוחה, חזה חשוף, שרידי בלורית פרועה שהכסיפה, מבט ישיר.

„כשסיימתי את תקופת ההכשרה בגבע", סיפר. „מילאתי בפלמ"ח את כל התפקידים: טוראי, דרך ההדרכה, ועד לפיקוד על חטיבת „יפתח" במלחמת העצמאות. הייתי לפני כן קצין המבצעים של יגאל אלון, ועבדתי איתו אחר־כך דרך ארוכה". „חטיבת יפתח", לדבריו, „היתה החטיבה האחת היחידה שנלחמה נגד כל האויבים: הלבנונים, הסורים, הירדנים, העיראקים, המצרים".

כשמולה השתחרר מצה"ל עוד לא היו בו דרגות של תת אלוף ושל אלוף־משנה, ועל־כן קיבל דרגת סגן־אלוף. „רק עוד איש אחד בצה"ל קיבל אז דרגה כזו – מרדכי מקלף שהיה אחר־כך רמטכ"ל", הוא אומר.

תקופה לא ארוכה עשתה משפחת כהן בדגניה א'. רעייתו, תמר לבית לים, היא בת לראשוני הגבעה. שני אחיה נפלו במערכות ישראל. אחרי הפילוג הגדול עברה משפחת כהן לקיבוץ אלונים (1953). מולה עבד בפרדס, היה גזבר, מזכיר, מרכז משק. ויצא ללמוד, שנתיים וחצי, בסמינר הרעיוני של „הקיבוץ המאוחד", בהדרכת יצחק טבנקין, יחד עם צביה לובטקין, אורי ברנר, נחום גולן ואחרים. אחר־כך מילא תפקידים במוסדות הקיבוץ־המאוחד ושליחויות עלומות בחו"ל.

על חמש השנים שהקדיש להקמתו של „המשמר האזרחי" הוא מספר:

„לאחר מקרה מעלות פנו אלי, בשם הממשלה, יצחק רבין, ראש הממשלה דאז, שמעון פרס שהיה שר הבטחון, יגאל אלון סגן ראש־הממשלה ושר המשטרה שלמה הילל, וביקשו ממני להקים את המשמר־האזרחי. שנים הרשיתי את הארץ לאורך ולרוחב. הקמתי כוח שמנה, בשיאו, 120,000 מתנדבים עם מינימום של מנגנון".

לפני שבע שנים סיים את תפקידו במשמר האזרחי וחזר לאלונים. חודש אחר־כך התגייס לעזרת ידידו הקרוב, יגאל אלון, לקראת ההתמודדות על המועמדות לראשות הממשלה. „הספקנו, אלון ואני, לעבור יחד שבוע אחד בלבד, ואז קרה האסון – יגאל מת מהתקף לב".

מאז ועד שנבחר לתפקידו החדש כראש המועצה האזורית, חילק מולה את זמנו בין עבודה בביתו בקיבוץ, לבין היכנו פעולות ההנצחה של „מורשת אלון".

* * *

במועצה האזורית עמק־יזרעאל כלולים 13 קיבוצים (רובם ותיקים ומבוססים, כמו גבע, גבת, גניגר, יפעת, שריד, מזרע ואחרים), 13 מושבים (גם הם רובם מבוססים, כמו נהלל, כפר יהושע, תל־עדשים ועוד) וחמישה ישובים קהילתיים. 7,000 מתוך 21,000 תושבי ישובי המועצה הם בני מיעוטים, רובם בדווים.

המועצה האזורית עמק־יזרעאל היא בשטחה מהגדולות בארץ. היא משתרעת מקריית טבעון עד כפר תבור, וממושב היוגב עד הישוב הקהילתי „עדי" שבמבואות קריית אתא; היא מקיימת פעילות התיישבותית ענפה, שמנהל אותה איש נהלל, הגי בנימיני. הישובים תמרת, אלון הגליל, הרדוף, הושעיה, עדי, גבעת האלה ועוד היו נשארים בגדר תכניות על הנייר, בלי העידוד והגיבוי של המועצה האזורית. מכללת עמק יזרעאל („אוהל שרה") גם היא הישג של המועצה: 4,000 תלמידים, בכל האיזור וגם מאזורי הפיתוח, לומדים בה מבוקר עד לילה, נושאים מגוונים מאד. המועצה גם עושה בשנים האחרונות לפיתוח הישובים הערביים שבתחומה.

לראש המועצה הנכנס יהיו בעיות תקציביות לא פשוטות, חלקן פועל יוצא של הפעילות הענפה, שלא זכתה לתמיכה ממלכתית מספקת. בעיות אחרות: מכת הגניבות החקלאיות; הצרכים המיוחדים שהתהוו בגלל האיחוד בין המועצה האזורית „קישון" והמועצה האזורית „יזרעאל", הגרעון המצטבר – כשני מיליון שקלים חדשים.

„המועצה האזורית עמק יזרעאל היא רשות מוניציפאלית מסודרת מאד", אומר מולה כהן. „את חוקי הבניה אוכפים אצלנו בהצלחה ואין כמעט בניה לא־חוקית. יש לנו שירותי תחבורה ותברואה מפותחים. אנו שותפים בכידים בבית האבות בכל־ב בעפולה הקמנו מרכז חדש ומשוכלל לקשיש. יש לנו מוזיאון יפהפה לראשית ההתיישבות וכבן לבוסיקה ולריקודים. נושאים הכעונים טיפול הם התיירות, המים והמאגרים, טיפוח ישובי־הקבע החדשים של הבדווים בבית זרזיר ואחרים".

עברו של מולה כהן הוא ערובה לכך, שלי־33 ישובי המועצה האזורית עמק יזרעאל יש „בעל־בית" שאפשר לסמוך עליו.

هكذا من الأصل

רמת שרותים נמוכה ביותר וצפיפות בעזה, בדו"ח חוקרת מאונ' הרווארד

מאת דני רובינשטיין
כתב "דבר"

ממצאים קשים בדבר התנאים לרמת השרותים ברצועת עזה ונתונים חמורים על צפיפות האוכלוסיה ברצועה ועל התלות הכלכלית בישראל המפורסמים בדו"ח שהוגשה החוקרת שרה רוי מביה"ס לחינוך של אוניברסיטת הרווארד באמריקה.

הדו"ח הוכן עבור מוסד המחקר של ד"ר מירון בנבנישתי בירושלים, והוא אומר עליה: "עברנו את גבול הבושה באשר לנעשה בעזה". שרה רוי מביאה בדו"ח להוכחה את ה"כ"פרפ" בעזה, בו נמצאים עשרות רג'וקים בחדרים, לכלוך, חלונות שבורים, חוסר ציוד חיוני, הדיירים קרועים עם כתמי דם ועוד.

בהדו"ח עולה כלפי ההוצאות וההכנסות שהיו לממשלת ישראל ברצועת עזה, הרי שבמשך 19 שנים, מאז 1967, הרוויח האוצר מתושבי עזה כ־500 מיליון דולאר. "זהו מעין מס כיבוש שישלמו תושבי הרצועה לישראל", אומר בנבנישתי על הממצאים ומוסיף: "הבעיה היא ברמה מוסרית ולא פוליטית".

החוקרת שרה רוי, העוסקת בנושאי פיתוח קהילתי באוניברסיטת הרווארד, אספה את הנתונים ממקורות בישראל וברצועה בה שהתה במשך 6 שבועות. היא עומדת על כך שהתל"ג ורמת ההכנסה לנפש עלו בעזה במעט פי 10 מאז 1967, אך מציינת עם זאת, כי התל"ג לנפש מגיע בעזה ל־20 אחוז בלבד מהתל"ג לנפש בישראל. השירותים הציבוריים מוזנחים, המשק המקומי נהרס כמעט כולו וצפיפות האוכלוסיה מגיעה במהירות לממדים מדהימים.

שטח רצועת עזה הוא כ־363 קמ"ר. כאחוז בשטח ארץ ישראל המערבית. בשטח מצומצם זה גרים יותר מ־525 אלף ערבים, שקרוב ל־70 אחוז מתוכם הם פליטים מ־1948. קרוב לשליש משטח רצועת עזה הן אדמות מדינה שנלקחו לשימושים ישראליים: התנחלויות, צרכים צבאיים, ויש אף שטחים שנמסרו לעיבוד לישובים ישראלים בתחום ישראל. כך יוצא שהשטח האפקטיבי העומד לרשות התושבים הערבים הוא כ־250 קמ"ר, ועליו צפיפות האוכלוסיה היא כ־2100 נפש לקמ"ר. זוהי צפיפות הדומה לזו השוררת בהונג־קונג. (בישראל צפיפות האוכלוסיה היא 186 לקמ"ר ובגדה המערבית 140). מספר הילדים הממוצע למשפחה בעזה הוא 7, ושיעור תמותת התינוקות גבוה פי שלושה או פי ארבעה מאשר בישראל. (ויש על כך נתונים שונים, של ישראל ושל אונר"א). עליפי התחזיות הדמוגרפיות מכפילים תושבי עזה את מספרם ובכל 20 שנה בערך. בסוף המאה יגיע מספרם לכ־850 אלף והם יחיו בצפיפות שקשה לתאר.

מבחינה כלכלית מצביע כאמור הדו"ח על כך שהתל"ג בעזה עלה בבירה ניכרת מאז 1967, והדברים באים לידי ביטוי בנתונים הסטטיסטים על שיפור עצום במשק הבית המשפחתי, חיבור לחשמל, רכישת מוצרים בריקיימא וכו'. אבל עזה נמצאת מפגרת מבחינת התל"ג לא רק לעומת ישראל אלא גם לעומת הגדה המערבית. כ־50 אחוז מהכנסות תושבי הרצועה באים משכר של פועלים המועסקים בישראל, מהם כ־20 אחוז מועסקים באורח לא חוקי. רבים מהם ילדים. שכר העובדים מעזה בישראל נמוך ב־40 אחוז משכרם של עובדים ישראלים ברמות מקבילות. ב־1973 היה חלקו של הכנסות העובדים בישראל רק כ־30 אחוז בכלל ההכנסות של תושבי עזה וב־1984 הוא גדל ל־50 אחוז. פירושו של דבר, שענפי התעסוקה המקומיים מצטמצמים.

הדו"ח מצביע בבירור על נסיגה במשק ההדרים בעזה. חוסר מים, חוסר אשראי, מיסוי כבד ובעיות בייצוא צמצמו את הפוקת ההדרים של עזה מ־243 אלף טון ב־1975 ל־164 אלף טון ב־1984. בשנים הראשונות אחרי 1967 הוסדר ייצוא ההדרים בהרצועה באמצעות המועצה הישראלית לשיווק פרי הדר. ב־1975 נפתח בפני פרדסני עזה שוק גדול במפרץ הפרסי ובאירואן. שוק זה נסגר אחרי מהפכת חומייני והירדנים צמצמו את מכסות ההדרים שהם מוכנים לקבל בעזה. גם ענפי החקלאות האחרים ברצועת עזה נמצאים בשנים האחרונות במשבר חריף כמו ההדרים.

ענף הדייג נמצא גם הוא בנסיגה מאז 1967, והסיבות הן הגבלות ישראליות (חלק מסיבות בטחוניות) הגבלות מצריות, האוסרות על הדייג בימת ברדאויל. התעשיה בעזה מצומצמת מאוד, ורובה בגדר קבלנויות משנה של מפעלים בישראל, כך שהמשק הכלכלי התגונן ברצועה הולך, וכיום נשענת כלכלת הרצועה ותלויה כמעט לחלוטין בכלכלת ישראל. עליפי הנתונים הללו טוען ד"ר בנבנישתי, כי עזה הפכה למחנה פועלים גדול של גוש דן ודרום הארץ, מעין "סואטו" של תל־אביב.

תקציב המינהל הישראלי בעזה הוא השנה 52 מיליון דולאר (תקציב רגיל ותקציב פיתוח), ופירושו של דבר הוא מתן שרותים בשווי של כ־100 דולאר לנפש בשנה. בנבנישתי מביא לשם השוואה את תקציב עירית ירושלים, שבה שיעור השרותים לנפש הוא 200 דולאר לנפש בערך, זאת כשרותים עירוניים בלבד. אם מוסיפים לכך את התקציבים לשרותים הממשלתיים, אז ההבדל ברמת וכשוני השרותים הניתנים בעזה ובירושלים (בישראל) הוא עצום.

האיל הממשל בעזה (גם בגדה) מנוהל כמשק סגור, אפשר לבדוק מזיכן באות ההכנסות. כ־35 מיליון דולאר (מתוך 52 הנזכרים) גובה הממשל ממיסוי מקומי, והשאר מופיע בגרעון בתקציבו המכוסה על־ידי האוצר הישראלי. אבל מדינת ישראל גובה כל שנה כ־30 מיליון דולאר מיסים מפועלי עזה שעובדים בישראל, תושבי עזה משלמים עוד כ־30 מיליון דולאר מיסים עקיפים לאוצר הישראלי, כך שמדינת ישראל כרוויחה מהכיבוש בעזה סכומים גדולים. בנבנישתי חישב סכומים אלה והגיע לכך שמאז 1976 שילמו תושבי עזה, כאמור, כחצי מיליארד דולאר כסף עודף לקופת מדינת ישראל.

נהוג בספי זה מבליט עוד יותר את ההזנחה הקשה שהיתה ושנשארה בפיתוח השרותים לתושבי הרצועה. בבתי החולים של עזה 1.8 מיטות לכל אלף תושבים, לעומת 6.4 בישראל. בעזה יש רופא אחד על כל 2200 תושבים ואחות אחת על כל 900 תושבים. בישראל יש פי ארבעה. נכון אמנם, שחולים מעזה מועברים לטיפול בישראל, אבל המספרים נמוכים, והם הצטמצמו לאחרונה נוכח הקשיים התקציביים ברפואה בישראל. מצב התברואה בעזה, רשתות הביוב, אספקת המים וכו' הם במצב ירוד מאוד, וברוב המקרים זורם הביוב ברחובות ובסימטאות המעונות. במקומות רבים אין אספקת מים זורמים סדירה כל שעות היום.

מעצרו של איוואן דמיאניוק הוארך בשלושה חודשים בהוראת ביהמש"פ העליון

נציג התביעה טוען כי העצור זוהה בוודאות ע"י עדים

(ע.) – חומר חסוי חדש, שיש בו כדי לבסס את ההאשמות נגד איוואן דמיאניוק, העצור בישראל המואשם בכך שהפעיל את תאי הגזים במחנה ההשמדה טרבלינקה, הוגש ביום ו' לשופט ביתהמשפט העליון יעקב מלץ. השופט הורה להאריך את מעצרו של החשוד ב־3 חודשים נוספים.

במהלך הדיון שהתקיים [illegible] הבהיר נציג התביעה, כי העצור זוהה כ"איוואן האיום" בכמה מסדרי זיהוי של תמונות על־ידי עדים.

סניגורו של דמיאניוק, מרק אוקונר, השוהה עתה בארה"ב, הודיע לבית המשפט כי הוא רואה כעיקר עבודתו את ייצוג הנאשם לאחר הגשת כתב האישום וכי אינו מתנגד להארכת המעצר. לאחר שתורגמו דבריו לדמיאניוק, שאל אותו השופט אם הוא מסכים להארכת מעצרו. דמיאניוק השיב: "אם עורך הדין שלי מסכים, גם אני מסכים".

עורך הדין שקד הבהיר להלן, כי גם לאחר הגשת המסמך החסוי, המסכם את עבודת צוות החקירה אין התביעה מוכנה להתחייב חד־משמעית שיעלה בידה להגיש את כתב האישום בתוך 90 ימי המעצר הנוספים. "אנחנו משקיעים מאמץ רב באיסוף העדויות ובאימותן" אמר.

לדברי עו"ד שקד אין למעשה מחלוקת בין הצדדים בדבר הזהות של איוואן דמיאניוק. זה נולד ב־1920 בכפר קטן באוקראינה, התגייס לצבא האדום ונפצע בקרבות ב־1941. לאחר אשפוזו חזר לחזית, וב־1942 נפל בשבי הגרמנים בקרבות שהתנהלו במערב אוקראינה. ובתקופה זו ממקדת התביעה את האשמותיה. אשר לתקופה שלאחריה, שוב יש תמימות דעים בין הצדדים. מבאי 1942 ועד תחילת 1944 הוא שהה כשבוי מלחמה במחנה שבויים גרמני; בשנים 1944 ו־1945 הטלטל ממקום למקום עד אשר שוחרר על־ידי האמריקאים. בשנת 1951 או 1952 היגר לארה"ב והשתקע בקליוולנד שבאוהיו.

לדברי שקד, מצוי בידי התביעה חומר מהימן ביותר, לפיו נשלח דמיאניוק על־ידי האס.אס. למחנה אימונים בטרווניקי שליד לובלין בפולין, בו אומנו משתפי פעולה מתנדבים. מתנדבים אלה השתתפו בדיכוי גטו ורשה וגויסו לעבוד במחנות ההשמדה. דמיאניוק הוצב בטרבלינקה, מחנה בו הושמדו בין יולי 1942 לבין סוף קיץ 1943 כ־800,000 יהודים בתאי הגזים. כמו כן מצטברות והולכות עדויות על מעשי אכזריות שביצע בטרבלינקה. דברים אלה כלולים בחומר החסוי שהוגש לבית המשפט.

אשר לזהותו של דמיאניוק, הכחיד שקד, שבמהלך תהליך הסגרתו של דמיאניוק ושלילת אזרחותו, סיפקו שלטונות בריה"מ תעודת זהות של האיש עם תמונתו ואיזכור הצלקת [illegible] כי התעודה אמיתית.

לאחר שעיין בחומר, קבע השופט מלץ: "נחה דעתי, כי החקירה מתנהלת ללא בזבוז זמן, וכי אין הגזמה בבקשת המשטרה להערכת תקופת המעצר".

פרסי קרן וולף היום בטקס ממלכתי

ל־10 מדענים מהשורה הראשונה

(ע.) פרסי קרן וולף לשנת תשמ"ו יוענקו ביום ראשון אחר הצהריים בטקס ממלכתי, שיתקיים במשכן הכנסת בירושלים במעמד נשיא המדינה מר חיים הרצוג, יו"ר הכנסת מר שלמה הלל וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, מר יצחק נבון.

הפרסים יוענקו ל־10 מדענים מן השורה הראשונה בעולם בתחומי החקלאות, הרפואה, הכימיה, הפיסיקה, המתימטיקה והאמנות. בכל תחום יוענק פרס של 100 אלף דולר.

פרסי קרן וולף מוענקים זה שמונה שנים. עד היום זכו 6 ממקבלי הפרס, כעבור מספר שנים, גם בפרס נובל על אותם השגים, שזיכו אותם בפרס וולף. הקרן מעניקה גם מלגות ומענקים לסטודנטים ולחוקרים באוניברסיטאות בארץ. עד כה הוענקו מלגות בסכום כולל של כמיליון ומאה אלף דולר.

ראה גם עמ' 5

גינוי חריף ביותר לדברי הרב יצחק

מגנה שר החינוך באלון שבות

(ע.) "דברי הבלע של הרב אמנון יצחק, שבהופיעו בפני תלמידי קרית־נוער בירושלים דיבר נגד הגיוס לצה"ל, ראויים לגינוי חריף ביותר" — זאת אמר ביום ששי סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון בשיחה שקיים עם תלמידי ישיבת ההסדר "הר עציון" באלון שבות.

השר נבון תהה כיצד יכול היה רב בישראל להסית להשתמטות מהשירות הצבאי, האמנם כי שום טיעונים לא יעזרו בענין זה, שכן הגיוס בא למלא צורך אמיתי של פיקוח נפש בעם.

שר החינוך שיבח את האיש, מורי ותלמידי ישיבת "הר עציון" המשמשים מופת בלימוד תורה, בהתיישבות, בגיוס לצה"ל ובמעורבות חברתית תרבותית. השר ציין, כי בין הקיטובים הקיימים בחברה הישראלית, הקיטוב המדאיג, החריף והמסוכן ביותר הוא בין דתיים ולא־דתיים. לדעתו, בעיה זו אף מחמירה והולכת. נבון קרא לכל הכוחות הסובלניים בחברה, מצד הדתיים והצד הלא דתיים, להתגייס לפעולה נמרצת כדי לעצור תהליך זה.

3400 מוסלמים יעלו לרגל למכה

שיא במספר היוצאים מאז 68'

(ע.) משרד הפנים אישר השנה עליה לרגל למכה ל־3400 מוסלמים מישראל מתוך 3600 בקשות שהוגשו לפניו. רק 100 בקשות נדחו, מרביתן בשל היות המבקשים מתחת לגיל 36 ומקצתן מטעמים בטחוניים.

מספר זה מהווה שיא שבעליה לרגל למכה מאז 1968. יותר מרבע אלף מהעולים לרגל השנה יהיו מנצרת והאזור ומכפרי [illegible] המרבית העולים לרגל באו מכפרי המשולש.

השנה קטן יחסית מספר הבדווים מהנגב שביקשו לעלות למכה. משרד הפנים הקדים השנה בחודש ימים את קבלת הבקשות ובשל כך הוא הצליח לאשר או לדחות את הבקשות חודשים לפני מועד העליה לרגל.

תודות לכך ניתן היה גם לשלוח בהקדם את רשימת העולים לרגל למשרד הדתות הירדני, האחראי בפני סעודיה על הטיפול בעולי הרגל הישראלים, הנחשבים בסעודיה לפלשתינים ירדנים.

ישראל תדאג גם השנה להקל יציאתם וכניסתם של העולים לרגל למכה ונציגים רשמיים יהיו נוכחים במעבר העולים בגשר אדם. משרד האוצר הסכים גם השנה שהעולים לרגל ירכשו כסף ירדני וסעודי מן הבנקים הישראלים וזאת כדי למנוע עד כמה שאפשר התעודדות שוק שחור בעונת העליה לרגל למכה.

תושבי הכפר ארטס תובעים אדמתם בבג"צ

על הקרקע שהופקעה קמו לולים

(ע.) — שלושה תושבי הכפר הערבי ארטס שבגוש עציון טוענים בעתירה שהגישו לבג"צ, כי על אדמות שהופקעו מהם לצורכי בטחון, הקימו מתיישבי הישובים היהודים ו"גוש עציון" לולי תרנגולים. הם מבקשים מבג"צ להורות לשר הבטחון ולמפקד הצבאי של יהודה ושומרון להשיב להם את האדמות שהופקעו.

המבקשים טוענים בעתירה שהגישו, באמצעות עורך דין דרוויש נאצר כי מיד לאחר מלחמת ששת הימים הפקיעו שלטונות הבטחון מידי שלושה מאנשי הכפר דונמים עשרות לצורכי בטחון. לפני שנים נמסרו האדמות לידי אנשי הישובים היהודיים בגוש עציון, ועל הקרקע הוקמו מבני מגורים ולולי תרנגולים.

"תפיסת מקרקעין ומסירתם למתנחלים באמתלה של צורך צבאי נעשתה באופן שרירותי שלא בתום לב ומהווה הסגת גבול. המקרקעין נתפסו מתוך מניעים זרים בלתי מבוססים ואין הם משמשים כיום לצרכים צבאיים", טוען עו"ד נאצר בעתירה.

העותרים מבקשים מבג"צ להורות לשלטונות הבטחון להשיב להם את הקרקעות שהופקעו. טרם נקבע מועד לדיון.

פגישת פרס ושרים בנושאי בניה בת"א

יסייע בקידום פרויקטים

(ע.) ראש הממשלה כינס בלשכתו ישיבה לדון בנושאים הקשורים בפיתוח פרוייקטים כלכליים בתל־אביב בהשתתפות השרים ניסים, לוי, פרץ, יעקבי, נאמן, ראש עירית תל־אביב יפו מר שלמה להט והפקידים הבכירים.

בישיבה נדונו פרוייקטים בעיר תל־אביב, כמו פרוייקט "השלום" (מרכז קניות ומשרדים ליד הצומת דרך פתח־תקוה דרך השלום במקום בו נמצא כיום מבנה התברואה התל־אביבי) — מרכז תעשיות עתירות מדע באזור יד אליהו, פרוייקט מרדון יפו — ייבוש קטע מהים מול יפו לצורך בניה למגורים, והתחנה המרכזית.

סוכם כי בנוגע לפארק תעשיות עתירות מדע תפנה העיריה למשרד האוצר בבקשה לקבל הקלות במיסוי ליזמים, והדיון בנושא ייגמר תוך חודש מהגשת הבקשה. ראש הממשלה סיכם, כי מלבד הסיכומים הנ"ל יעמוד הוא והשרים הנוכחים לרשות ראש העיריה במגמה לקידום הפרוייקטים השונים אשר יתרמו לצמיחה במשק.

מחיר ההצלחה

ביום שישי תורה התזמורת הפילהרמונית מסיור של חמישה ימים באיטליה. במסגרתו הופיעה בפירנצה – שם השתתפה בחגיגות מאי המוסיקלית – ומשם נסעה לרומא, מילנו ונאפולי. את המנצח זובין מהטה (בתמונה) פגשו חברי התזמורת באיטליה, שם היה עסוק עם תזמורת האופרה של פירנצה בחזרות. סדר יומו של מהטה התחלק לשניים: במשך היום עבד עם תזמורת האופרה, ובערב ניצח על הפילהרמונית. כל זה לא היווה בעיה, כאשר הופיעה הפילהרמונית בפירנצה, אולם כאשר הקונצרטים נערכו בערים אחרות, עשה מהטה מרוץ נגד הזמן, וכל יום אחרי גמר עבודתו בפירנצה, נסע לעיר בה התקיים הקונצרט באותו ערב. במשך חמשת ימי הסיור ישן אולי שעה ביום, דבר שלא פגם ברמת הניצוח והנגינה. הקהל האיטלקי יצא מגדרו והביקורות היו נלהבות.

ועוד הצלחה

מאז ומתמיד, יהודים אוהבים בדיחות. אולי הצחוק בפצה על הקשיים בחיים. ככל אופן זה עבר בירושה לישראלים. גם הקשיים בחיים וגם הזיקה לבדיחות. מי שנהנה מזה, בין השאר הוא דידי מנוסי (בתמונה) שספרו "בדיחתך לשבת" בהוצאת "כנרת" נמכר היטב ומופיע השבוע כבר במהדורה שניה.

מחול קדומים

את תקופת החזרות על הקופרודוקציה הספרדית־ישראלית "בלדה ללוחם שוורים" בהפקת מרים עציוני, שארכה חודש ימים, חתמו אנשי תיאטרון "מיטאגו" הספרדי בראשות הכוריאוגרף פירו, ושותפיהם הישראלים דליה לאו ויוסי בנאי, במסיבת עתונאים שהתקיימה ביום ו' במלון "הילטון". פירו, אחד מאמני הפלמנקו הידועים בספרד, שזה ביקורו השני בישראל, הסביר כי את ההשראה ליצירתו שאב ממלחמות השוורים. "מאז ומתמיד חשתי את הדמיון, האחווה ושותפות הגורל בין הפלמנקו ומלחמת השוורים. ומרת הפלמנקו הזקנה, הסיידיאקה, היתה אומרת: "כשאני שרה להנאתי, יש בפי טעם של דם"... בלוחם השוורים ובריקוד הפלמנקו מתגלם מחול קדומים, מאבק עם רוח השר, רוח מסתורי שהוא נגיחות נצחון על המוות".

(ראה תמונה למטה)

מירי פז

לעצלנים בלבד

מלון "פלאזה" תל־אביב רוצה לעודד ישראלים – גם את המבוגרים – לחוג את ל"ג בעומר. "לעצלים" שביניהם, הנרתעים מהכנות ממושכות, מציע המלון ערכת "קומזיץ" במחיר 14.5 ש"ח הכוללת שפודי בשר שהוכנו בידי אשף המטבח של המלון אבי חיות, תפוח אדמה אפוי למחצה ועוד. המכירה מתחילה היום.

לפיד מאפריקה

לפני נסיעתה לישראל, הספיקה מרגרט תאצ'ר לקדם בברכה בנמל התעופה היתרו את הרץ הסודאני עומר חאליפה אשר רץ עם לפיד בידו ממנוה הסער בסודאן ב־12 בירות בעולם. חאליפה רץ קודם אל ארמון בקינגהם, שם קיבל את ברכתם של הנסיך צ'ארלס והנסיכה דיאנה. מלונדון יטוס לניו־יורק כדי למסור את הלפיד מאפריקה בבניין האו"ם.

דליה שחק, לונדון

מה קדם למה

שגריר ספרד בישראל, פדרו לופז אגירה בנגואה פנה לראשי משרד החוץ בארצו בבקשה לתגבר את סגל השגרירות בנספח תרבותי ובנספח כלכלי. לדברי השגריר קשרי התרבות והכלכלה בין שתי המדינות קדמו לכינון היחסים הדיפלומאטיים, ושיתוף הפעולה במיוחד בתחומי התרבות מצריך מינוי נספח, כמקובל.

מירי פז

הוקרה

הקהל בערב ההוקרה לשלום רוזנפלד שנערך ביום ה' בערב, מילא את אולם רקנטי במוזיאון תל־אביב. רבים בקהל היו עתונאים. ללמדכם כי חתן המסיבה נבחר לא רק ראוי לפרס ישראל ויחד עם ישעיהו אבנרי, אלא שהוא גם מקובל על חבריו למקצוע. לכבוד רוזנפלד באמו נשיא המדינה, ראש הממשלה, רקטור אוניברסיטת תל־אביב ועורך "מעריב". ייתכן שאת ההפגנה גנב דווקא יו"ר באר־שבע, שאירח את רוזנפלד בביתו בפולין לפני 48 שנים כאשר שלום הצעיר היה עליה בית"ר בפולין. ד"ר באדר גילה ומה רוזנפלד מופלג ולא איבד גם מנועם הופעתו. ראש עירית תל־אביב שלח דברים בכתב, כאשר צ'יץ' נעמד בדילמה אם לכבד את שמחת חברו או להשתתף בשמחת בנו, שקיבל באותו זמן תואר באוניברסיטה – הוא העדיף, כמובן, את הבן.

מחפש צרות

במאי הקולנוע התן ה"אוסקר" כר ריצ'ארד אטנבורו (בתמונה) יצא אתמול את לונדון בדרכו לזימבאבווה, כדי להתחיל לעבוד על סרט חדש שיעסוק בחייו ובפעלו של לוחם החרות הדרום־אפריקאי סטיב ביקו. אטנבורו יצא מנמל התעופה הית'רו בטיסה ישירה לבירת זימבאבווה הראררה, בלי שגילה ההחלטה מי יגלם את התפקיד הראשי בסרט ההיס.

"יש להניח", אמר לכתבים טרם צאתו, "כי השחקן שיגלם את ביקו בסרטי יהיה בלתי־ידוע. אבל אין לי ספק שנזדקק לשחקן מופלא, כדי לגלם אדם מופלא". ביקו נאסר על־ידי שלטונות דרום־אפריקה ב־1977, ומת בכלא. הסרט, ששמו כבר נקבע – "מחפש צרות" – יצולם באתרים בזימבאבווה. סרטו האחרון של אטנבורו, שזכה בתהילה על סרטו "גנדי", היה "שורת המקהלה", המוקרן עתה ברחבי הארץ.

זכות לנופש

מי שהיה ראש ממשלת צרפת, לורא פאביוס (בתמונה) הוא ידיד אישי של ראש מועצת נס־ציונה ניקו קרופסקי. הידידות נוצרה כאשר פאביוס היה סגן ראש עירית גראנד־קיווי – העיר התאומה של נס־ציונה. לאחר כשלון הסוציאליסטים בבחירות האחרונות בצרפת הזמין קרופסקי את פאביוס לבוא לנס־ציונה לנוח ולהינפש מלחץ המאורעות. פאביוס הודה על ההזמנה, הביע צער על שבשלב זה הוא אינו יכול להיענות לה והודיע כי הוא שומר לו את הזכות להינפש בנס־ציונה בהקדם האפשרי.

דני צדקוני

קרן חדשה

בטקס חגיגי ורב מחמאות במהלכו תועלה הפקה תיאטרלית ייחודית בהשתתפות תלמידי החוג לתיאטרון של אוניברסיטת תל־אביב ובבימוי של ליאונרד שך, תיחנך הקרן לעידוד תיאטרון על שם ססיליה סוננברג. בני הזוג סוננברג הינם חברים פעילים ב"אגודת ידידי אוניברסיטת תל־אביב בדרום־אפריקה". בנוסף, פעילה ססיליה סוננברג בחיי התיאטרון בדרום־אפריקה ואף הקימה תיאטרון שקספירי בקייפטאון.

הזמנה רשמית

ישראל הוזמנה רשמית להשתתף בחגיגות ה־200 לאוסטרליה שיתקיימו בעוד כשנתיים. את ההזמנה מסר השר לענייני תרבות, מורשת ואיכות הסביבה באוסטרליה בארי כהן בפגישה שקיים עם עמיתו סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון. השר האוסטרלי מבקר השבוע בארץ כאורחו של נבון, ובא לישראל בלווית רעייתו הסופרת לונה.

ב"פגישת עבודה" שקיימו היום נבון וכהן נידונו האפשרויות להרחבת קשרי התרבות והאמנות בין שתי המדינות וביצוע פרויקטים משותפים.

מסיבת העתונאים לצוות המשתתפים במופע "בלדה ללוחם שוורים" התקיימה ביום ו' במעמד שגריר ספרד בישראל פדרו לופז אגירה בנגואה.
בתמונה מימין: יוסי בנאי, שגריר ספרד ומאחוריו הרקדנית דליה לאו.

דבר היום
אורחת חשובה

מטבע הדברים מעורר ביקור ראשון של ראש ממשלה בריטי בישראל אסוציאציות היסטוריות. מורכבות היחסים מוצאת ביטוי בעצם העובדה שביקור זה נערך רק 38 שנים מתום סיום המנדט, לאחר שביקרו כאן נשיאי ארה"ב וצרפת, ואפילו – חרף הרקע הסוער – גם נשיא מערב־גרמניה וראשי ממשלה שלה. במימסד הבריטי יש גם כיום כוחות שליבם אינו שלם עם התרומה ההיסטורית שתרמה ארצם לקידום הציונות בראשית דרכה, מהצהרת בלפור וקבלת המנדט על א"י. ואילו בארץ נשאר משקע מנסיגת בריטניה מהתחייבויותיה, בשנות ה־30, נעילת שערי הארץ בימי השואה, והעוינות הגלויה של ממשלת אטלי־בווין בשלב האחרון של המאבק על העצמאות היהודית. חלף משקעים אלה עומד בעינו חלקה של בריטניה בקידום הבית הלאומי, ומעל הכל זכורה מלחמתה האמיצה נגד היטלר, שהצילה גם את היישוב בארץ ישראל מגורל קהילות היהודים שנותנו לכליה בכל מקום אליו הגיעו גייסות של הרייך הנאצי.

לאחר עוינות סמויה עד למלחמת סואץ, מציינים את יחסי שתי המדינות בשלושה עשורים אחרונים עליות ומורדות. גם מאזן מדיניותה של מרגרט תאצ'ר, עם כל הידידות האישית שגילתה כלפי ישראל, לא תמיד השביע את ירושלים נחת. וכזוה תמיכתה בהצהרת ונציה שרגלה בשיתוף אש"ף במו"מ המדיני, בלי להתנות זאת בנטישת האלימות מצד הארגון. בשנים האחרונות גדלו והלכו עסקות הנשק בין בריטניה למדינות ערב, למרות המשך האמברגו על מכירת נשק לישראל מאז מלחמת לבנון שנסתיימה בינתיים – גם אם אין לכך משמעות מעשית רבה מבחינתנו. ברוחה לסירובה של בריטניה לכלול את ישראל בין לקוחות הנפט שלה, מחשש תגובה ערבית.

יש לברך על כך שהבדלי ההשקפות לא עמדו למכשול לקיום הביקור הממלכתי עכשיו. תרמה לכך בוודאי גם התדמית המיושבת והשפויה יותר שהצליח שמעון פרס לשוות למדיניות ישראל. מובן מאליו כי ההתייצבות החד־משמעית של מרגרט תאצ'ר נגד הטרור ולצד מימשל רייגן זוכה כאן להערכה רבה, ללא קשר עם הפילוסופיה הפוליטית והמדינית הסוציאלית שלה. אשר לתהליך השלום, אין להפריז באפשרויות בריטניה לקדמו אך חילופי רעיונות בוודאי רצויים.

צה"ל / טדי פרויס

עדיין מועדף, כבר לא בן־אלים

עוד לפני פרשת ולד נתגלו אצל מפקדים בצה"ל רגישויות – מוגזמות מאוד – לכל ביקורת

במאמר שפירסם באחרונה מביא ג'ון להיקארה, המרבה לכתוב על מעללי השירותים החשאיים של בריטניה, את טענות השירותים על שהוא מוציא את דיבתם רעה ומגולל בעפר את מעמדם. להיקארה מזכיר התרסה כלפיו מצד דניס הילי, שר הגנה לשעבר, שגם בלעדיו זוכים השירותים לקיתונות של ביקורת וקובלנות, כי ספריו פוגעים במוראל הסוכנים החשאיים של המולדת ומאמתים את השמצות הקומוניסטים. בתשובה כותב להיקארה כי הילי והטוענים כמותו לוקים בפאראנויה; אין עוד מי שזוכה להגנה מצד דעת הקהל ולשבחים בעתונות כמו אמ.אי. 5 ואמ.אי 6. אדרבה, מבקרים אותם פחות מדי, וכמו כל גוף מועדף, כך גם שירותי הביון של הוד מלכותה נעשים אלרגיים לכל ספק שמעלה מישהו לגבי יכולתם, כושרם וביצועיהם.

דברי להיקארה יכולים להיאמר לגבי מעמדו של צה"ל אצלנו. עוד לפני פרשת־ולד נתגלו אצל מפקדים בצה"ל רגישויות, חולניות כמעט, לכל ביקורת. לפני שבועות מעטים ישבתי במשרדו של אלוף במילואים הקשור גם עתה במערכת הבטחון בזמן שהוכנסו לחדר עתוני הצהריים. בעמוד א' של אחד מהם התנוססה הידיעה על שני קציני צה"ל הנשפטים בעוון הברחת סמים מלבנון. "למה צריך להזכיר היותם קצינים?", שאל האלוף ספק בכאב ספק בכעס. הוא הרחיב את הדיבור על היחס השלילי לצה"ל ועל־כי התקשורת "מתפשת" את צה"ל ופוגעת ביוקרתו. השבתי כי בדרך כלל מציינים מקצועו של עבריין: חבר קיבוץ שמעל בכספים, אברך ישיבה שפיתה קטינה או הברית מטבע חוץ, רופא שקיבל שוחד ועורך־דין שמעל באמון לקוחותיו. המקצוע, בהקשרים אלה, הוא חלק מעוצמת האשמה והוא הדין בקצין המבריח סמים מלבנון (דווקא). שלא לדבר על המקרים שנתפס קצין לשעבר על מעורבות בעסקת נשק מפוקפקת.

בסך הכל, אין עוד מוסד שנוהגים בו בכבוד ובהתאפקות כפי שנוהגים בצה"ל ואין עוד ארגון שממעיטים כל כך לבקר אותו. ואם מבקרים, אז בנימה מרוסנת, באופן, מלאה יראת כבוד. כל עתון המכבד את עצמו מאכסן בין דפיו מדור לביקורת טלוויזיה והדיו תוסף על כך מחוקים כתב ל"ביקורי" המתנהל ברשות השידור. עתונים, וכך הרדיו והטלוויזיה, מרבים לבקר תיאטרון, קולנוע, להקות ריקודים וכיו"ב מוסדות תרבות. על מריבות פנימיות ב"מכבי" תל־אביב ועל אי־סדרים כספיים ב"ביתר" ירושלים כותבים מדורי הספורט ביום "פורה" אחד יותר משכותבים על צה"ל בכל ימות השנה. והדברים אמורים גם בקופת־חולים ובתי־חולים. כמה פעמים נזכרים גרעונותיהם, הנהגותיהם ורשלנותם בהשוואה לפגמים, אמיתיים או מדומים, בצה"ל? שלא לדבר על מפלגות, בנקים או חברות עסקיות. גאסטון מלכה ויצחק יצחקי (בתעודת היסוד של המרכז הליבראלי) זכו לפי כמה וכמה אינצ'ים/טורים משזכו להם תת־אלוף (מיל.) אברהם ברעם, או קצינים בשירות, שמשגיהם כלל לא הובאו לידיעת הציבור. עד כמה נזהרים ביחס לצה"ל תלמד העובדה שעל אף כל הדרישות לא מונתה ועדת חקירה לגבי מלחמת לבנון (לבד מהמקרה הספציפי של הטבח בסאברה ושתילה), בעוד שוויסות המניות ומפולתן נחקרו פעמיים.

לעומת זאת, אין גוף שמרבים לשבחו כמו את צה"ל. עתוני יום העצמאות היו מלאים בסקירות וניתוחי מבצעים מן העבר. גם לא בהזדמנות חגיגית מרבים להעלות על נס מעשי גבורה, הקרבה ותיחכום של צבא ישראל, בנוסח המישדר המיוחד על יוני נתניהו, שהיה שיר הלל על צה"ל. כמה חלוצים, אמנים, בעלי עסקים, רופאים ומורים זכו שהצלחותיהם יוזכרו כמו – לבד ממבצעי תלמידי חכמים הממיתים עצמם באהלה של תורה – מבצעיהם של לוחמים? את מי מזכירים יותר בעתון, ברדיו ובטלוויזיה, את לובה אליאב או את מאיר הר־ציון, את יוני נתניהו או את אהרן מסקין? את א. ב. יהושע או את רן פקר?

רבים מהספקות (המעטים) המועלים לגבי צה"ל – מקורם בצה"ל עצמו. לכן ראוי כי מערכת הבטחון תבדוק את מדיניות ההסברה שלה, שכמו ברוב הארגונים הנהנים ממעמד מועדף, לוקה בכבדות ובהתנשאות, ואם בכל זאת מושמעת ביקורת, הם משמיעים תגובת־יתר מעורבת בתחושת עלבון, לעתים פרנואידית, במקום לתת תשובות ענייניות.

הידיעות בדבר הטובים שאינם מצטרפים בהמוניהם לשדרות הקבע מקורן במפקדות צה"ל, לא במסות של "מצפן" ו"יש גבול". שר הבטחון והרמטכ"ל עצמם העלו לא אחת שאלה זו ועוזריהם הרבו לקבול על תנאי השירות הדחוקים והשכר הנמוך של קצינים, תוך הרגשה כי שכר משפיע במידה רבה על מעמד בעליו.

ד"ר ישראל שחק, מהקולניים שבמשמיצי ישראל בכלל וצה"ל במיוחד, מפרסם בעתוני חו"ל מכתבים על שכרם של הקצינים, שהוא גבוה (נכון) משכרם של שרים, כולל ראש הממשלה. לעומתו, שר הבטחון ועוזריו מדברים על השכר הנמוך המבריח את הטובים. מי מזיק, בהקשר זה, לצה"ל יותר – ישראל שחק או יצחק רבין? ועמנואל ולד, המתראיין בדבר בינוניות וביורוקרטיזציה בצה"ל – האין הוא חלק מהמימסד הבטחוני? לעומת זאת, עתונאים (לאו דווקא "אנטי־ציונים") המבקשים לכתוב על בעיות יום־יומיות בצה"ל שמפקדים מרבים להתלונן כי אין מתעניינים בהן, זוכים לסיוע כאילו היו כתבים, אם לא של "תשרין" ו"אל־נהאר", אז לפחות של "פראוודה" ו"סובייטסקיה־רוסיה"... אף על פי כן, אין נושא שהביקורת עליו מועטת כל כך כמו צה"ל, אך ראשי מערכת הבטחון תובעים, למעשה, לא יחס מועדף, אלא מעמד של פרה קדושה. וזה, למרבה המזל, כולל מזלו של צה"ל, לא ניתן להם.

צה"ל הוא הזרוע החשובה והחיונית ביותר של מדינת ישראל; הוא גם העשיר, החזק ורב־ההשפעה מכל הקורפורציות בישראל. לכן טבעי כי דעת הקהל תקדיש לו מחשבה, עניין ודאגה לפחות כמו לטלוויזיה או לדירקטוריון של בנק דיסקונט – לטוב, לרע ולגופו של עניין. למרבה הדאגה, זכה מינויו של נסים משעל לכתב הטלוויזיה בארצות־הברית ליותר תשומת לב ממינויו של עמוס לפידות למפקד חיל־האוויר; שלא לדבר על מינויו של חיים יבין בהשוואה למינויו של רב־אלוף לוי או מינוי של יוסל'ה מרימוביץ' לעומת מינויו של דן שומרון.

העובדה שמערכת הבטחון חשה עצמה נפגעת אינה ראיה לצדק התשיפה ולריבוי הבקורת מצד הציבור כפי שהשיב ג'ון להיקארה לדניס הילי: הרגישות של שירותי הביון הבריטיים נובעת לא ממיעוט הערכה וריבוי ביקורת, אלא מן ההיפך.

חפש את האחראי

מאת אוריאל בן־עמי

ממשלת ישראל היא ששלחה אותם להתיישב בבקעת־הירדן. כשהלכו לשם, דיברו איתם על אדמה חקלאית משובחת ועל עתיד כלכלי מובטח

ממשלת ישראל שלחה את המושבניקים האלה להתיישב בבקעת־הירדן. כשהלכו לשם, סיפרו להם על אדמה חקלאית משובחת ועל עתיד כלכלי מבטיח. רק עכשיו – כשהם שקועים בחובות אישיים של עשרות אלפי דולרים – הם תופשים שרימו אותם.

בבקעת־הירדן יש מי שמוכן להישבע שפרס חתם על הסכם חשאי עם האמריקאים – לפנות אותם. אין להם הסבר אחר לחוסר התכנון שהנציח את גוויעתה של הבקעה. אריק נחמקין, שר החקלאות, מייצג בממשלה תנועת־מושבים מתמוטטים בזה אחר זה. יעקב צור, שר הקליטה, מייצג בממשלה תנועה קיבוצית מאוחדת בשתיקתה סביב בקעת־הירדן.

ובינתיים, סוגרת "מקורות" את השיבר לעוד מושב ולעוד מושב: ארגוני־הקניות סוגרים את הצרכניות, והיבול קמל ויורד לטמיון.

המושבניקים התמימים מוכרים את תוצרתם בשיווק מאורגן, דרך "תנובה" – כיאה למדינה מסודרת. עד שמגיעים האבטיחים של המושבניק מהבקעה לקונה בשוק הכרמל בתל־אביב – עולה מחירם פי עשרה. המושבניק מקבל עשר אגורות עבור קילו אבטיח, שהוא מגדל. המים, שמשקים את האבטיח הזה, עולים לו יותר. לחקלאי הערבי בבקעה ישנם חיים קלים יותר. הוא אינו נדרש לפיקוח מחירים ולפער תיווך – הוא מוכר את תוצרתו לכל סוחר המרבה במחיר.

במושבניק שלנו נזכרים רק כאשר הוא נוקט צעד נואש. כך, דוד לוי מיהר לתפוש טרמפ על המושבניקים ממשואה, שחסמו את הכביש ונעצרו. הוא הודיע להם שיגיע לביקור למחרת היום והעיר את פרס מתרדמתו. אפשר לראות בקעה מתמוטטת, אבל אי־אפשר לראות בקעה מתמוטטת לידי הליכוד. פרס הודרז לפגוש את אנשי הבקעה, מיד אחרי דוד לוי.

בינתיים יושבת לה עוד איזו ועדת מנכ"לים ומתכננת לפרוש עוד שטיח של דולרים בבקעה. חבל על הכסף הזה. תנו אותו למושבניקים ביד, בתנאי שיסכימו ללכת ולא לחזור עוד לבקעה. לא צריך עוד ציונות, יש לנו כבר מספיק ממנה.

מספיק עם הציונות. היא הופכת למיסרד כלכלי, שקשה לעמוד בו ולכאב־ראש לשרי ממשלה עסוקים. נמאס להם כבר לשמוע כל יום על חקלאות מתמוטטת ועל מושבניקים הסתנים שבורים.

צריך לפנות את בקעת־הירדן כולה ולחסוך עגמת־נפש לפקידים בסוכנות, שצריכים לחפש פקידים בממשלה. מושב ורד־יריחו הבין את העניין בעצמו. ארגון־הקניות של "האיחוד החקלאי" גזל ממנו מיליון דולר והתמוטט יחד עמם.

בוורד־יריחו הבינו שאין אשמים ואין אחראים למעשים כאלה, במדינת ישראל. הם הורידו בדמעות את דגל ישראל מן התורן ונטשו את המושב המתייבש, לאחר שנותקו ממנו המים.

נסים זווילי, ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, חזר על הפזמון החוזר, שהוא משמיע כלפי המושבניקים: הוא לא ידבר איתם, עד שלא ישובו – כמו ילדים טובים – למושב. כאילו שקודם לכן, הוא כן דיבר איתם. זווילי לא אוהב הפגנות של מושבניקים שקועים בחובות.

גם הממשלה אינה אוהבת אותן. אף אחד לא אוהב לראות בטלוויזיה את צבא־הגנה־לישראל, כשהוא מפנה בכוח מושבניקים מיואשים, ששוכבים על הכביש. כיאה למשטר דמוקרטי נאור, מכריזים במקרה כזה על המקום כעל שטח צבאי סגור – ומסלקים ממנו את הטלוויזיה והעתונאים לפני הפינוי.

חמש אצבעות מהכלא

מאת נתן רוזי

יוסף מחאג'נה (32), תושב אום־אל־פאחם שזכה לכינוי "האנס מצפון תל־אביב", התפרע בעת שהוקרא השבוע גזר דינו. השוטרים הוציאו אותו מן האולם של השופטת חנה אבנור, נשיאת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, כשהוא צועק: "אני חף מפשע". היו שטענו כי מחאג'נה הורשע כיוון שהוא ערבי, אך הראיות שהוצגו מוכיחות, לפי שעה, כי המורשע הוא האדם שהטיל חיתתו על נשות תל־אביב במשך שנתיים ימים ואנס כמה מהן באיומי סכין.

התובעת, עורכת־הדין פנינה רבודין, ביססה את הראיות שהגישה על טביעות־אצבע ועקבות נעליים שהשאיר הנאשם במקומות שבהם ביצע את מעשי האונס. לראיות אלה נוספו כתמי־הזרע שנמצאו בזירות האונס ושחזור מצולם שנערך עם הנאשם. כבר במהלך הסיכומים הודה הנאשם ברוב פרטי האישום. הוא הודה בהתפרצות אך לא בגניבה שביצע במהלך התפרצות הזאת.

ב־7 באוקטובר 1984 התקבלה במוקד המשטרה ידיעה על נסיון התפרצות לדירה ברחוב עמוס 3 בת"א. כוח המשטרה שהגיע למקום גילה את מחאג'נה באחת החצרות הסמוכות. השוטר שניסה לעצרו נתקל בהתנגדות ובהרמת־יד. העצור הסביר כי הלך לפגוש את אחיו שגר במסעדה ברחוב ירמיה, ובדרכו חזרה נכנס לחצר כדי להטיל מימיו ואז הגיע אליו שוטר שעצר אותו. הוא נעצר אך מכיוון שלא היו נגדו ראיות על מעשי אונס נערכה איתו עיסקת־טיעון שהתבססה על הודאתו בתקיפת שוטר. גזר הדין שהוטל עליו היה מאסר לחצי־שנה על תנאי.

ב־30 במאי 1985 נעצר שוב. הפעם נחשד בעבירות פריצה ואינוס בדירותיהן של נשים בצפון תל־אביב. בתחילה הכחיש את כל המעשים שיוחסו לו.

ב־20 ביוני לאחר שנערך לו שחזור של העבירות המיוחסות חקר אותו מפקח חיים פנחס. מחאג'נה הצליח להתחמק בחקירה הצולבת, והכחיש בתוקף כל קשר לעבירות שיוחסו לו. החוקרים שסברו כי חקירתם הגיעה למבוי סתום, החליטו בשלושה בילוי לנקוט שיטת חקירה חדשה. מפקח חיים פנחס המגולח סיפר לנאשם כי נתגלו ראיות חדשות נגדו, והראה לו מברקים שנתקבלו מהמחלקה לזיהוי־פלילי במשטרת ישראל, בהם נאמר כי נמצאו טביעות־אצבע שלו בזירות עבירה שונות. בין המברקים היו ארבעה מברקים מפוברקים שמסרו על גילוי עקבותיו ברחוב זכריה וברחוב מנדלשטאם. השיטה הזו הכניסה את מחאג'נה ללחץ, ואז אמר מפקח חיים פנחס כי יש בידיו מברק נוסף שבו נמסר על גילוי טביעות־אצבע שלו על זרועה של אשה שנאנסה ברחוב זכריה. מחאג'נה אמר כי ייתכן שנגע בבחורה בעת שנסע באוטובוס. כשנשאל על טביעות־האצבע שלו שנתגלו על מגורי מתכת, הודה כי ייתכן שפרץ כמה מן הדירות שעליהן דובר. החלק הראשון בחקירה הסתיים, מהכחשה מוחלטת עבר יוסף מחאג'נה להודאה בפריצות לבתים בצפון תל־אביב שבהן בוצעו פעולות אינוס מאותו יותר, או במהלך אותו הזמן.

העדות הראשית במשפטו של יוסף מחאג'נה היתה של בחורה בשם מיכל, שהתגוררה לבדה בקומת הקרקע של בית־דירות ברחוב בזל. בעדותה סיפרה כי האנס נכנס לדירתה ואיים עליה, בעודה מנומנמת, כי יחתוך אותה עם הסכין אם תסרב להיענות לרצונו. לאחר האונס גילו בדירה חוקרי המשטרה עקבות של נעלי "ג'יפסי" ולא נעלי "אליס", נעליו של מחאג'נה. השופטים טענו לאחר־מכן כי אין לפרט זה כל משמעות, כיוון שחלק גדול ממקרי האונס בוצעו אחרי שנה, כשהיו לו נעלי "אליס". השופטים קבעו בהכרעת דינם כי "כל מה שניתן להסיק מתוצאות החקירות הוא שהנאשם עשוי היה להיות האנס (של מיכל). אין בכך כמובן ראיה כלשהי שהוא אמנם היה האנס". הראיות היחידות שנמצאו, היו טביעות האצבע של מחאג'נה על מכונת־התפירה של מיכל.

הפרט המרגיע מכל הוא החלק של הראיות שקשרו את מחאג'נה לעבירות האינוס בכוח, המדובר בטביעות אצבעותיו של הנאשם שנמצאו על שני סכיני־מטבח שבהם השתמש מחאג'נה כדי לאיים על הנשים שאנס. בספרים המדעיים שעוסקים בטכניקות של זיהוי טביעות־אצבע נאמר כי יש צורך ב־12 נקודות זהות לצורך השוואה של טביעות־אצבע, כך מקובל במדינות אירופה. בישראל הורשע מחאג'נה רק על־פי 7 נקודות זהות. העובדה שחלק מהנשים טענו כי לאדם שאנס אותן היה מבטא מזרחי, אך בהחלט לא ערבי.

"המשכורות שלנו הן בושה גדולה" (א')

מאת יצחק מרידור

עיירות־פיתוח רבות נושאות על גבן, כמו גמל דו־דבשתי, שני נגעים: לצרה של אבטלה קשה, מעיקה ומבזה, תעשיות שעובדיהן משתכרים פחות משכר מינימום. התופעה רווחת במיוחד בתעשיות המזון והטקסטיל

בראשית החודש חילקה הנהלת קונצרן "אוסם" ל־240 עובדי המפעל ביוקנעם עלית את תלושי משכורת אפריל. העובדים הציצו בתלושים, והכריזו בו במקום על שביתה ספונטנית: "זה שכר עלוב שאינו מאפשר מינימום של קיום בכבוד", אמרו.

מקטנות הלישה, הערבול והאריזה נעצרו ומזכיר מועצת־פועלי יוקנעם עלית, רפי סולידנו שהודיע על הזדהותו המלאה עם רגשות התסכול והמרירות של עובדי "אוסם" – נחלץ להפעיל את מלוא השפעתו כדי לשכנע את הוועד להחזיר את העובדים לעבודה, תוך הבטחה להפגיש את נציגיהם עם הנהלת "אוסם" למו"מ על שיפור כלשהו בתנאיהם.

"שכר עלוב" של 300 ואפילו 400 שקל לחודש עבודה (ולפעמים בשתיים ושלוש משמרות), אשר מוליך אל התור במוסד־לבטוח־לאומי לקבלת "השלמת הכנסה" – אינו ייחודי לתעשיות "הפסטה והמקרוני". הוא הפך, למרבה הצער, לנחלתם של רוב המועסקים בענפי המזון והטקסטיל, והוא מעיק במיוחד בעיירות הפיתוח, שם מתרכזים מפעלים כאלה שהוקמו בידי יזמים זריזים, שהשכילו לנצל את הסיוע הנדיב, של הממשלה ושל הרשות־המקומית. היום מציגים את עצמם בעלי המפעלים כמגשימי החזון הציוני.

בבית־שאן, במגדל־העמק, בנצרת עלית ובעפולה, כמו ביוקנעם עלית, יש אלפי גברים ונשים, צעירים ומבוגרים, המועסקים במפעלים כאלה. פועלים אלה חיים בתחושה עמוקה שמנצלים אותם ומתייחסים אליהם כאל מאגרי כוח־אדם זול. "המעבידים שלנו אינם עוברים על שום חוק", הם מדגישים, "השכר שהם משלמים לנו הוא בהתאם להסכמי העבודה הקיבוציים, עליהם חתומה ההסתדרות". ואמנם שכר העבודה לעובדי הייצור, הקבוע בהסכמי העבודה בענפי המזון והטקסטיל, היה נמוך עד כדי תמיהה עוד בעת החתימה עליהם, אך מאז הפעלת התכנית הכלכלית החדשה, נשחק זה עוד יותר.

אחוז ניכר מתושבי בית־שאן (בנוסף למאות הרבות של דורשי עבודה הרשומים בשירות־התעסוקה בעיירה) מועסק במפעלי מזון וטקסטיל. מפעל "כיתן", למשל, היה במשך שנים ארוכות אחד ממקומות העבודה העיקריים בבית־שאן. עד 1878 העסיק המפעל כ־750 עובדים. היו ל"כיתן" תקופות רבות של שפל, בהן עסקו העובדים יותר בפוליטיקה מאשר בייצור. ועד העובדים של "כיתן" היה זמן רב אחד ממוקדי הכוח המרכזיים של "הליכוד" בבית־שאן. לדוד לוי היתה שם השפעה רבה באמצעות גיסו ששימש כיו"ר הוועד. כיום מועסקים במפעל זה רק 250 עובדים. אך המפעל מצוי בתנופת פיתוח גדולה. הוא רוכש מכונות משוכללות ובונה מבנים חדשים רבים (1,000 מ"ר) ועוד כהנה וכהנה. "הכל משתפר ב'כיתן'", אומרים העובדים – "רק לא השכר"... פיני קבלו, מזכיר מועצת־פועלי בית־שאן, אישר לפני ימים אחדים הכרזת סכסוך־עבודה במפעל טקסטיל משגשג אחר בעיירה, "רבינטקס". הוא אומר שבימים הקרובים תאשר מזכירות מועצת־הפועלים הכרזת סכסוך־עבודה גם ב"כיתן". "שני המפעלים, 'רבינטקס' ו'כיתן'", קובע קבלו, "הם רווחיים מאד השנה. גם 'רבינטקס' התפתח בצורה מדהימה בשנים האחרונות ובעליו מתכוונים להקים מפעל חדש בהשקעה של חמישה מיליון דולר. יש כוונה להעביר לבית־שאן חלק גדול מהמפעל שלהם בבני־ברק. הרווחים שלהם עצומים, וזאת בזכות העובדים הנאמנים, תושבי בית־שאן. ואני קובע", מרים קבלו את קולו, "שהשכר המשולם להם הוא פשוט 'צחוק בעיניים'. ב'כיתן' עובדים בשלוש משמרות, ועם הפרמיות וכל התוספות האחרות, יוצאים רוב העובדים בסוף החודש עם תלושי משכורות של 350־400 שקל. ובערבים, אחרי יום עבודה, הם נאלצים ללכת ולעמוד בתור במוסד־לבטוח־לאומי כדי לקבל שם 'השלמת הכנסה'. איפה הכבוד של העובד? יש מצבים", אומר מזכיר מועצת־פועלי בית־שאן, "שקשה לדרוש מבני־האדם שישלימו איתם: עובד שצריך בנוסף לעבודתו לבקש סעד מהמוסד־לבטוח־לאומי, מעדיף לקבל כבר גם את מענק האבטלה, שאינו נמוך בהרבה מהשכר העלוב שהוא מקבל. השכר בטקסטיל ובמזון בנוי על שיטה של ניצול. עלינו למצוא נוסחה נבונה של תשלום שכר מינימום שיהיה השכר ההתחלתי, ועליו לתת את כל התוספות האחרות. יש למנוע את המשך המצב הקיים שמעבידים משלימים את שכר המינימום באמצעות 'פרמיות' 'תוספת מאמץ', מענקי אי־היעדרות והוצאות נסיעה – מרכיבי שכר שאינם נכנסים לחישובי התנאים הסוציאליים. אסור שהפנסיה והפיצויים של העובדים האלה יקופחו, ואסור שהמעביד ינשל אותם מהתנאים הסוציאליים האלה", אומר פיני קבלו.

אבל, מסתבר שהנהלות שני המפעלים "כיתן" ו"רבינטקס" אינן ששות לגשת למו"מ לשיפור תנאי השכר. ב"כיתן" הגדילו לעשות, ומתנים כל פגישה עם נציגות העובדים בהתחייבות מוקדמת בכתב, שלא להתנגד להעסקת עובדים בני־מיעוטים וכדומה. "יש אצלנו, בבית־שאן", אומר פיני קבלו, "תופעה מעניינת. כשאני מאשר סכסוך עבודה באחד המפעלים בבית־שאן, אני שומע מיד מנציגי ההנהלות (השוכנות בדרך־כלל באיזור תל־אביב) 'אנחנו עושים "אצלך" ציונות, ואם אתה מתנהג אתנו ככה, אנחנו פשוט נקום ונסתלק, ואתה תשבור לך את הראש עם 300־200 העובדים שלנו'..."

חברי הוועדים של "רבינטקס" ו"כיתן", אותם פגשתי בחדרו של מזכיר מועצת־פועלי בית־שאן – העדיפו, במקום לדבר, להציג בפני תלושי משכורת. "אלה", אמרו, "מדברים בעד עצמם יותר מכל". יצחק בן־ברוך, בן 23, נשוי ואב לשניים. כזה שמונה חודשים עובד ב"כיתן" בית־שאן. אישתו לא עובדת. בראשית החודש קיבל לידו את תלוש משכורת אפריל ששולמה לו תמורת 171 שעות עבודה (מהן 22 שעות של חג): סך־הכל 204.52 שקל. שכרו של יצחק בן־ברוך חושב לפי 0.94 שקל לשעת עבודה. שולה יששכר, בת 20, רווקה. שכרה ב"כיתן" בחודש אפריל כולל פרמיות ותוספת מאמץ, עבור 22 ימי עבודה ו־8.5 שעות נוספות, והשלמה לשכר מינימום, הוא 271.51 שקל. שכרה חושב לפי 0.91 שקל לשעת עבודה. מנחם דנן, בן 46, עובד ב"כיתן" 22 שנים רצופות, כמפעיל מכונת ייבוש. בחודש אפריל הועסק בשלוש משמרות. מפרנס יחיד במשפחתו – אשה ושבעה ילדים. קיבל לידו 452 שקל. שכר עבודתו לשעה, אחרי 22 שנות עבודה, חושב לפי 1.71 שקל. אורית גורן עובדת ב"כיתן" רק שלוש שנים. שכרה מגיע ל־1.35 ש"ח לשעה. בחודש אפריל קיבלה פרמיות, עבדה שעות נוספות, קיבלה תוספת מאמץ. ושכרה הגיע ל־300 שקל נטו.

יוסף נגר עובד ב"רבינטקס". מפעל טקסטיל המייצר קסדות מפיברגלס, אוהלים מברזנטים, אריזות בוואקום, ועוד. שכרו היומי של יוסף הוא 10.68 שקל: בחודש אפריל, בתוספת פרמיה של 60% והתוספות אחרות, השתכר 494 שקל ברוטו.

המהפך שלא התחולל

מאת שלמה שפיר

למרות האסון בצ'רנוביל הודות לפופולריות האישית של ראש הממשלה רוד לוברס ניצחה מפלגתו בבחירות בהולנד. תזכורת נוספת שמשאלי דעת־קהל יכולים לשגות

שר־החוץ ההולנדי האנס ואן־דן־ברוק, שהוא היו"ר התורן של מועצת שרי הקהילייה האירופית, יקיים מחר את ביקורו בתוניסיה וכנראה גם את פגישתו עם יאסר ערפאת, כנציג של ממשלה שזה עתה זכתה לאמון מחודש של ציבור הבוחרים. המדיניות המזרח־תיכונית תפסה, כמובן, מקום שולי במערכת הבחירות בארץ זו, כשם שאין היא תופסת כרגע מקום חשוב בעימותים הפוליטיים במדינות חברות אחרות של הקהילייה. עקרונית היו הקואליציה הלא־סוציאליסטית ומפלגת העבודה באופוזיציה מאוחדות בתמיכתן בקיום ישראל ריבונית ובטוחה ובחיוב מגעים עם אש"ף, זאת בתנאי שהארגון הפלשתינאי יוותר על השימוש באלימות ועל כוונתו לשים קץ למדינת ישראל. אפילו האיום של הטרור המתפשט בעידודן של לוב, סוריה וגורמים אחרים, לא העסיק במיוחד את הבוחרים ההולנדים.

תוצאות הבחירות הכלליות בהולנד מהוות תזכורת, שעם כל התיחכום יש מקרים שמשאלי דעת־הקהל שוגים. איש לא העלה על הדעת שממשלת מרכז־ימין – שכללה את הדמוקרטים־נוצרים ואת הליברלים הימניים, שהם בעצם שמרנים פרט לתחומי התרבות והאישות – תזכה בבחירות אלו להישג המרשים שבו זכתה. אמנם, הליברלים הימניים הפסידו כרבע מכוחם, אך מנדטים אלה לא עברו לאופוזיציה אלא לידי הדמו־נוצרים שזכו לתוספת תשעה מושבים בבית־הנבחרים שבו 150 צירים. האבטלה הגבוהה עדיין (לפי אחד האומדנים 15־14 אחוז), צמצום הוצאות הממשלה לשם הקטנת הגרעון וגם ההצעה להקטין את תשלומי האבטלה מ־80 אחוז ל־70 אחוז מהשכר הממוצע – כל אלה לא הצליחו לקומם שכבה רחבה דייה של מצביעים, ולהביא למהפך פוליטי. מפלגת העבודה התחייבה במצעה לפעול קודם כל לשיפור מצבם של בני קבוצות ההכנסה הנמוכות ושל הגימלאים, ואפשר שהתחייבות זו הביאה לה תוספת חמשה מנדטים. חיזוק יחסי זה וגם חיזוקה של מפלגת הליברלים השמאליים, בעלת־הברית של הסוציאל־דמוקרטים, לא הועילו בסופו של דבר. ה"עבודה" אף הפסידה בעקבות הבחירות את מקומה כגדולה בין מפלגות הולנד.

נראה שהפופולאריות האישית של ראש הממשלה רוד לוברס, שירש לפני למעלה מארבע שנים את מקומו של קודמו ואן־דר־אכט כמנהיג הדמוקראטים הנוצרים, מילאה תפקיד חשוב בנצחון המחודש של מפלגתו. שיטת הבחירות בהולנד היא יחסית כל־ארצית כזו שלנו, והבוחרים רגילים להצביע קודם כל בשביל הרשימות המפלגתיות. אך מסתבר שגם בשיטה זו משפיעה לפעמים אישיותו של המועמד המוביל. לפני ארבע שנים נהנו הליברלים הימניים מהפופולאריות של מנהיגם הצעיר אד נייפלס, אך מאז העם זוהרו. הפעם האפיל לוברס בן ה־47 – שכזכור גם הרשים מאד את ראש ממשלת ישראל שמעון פרס בעת ביקורו בהאג בינואר השנה – על כל מתחריו. ראש הממשלה הנבחר, בן למשפחה קתולית בת 11 ילדים מרוטרדאם, קיבל את התואר דוקטור בגיל 22, ובן 33 כבר היה שר הכלכלה הצעיר ביותר בתולדות הולנד.

אחת ההפתעות הגדולות בבחירות היתה שגם בעיות מדיניות הבטחון והזעזוע של צ'רנוביל לא החלישו את הקואליציה השלטת. לוברס דחה אומנם הקמת שני הכורים הגרעיניים הנוספים וכן התחייב לממש את החלטות נאט"ו בדבר הצבת הטילים האמריקאיים החדישים על אדמת הולנד רק בעבור פסק זמן נוסף, ב־1988. אולם עקרונית לא החליש את המחויבות המפורשת לחברות פעילה של ארצו בנאט"ו, אף־כי העדיף לנקוט נימה פרו־אמריקאית מתונה יותר משותפיו מימין, הליברלים השמרנים. יש דמו־נוצרים שאינם מרוצים מכך והדבקים גם כיום בקו אנטי־גרעיני. אך משקלם של כוחות אלה זעום יותר מכוחם של מתנגדי הגרעין בתוך מפלגת העבודה. אף־על־פי שמפלגה זו מגדירה את הולנד כ"חברה קריטית" בברית האטלנטית, יש בה גם חוגים נייטראליסטיים למחצה. נראה שאחרי ככלות הכל שוב אין תנועת השלום חזקה בהולנד, כפי שהיתה לפני שנתיים או שלוש.

מפלגת העבודה ההולנדית, שמילאה תפקיד חשוב בקידום ריפורמות כלכליות, חברתיות ומשפטיות בשנים שבהן היתה בשלטון, תצטרך עתה לחכות ארבע שנים עד להזדמנות הבאה. גם הפעם כלל מצעה שורה של הצעות מרחיקות לכת: מתן אזרחות לכל המהגרים לאחר שהייה של חמש שנים (גם לא אזרחים רשאים בהולנד להצביע בבחירות מוניציפאליות); צמצום שבוע העבודה ל־32 שעות ב־1990 ול־25 שעות מאוחר יותר (לעומת שבוע עבודה של 38־36 שעות כיום, במרבית מפעלי התעשייה ההולנדיים); הגדלת סיוע החוץ ל־1.5 אחוז מההכנסה הלאומית ובמקביל קיצוץ הוצאות בטחון, בניגוד למגמתה של נאט"ו. נראה שכל אלה יישארו על סדר־יומה של המפלגה. אחרי התפטרותו של יו"ר המפלגה מאקס ואן־דר־ברג, צפויים – בעקבות כשלונה לחזור לשלטון – חילופי־גברי נוספים בצמרת המפלגה. אפשר שהמנהיג הוותיק יופ דן־אויל, ראש הממשלה בשנות השבעים, יצטרך לפנות את מקומו כמנהיג האופוזיציה לאחד האישים הצעירים יותר. המועמד בעל הסיכויים הטובים ביותר לרשת אותו הוא וים קוק, שעמד עד לפני שנתיים בראש ברית האיגודים המקצועיים.

על־אף הזהות בשיטות הבחירות בהולנד ובישראל, יש לנו יסוד להתקנא בהולנדים – 142 מ־150 המושבים בבית־הנבחרים בהאג מתחלקים עתה בין ארבע מפלגות בלבד, ושמונה המנדטים שנפלו בידי חמש סיעות קטנות לא ישפיעו על הקואליציה הבאה, ואף לא על הכרעות בתחום מדיניות הפנים או החוץ. הקומוניסטים הפסידו הפעם את כל שלושת המנדטים שלהם. יתר־על־כן, הולנד גם נפטרה בבחירות אלה מה"כהנא" שלה – רשימת המפלגה הגזענית, שזכתה לייצוג בבחירות המוניציפליות לפני כמה חודשים, לא הצליחה הפעם להעביר אף לא חבר פרלמנט אחד. האמנם נזכה גם אנו להישג כזה בבחירות הבאות? לעת עתה הסיכויים לכך אינם טובים.

חדש! חניית ביניים אחת ל-HOLLYWOOD. רק-.$808

מעתה קשר נוח וחדש להוליווד דרך אירופה. החל מ-4 ביוני ט.וו.א מפעילה טיסה ללא חניית ביניים מפריס ללוס אנג'לס בכל יום ראשון, רביעי, ושישי. לרגל פתיחת הקו אנו מציעים מחיר מיוחד הלוך וחזור. תחילת הטיסה עד ל-30 ביוני, גמר הטיסה עד ל-31 ביולי. פנו לסוכן הנסיעות שלכם.

TWA מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב.

هكذا من الاصل

[illegible] من الأصل

מכתבים למערכת דבר

אייך מורה ישראלי?

ביום הזכרון לשואה ולגבורה כ"ז בניסן תשמ"ו התפרסמה כתבה בעתון "חדשות" ובה סקר שנערך בין 320 תלמידי תיכון בגילאי 15־17 מארבעה בתי־ספר בארץ – מחיפה, ת"א, ירושלים ובאר־שבע. הסקר היה אמנם מזערי ולא מקיף – בסקר השתתפו גם בתי ספר מקצועיים ולא רק עיוניים – הוא הקיף רק חלק קטן של תלמידים – אולם התשובות המראות על בורות צריכות להדליק נורה אדומה.

אם הוראת השואה מעוגנת בחוק הכיצד הגענו למצב בו תלמידים מתקשים לענות על שאלות אלמנטריות, הקשורות בשואה כמו היטלר, אייכמן, אושוויץ, פרטיזנים, "יד ושם"?

חוסר הידע מבהיל. הנוער שלנו כיצד יוכל להתמודד עם האירועים היום־יומיים בארצנו, הדורשים מאבק בלתי פוסק, איך יהיה מחוסן כלפי העתיד הבלתי־ידוע, והצופן בחובו גם סכנות?

לימוד תקופת השואה הוא חלק אינטגרלי בעבר עמנו – שיש להפיק ממנו לקחים. הנושא הכאוב הזה מרתיע רבים מהמורים הצעירים ללמד אותו לא מתוך רצון רע אלא מתוך עכבות אמוציונליות הדורשות ממנו נקיטת עמדה לגילויים השטניים של הפשיזם כלפי עמנו.

על המורה להשתתף בסמינריונים, בימי העיון, בסיורים רחבים במוזיאונים לשואה, ללמד את הנושא לכל עומקו על היבטיו והשלכותיו ההיסטוריות. אין להסתפק רק בעריכת טקסים ביום זה. יש לעניין את התלמיד בספרות הענפה בנושא הזה, היכולה להעשיר את ידיעותיו ולהגביר את מודעותו.

לדעתי – אין הנהלות בתי־הספר מנצלים את ניצולי השואה, שעודם בחיים, היכולים ומוכנים לגוון שעורים אלה בשילוב הידע, הנסיון והחוויות האישיות, שתוכלנה לקרב את הנושא לתלמיד, לפי גילו, כיתתו והבנתו.

מי יתן, ודברי אלה יפלו על קרקע פוריה שינביטו זרעים, והאפלה האופפת נושא זה, כבאי־אלה מבתי הספר תתבהר ותצמיח פירות.

תמר אמרנט
חיפה

"יהודי בבית ובן־אדם בחוץ?"

את הגישה האבסורדית הזאת של ה"משכילים" היהודים ברוסיה בסוף המאה ה־19 בא עתה "להחיש" במדינתנו ישראל קסטנברג בכתבו למערכת "דבר" (4.5) תחת הכותרת "הדאה החוכייניזם". בעל המכתב כורך להפרדת הדת מן המדינה. אכן, יש דעה בזאת: אך מה עניין שמיטה אצל הר סיני? מה ראה פתאום י.ק. להוציא מן הארכיון ההיסטורי את הסיסמה ה"משכילית" – "היה אדם בצאתך ויהודי באוהליך"?

את ההפרדה הזאת שבין האדם ובין היהודי כבר הפריך בשעתו אהרן דויד גורדון. מן הראוי, איפוא, להביא כאן שורות אחדות משלו בנידון. לא להיות יהודי "באהלו", ואף לא "בצאתו" דורש אד"ג: אלא להיות אדם, כלומר, יהודי גם באהלו וגם בצאתו, כי יהודי אמיתי הוא אדם אמיתי, שהרי אלה אינם אלא שניים שהם אחד, ואין להפריד בין הדבקים. אין היהודי יכול להיות אדם בשלמות מבלי להיות יהודי בשלמות. על כן טעות היא בידי מי שסבור, כי בבחינה שהוא פחות יהודי, הוא יותר אדם. הדבר הוא ממש ההפך: הוא פחות אדם באותה המידה שהוא פחות יהודי.

יצחק מאור
אשדות־יעקב, איחוד

הרווח מדונם פרדס

גם אם מנסים לזרות חול בעיני הציבור בכל מיני מספרים מתמיאים אי אפשר להסתיר את האמת העצובה המבצבצת בין השורות של הכתבה בשם מועצת ההדרים.

בשנת 84/85 הבטיחו לפרדסנים תמורת פרי ה"ברה" (תעשיה + שוק מקומי) 120 $ ברוטו לטון ולבסוף שילמו כ־90 $. השנה מבטיחים רק 55 $ והיות והברירה מהווה מעל 50% מהיבול בא וחשב:

ראובן איילנד מבטיח 2.60 $ לתיבה אדומה בשער הפרדס ואני מקווה שהשער ייפרע במועד. לדעת איילנד, אין זכות קיום לפרדס שאינו מניב 4.5 טון שמוטי לדונם. הוא צודק. אך לידיעתו – יותר מחצי השטח של הפרדסים אינו מתקרב לממוצע רב־שנתי של 4 טון לדונם ואם 50% מהפרי נועד לתעשיה במחירי הפסד, יש לערוך שינוי מוחשי בענף.

אפילו אם נקבל את מספרי המועצה, לפיהם בסוף הדרך מקבל הפרדסן 34.6% ממחיר המכירה בחו"ל (אני יודע על נתח צנוע של כ־23%) היתכן, שחקלאי יוכל להתפרנס מגידול שתמורת מחצית היבול (יצוא) יקבל רק כ־55% מהתמורה בשוק ותמורת חציו השני, התעשיה – יקבל מחיר הפסד שלא מכסה את הוצאות הייצור?

לפרסם ש"התשואה ליום עבודה" היא 200 דולר (שכרו היומי של מנהל בנק) וכי הרווח מדונם פרדס (כך – סתם) הוא 300 דולר, זו בבחינת הונאת הציבור.

י. פרי
שדה־ורבורג

מדוע להקשות?

לפני כמה שבועות שאל מזכיר ההסתדרות מדוע שר האוצר מתעלל בקופת חולים, והוא צדק בהחלט, ועל כן אני מבקש לשאול את קופת חולים, מדוע היא מתעללת בי.

אני מקבל רפואות באופן קבוע, כל חודש. כל פעם, כשאני בא לקבל את התרופות בבית־המרקחת, אומרת לי הרוקחת – לאחר עמידה ארוכה מאוד בתור – לבוא פעם נוספת כדי לקבל חלק מהתרופות, וכשאני בא בפעם נוספת – כמו אתמול – נאמר לי, לבוא עוד פעם. הפעם הוסיפה הרוקחת גם "חכמה" על חשבוני. ואינני בטוח שאם אבוא בפעם נוספת לא ייאמר לי לבוא עוד פעם.

התירוץ של "אין תרופות" איננו מתקבל על הדעת, כיוון שבמשך החודש אני מקבל בסופו של דבר את התרופות כולן. יש כאן אי־יעילות מבישה ואטימות. ואני מתבייש על כך ונעלב.

ש. שורץ
תל אביב

תשובת קופת חולים:

המחסור הזמני בתרופות נובע מקשייה התקציביים של קופת חולים, עקב הירידה המתמדת בהשתתפות הממשלתית בתקציב הקופה. כידוע השתתפה הממשלה בשנת 1978 בכ־30% מתקציב הקופה וכיום רק ב־5% מתקציבה.

קופת חולים אינה יכולה ליצור יש מאין. מלאי התרופות הוקטן וחולים כרוניים הצורכים מדי חודש תרופות בעלות של מאות שקלים, נאלצים לחזור ולבוא לתרופאה ולהשלים את מנת התרופות הנדרשת.

עם זאת הורתה הנהלת הקופה לאחרונה למרפאות שלא לפצל את המנה החודשית ליותר משני חלקים כדי למנוע טירחה מיותרת.

לא אטימות, לא אי יעילות וכמובן לא התעללות – בחבר שורץ, פשוט מחסור בתקציב הבא לידי ביטוי גם במרפאות.

דוד תגר
דובר קופת חולים

גידופים בכנסת ותפקיד היו"ר

בשיחות בדבר הגידופים בפי חברי כנסת ושרים, יש מי שמנסה לנחם אותנו, שהכנסת אינה הגרועה בפרלמנטים, שבפרלמנט האנגלי, למשל, מגיעים אף למהלומות, וכינויי גנאי לראש הממשלה אינם גורמים פיטורי שרים.

הנוהג בפרלמנטים אחרים אינו יכול לנחם אותנו. גידופים בכנסת הם מצב בלתי־נסבל, שמשמשים דוגמא רעה לציבור, מעוררים אי שביעות רצון, ומראים על רמה נמוכה של יחסים על ידי כך שמעבירים חילוקי־דעות ענייניים ומפלגתיים לפסים אישיים ומריבות אישיות.

אוטומטים ורובוטים אינם נפגעים אם קוראים להם מאניאק, מעופף, מנצל, מטומטם, לא כן – אנשים, שהם נעלבים ונסערים וגורם שיבוש בפעולות הפרלמנטריות.

אם יש למישהו ראיות על עבירות קונקרטיות לגבי ח"כ או שר, הוא חייב להודיע למוסד המתאים בזמן המתאים אך לא על ידי גידוף סתמי והטחת עלבון. הגידוף אינו מציין מקרה קונקרטי, אלא פוסל בהכללה ופוגע באישיות האדם, גורם ליחסים עכורים ואינו עשוי לתקן.

התפקיד של השגחה על שיבוש בלשון נקיה בכנסת מוטל על יושב ראש הכנסת שממונה על פעילות תקינה של הכנסת. יו"ר הכנסת הוא אישיות דגולה ובתוקף תפקידו נמצא מעל להכבים של זרמים פוליטיים. לא הנפגע צריך להגיב על עלבונות וגידופים, כי אם יו"ר הכנסת. עליו לדאוג שלא יושמעו ביטויים מעליבים, לתבוע בכל תוקף התנצלות מידית וחזרה מן הדברים ומחיקת הביטויים, כאילו לא נאמרו כלל, או אז תיבנענה פרשיות ויימנע הצורך של פיטורי שרים.

המשך הגידופים הוא מחדל של היו"ר.

משה מוסקאט
בית זית

דפוסים חברתיים הניתנים לשינוי

הדאגה להקטנת הפער בין האוכלוסיה היהודית לבין האוכלוסיה הערבית בישראל של שנת 2000 מבוססת על הנחה מוטעית. על פיה, שיעור הילודה הגבוה אצל ערבים נובע מנתון גנטי אישהו או מסגולה של עם, במקרה דנן, העם הפלשתיני. אך למעשה, שיעור ילודה גבוה הינו תולדה של דפוסים חברתיים־תרבותיים ואלה ניתנים לשינוי.

כשיהיה שוויון מלא בין בתי ספר ערבים ויהודיים: כשלערביי ישראל תהיה רשת מתנ"סים ומוסדות חינוך מסלים שיש ליהודים; כשמפגשים יהודיים־ערביים יתנהלו באורח טבעי ולא על פי תכתיב מקרי, או אף באיסור השלטונות הדתיים; כשערבים יהיו מעורים בחיים הציבוריים בארץ ברומה ליהודים בצרפת, דניה או ארה"ב – כי אז הם גם יאמצו את הנורמות, כולל דפוסי הילודה שקיבלנו אנחנו היהודים, מהמערב ולפיהן יש להעדיף איכות על כמות.

שולמית ברגר
ירושלים

עריכה לקויה ב"מבט"

ב־15.4 ראינו את החתום מטה חבר דגניה משנת 1920 בטלוויזיה בקשר עם המופע בדגניה של "למען א"י הטובה" בהשתתפות ראש הממשלה, ח"כים ואנשי ציבור שונים וביקשו ממני לספר להם משהו מימי דגניה הראשונים. סיפרתי להם על הוויכוח שהיה אז על דבר עזיבת דגניה והליכה לגולן לעבד את השטחים הנרחבים שרכש שם הברון רוטשילד וכי תנחום תנפילוב ממייסדי דגניה התנגד בתוקף, דפק על השולחן והכריז כי ליהודים יש נטיה לנדוד. צריך להמשיך במקום ולהתמיד וסיים בקול רם: לא נזוז מכאן וכזה נסתיים הוויכוח. בשידור ב"מבט" השמיטו את הסיפור על הוויכוח. לא הזכירו את שמו של תנחום שאמר מה שאמר, הראו את תמונתי ומסרו את המלים "לא נזוז מכאן" כאילו אני אמרתי זאת.

אני מתרעם על המראיינים ועל מערכת "מבט" שסירסו את הדברים ולא מסרו כפי שסיפרתי להם.

משה קיפניס
דגניה א'

ועדות חקירה ומסקנות אישיות

באחד במאי נערכה אזכרה לדדו ז"ל, במלאת עשור למותו. באזכרה דיבר נשיא המדינה על "מצע שלא הגליד". בשעתו, הציע י. רבין, שר העבודה בממשלת גולדה מאיר ז"ל, לא לקבל דו"ח "ועדת אגרנט".

איני יודע האם עשה יותר מזה בנושא, ולא שמעתי האם חבריו האחרים, כמו בר־לב, הביעו עמדה דומה. מעניין מה עמדת חברי הממשלה כלפי דו"ח "ועדת בייסקי"? אגב: האם היה דיון? לציבור נותנים להבין בזינות מובן מאליו כי הוועדה פסקה חוות דעת שבסה"כ בסמכותה רק להמליץ: וזכות הממשלה לא לקבל מקצת ההמלצות או כולן.

י. שיין
גבעתיים

טלוויזיה

5.30 בית קטן – "פרידה אחרונה", חלק א'.
6.20 "מישהו מישהו" – סרט הנפשה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 תכנית מיוחדת לחודש רמדאן (ערבית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "עד פופי" – "להקת משינה" בקטעים מהופעה חיה ומאחורי הקלעים. מנחים: מנחם גרנית וענת דולב.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 "קין והבל" – סדרת דרמה חדשה בת 7 פרקים. עיבוד לספרו רב־המכר של ג'פרי ארצ'ר. העלילה מתפרשת על פני שתי יבשות ועל 65 שנים, מ־1902 שנת לידתם של קין והבל, עד 1967. הספר פורסם ב־1979, הסדרה הופקה בשנת 1985. תסריטאי: רוברט ו' לנסקי. במאי הסדרה: באז קוליק. בתפקידים הראשיים פיטר שטראוס משחק את הבל וסם ניל האוסטרלי משחק את קין. פרק ראשון: שנות ילדותם. בעוד קין גדל בבוסטון בתנאי שפע של ארצו ומשפחתו, עובר הבל זעזועים קשים, ובהם מות בני משפחתו, רדיפות ושבי במלחמת העולם הראשונה. אמו של קין שהתאלמנה, עם מותו הטראגי של בעלה, נישאת לאיש שעסקיו מפוקפקים, [illegible].
10.20 "סוף ציטוט" – "קנאי האיסלם" ספרו של עמנואל סיון. שיחה עם ההקצנה הדתית בעולם המוסלמי. משתתפים: פרופ' עמנואל סיון, פרופסור איתן קולברג, חוקר השיעה, ופרופסור ישעיהו ליברמן, סוציולוג של הדת. מנחה ירון לונדון.
11.00 "מלוא הבית" – שם הפרק "סודות קטנים".
11.30 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד, שניים אוחזין: מצא הני מילי.
08.40 מסך לספרות (יסודי): מספריים, גורל ומכנסיים ארוכים.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השפה שלנו: פרחי בר.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 פרפר נחמד: נייר.
11.00 חשבון ה': רוחו של קסטין פיל.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה ה'־ו': כפר מצרי.
12.00 ספרות (על יסודי): גלגולו של מוטיב.
12.25 אנגלית כ'.
1.00 אנגלית י'.
2.00 גם אנו שופטים: העיתון.
2.15 והשירה נמשכת... – יישוב ארץ ישראל ב־65 השנים האחרונות, מלווה בשירי התקופה.
2.35 פרלודים, ה': רומנטיקה.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: צומח וצמחים: אמנות בעידן הטכנולוגי, קארל אפל: בריאות הבחירה בידך.
4.00 רחוב סומסום: צלילי השקט.
4.30 התבודה של מרפי – סדרה עלילתית חדשה בת 16 פרקים על עולם הכדורגל מאחורי הקלעים. פרק ראשון.
5.00 ערב חדש מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 טרלו קרולאן: סוויטה אירית לנבל קלטי, ויולה ואבוב (ר. מוכאן / ל. לוכאני / ד. ואן דה ויל / סי־ביאטג האמיש מקיקה: "ארץ של הרים ומים", פתיחה קונצרטית.
07.30 שחרית מוסיקלית – מנדלסון: סימפוניה מס. 3 בלה מינור אופ. 56 "הסקוטית" (הפיל. הלונדונית / ב. הייטינק); ציפולי: קונצ'רטו בסול מג'ור לצ'לו ותזמורת (פ. לודאן / להקה תזמורתית של פאריס / ד. פ. ואלה); היידן: רביעיית כלי־קשת, ברה־מינור, אופ. 76 מס. 2 (רביעיית ויגה); הנדל: טריו סונטה בסי מינור, לחליל, כנור וקונטינואו (סיינט מרטין); ולנקה: סימפוניה קונצרטית בלה מינור (הקמרטה מברן).
09.30 קונצרט בוקר – באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס. 5, ברה מג'ור (להקה "לינדה"); שייט: שלושה שירים כנסייתיים (קונצ'רטו ווקאלה); בטהובן: סונטה מס. 24 בפה דיאז מג'ור "להיתרזה" אופ. 78 (א. צחור); דבוז'ק: סונטינה בסול מג'ור, אופ. 100, במקור לכנור ופסנתר (א. תלמי, חליל, י. תלמי, פסנתר); פורה: רביעיית פסנתר מס. 2 בסול מינור (ז. פ. קולאר / ז. גנסכם / ר. קוסה / פ. פגאסו).
12.05 אמנים באולפן – כסר מתיאס שול, עוגב – באך: פרטיטה, ר. י. ב 768; בואלמן: סוויטה גותית, אופ. 25; קרנק: פריד מס. 4 בסי במול מג'ור; שול: אילתור חופשי על נושא של גסטולדי.
13.00 קונצרט צהריים
15.05 הידון מוסיקלי (ש.ח.)
16.00 קונצרט מנחה – ויליאם קרופט: סוויטה מתוך המחזה "התאומים היריבים" (אנסמבל כלי / פ. הולמן); הנדל: קונצ'רטו מס. 2 בלה מג'ור, לעוגב ותזמורת (ס. פרסטון / תז. הקונצרטים האנגלית / ט. פינוק); מנדלסון: מוטט אופ. 69, מס. 3 "רוממה נפשי את ה'" (סולנים / מקה. קאמ. משטוטגרט / פ. ברניוס); מוצרט: קונצ'רטו מס. 12, בלה מג'ור, לפסנתר ותזמורת, ק. 414 (פ. אלן וולונרא / תז. קאמ.); שוברט: חמישיה ברו מג'ור לכלי־קשת, אופ. 163 (רביעיית וג / יפ. קסלס); מאהלר: פרק הסיום, סימפוניה מס. 2, "התחיה" (א. מרטון / כ'. נורמן / מקה. האופרה של וינה / הפיל. הוינאית / ל. מאזל).
18.30 מוסיקה קאמרית.
20.07 פסטיבל ישראל־ירושלים 1986 שידור חי מכנסיית דורמיציון – י.ס. באך: יוהאנס פסיון, גירסה שניה (זמרים תגנים חברי התזמורת והמקהלה הסימפונית של במברג).
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – שקספיר בספרות ובתיאטרון: הטקסט השקספירי, מארגון שירי לביצוע בימתי, ד"ר הרי גולומב, ד"ר אברהם עוז, חלק שני.
19.05 מחשבת ישראל.
22.05 תפוח ועץ – המתבגר כבבואה אבוי של עצמו.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – צרפתית למתקדמים: שעור מס' 30.
12.05 בעקבות הבושם.
14.06 תכניות לילדים – שירים וסיפורים של ספרים: "היבנוך של הרכבת" מאת תרצה שוהם; "מוק הורד הקטנטן" מאת אריקה גאון; לקראת שידור.
14.45 התול בשק – ילקוט כליזי.
15.30 עולם המדע. (ש.ש.)
16.05 "לכל השרים הרוחות" – על אמנות שונות (ש.ש.)

רשת ב'

10.05 ענייני חברה ורווחה.
18.06 מסיבת עתונאים.
18.45 היום בספורט.
19.35 "עם ישראל" – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 "אומר בשבחיך" – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
22.05 תזמורות כלי־נשיפה.
23.05 צלצול שלישי – שבועון לאומנויות, פסטיבל ישראל, ירושלים – שידור חי מתיאטרון ירושלים.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: התפתחות כוח המגן העברי הגדודים העבריים. מרצה: דר' מאיר פעיל.
17.30 כותרת – ענייני צבא ובטחון.
17.50 יומן ספורט.
18.05 שעה קלה על בלבלה.
18.40 משירי הלהקות הצבאיות.
00.05 פסטיבל ישראל 86 – קולות וביקורות.

בתי קולנוע

תל־אביב

אסתר: נאויה 7.15, 9.30
אורלי: מורשת הולקרופט 4.45, 7.15, 9.30
אלנבי: כשנה מקום משנה מזל 5.00, 7.40, 9.40
בן־יהודה: נפגש בסיבוב 5.00, 7.30, 9.30
גורדון: הסיפור האמיתי 4.30, 7.15, 9.30
גת: שגעון של לילה 5.00, 7.15, 9.30
דקל: בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30
דרייב־אין: נפגש בסיבוב 7.45 9.45
חצות – סרט סקס
הוד: רמו 5.00, 7.30, 9.30
בית ליסין: פרא־אגנו 10.15
חן 1: סלוהאדור 5.00, 7.20, 9.45
חן 2: פעמיים במשך החיים 5.00, 7.20, 9.45
חן 3: מרגלים שכאלה 5.00, 7.20, 9.40
חן 4: נסי גאן 5.00, 7.25, 9.40, 10.30, 13.30
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.30, 9.45
לימור: שכרון חושים 4.30, 7.15, 9.30
לב 1: גבירתי הנאמן 7.30, 9.45
לב 2: סיפורו של גלן מילר 7.15, 9.30
מוזיאון תל־אביב: חיוך הגדי 7.15, 9.30
מוגרבי: נשר הברזל 5.00, 7.15, 9.30
מקסים: הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
סינמה 1: השוטר מבוורלי הילס 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2: בחור בי 5.00, 7.30, 9.30
סמדר: ספורה של אגנס 5, 7.30, 9.30
פאר: יחסים אסורים (סרט הונגרי) 7.15, 9.30
פריז: מסע עסקים של אבא 7.15, 9.30
צוותא: חייל לילה 8.00
צפון: אלני 7, 9.30
תמוז – רמת־אביב: מים מים 7.15, 9.30
שחק: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת: שורת המקהלה 5.00, 7.15, 9.30
תל־אביב: שודדי השחקים 5.00, 7.15, 9.30

יפו

התחיה הישראלית: שבר האמת 9.50

ירושלים

אדיסון: שיכרון חושים 4.30, 7.30, 9.30
אוריון: אור 1: בעקבות אוצר הנילוס 4.30, 7.30 9.30
אור 3: צוחק מי ששוטר אחרון 4.30 7.30 9.30
אורנע: מרגלים שכאלה 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון: מנהטן 6.30
נהר הברץ 8.15
מופע הקולנע של רוקי 10.00
תצוגת חוה השרטט
האולם הקטן בבנייני האומה:
אלני 7.30, 9.30
הבירה: רמו 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: שורת המקהלה 4.30, 7.15, 9.30
כמיה: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
סמדר: לרקוד עם זר 4.30, 7.30, 9.30
עדן: השוטר ממנהטן 4.30, 7.30, 9.30

רון: נאויה 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל: חלומות מתוקים 7.15, 9.30

חיפה

אורה: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
אורלי: גברתי הנאמן 7, 9.15
אמפיתיאטרון: זאב אמריקאי בלונדון 4.30, 7, 9.15
ארמון: נשר הברזל 4.30, 7.00, 9.30
עצמון: נפגש בסיבוב 4.30, 7, 9.15
חן: מרגלים שכאלה 4.30, 7.00, 9.15
מאר: חלומות מתוקים 4.30, 7.00, 9.15
קריאור: מסע עסקים של אבא 6.00, 9.00
רב גד – 1 בעקבות האוצר הנילוס 4.30, 7.00, 9.15
רב גד – 2 נאויה 4.30, 7.00, 9.15
רון: השוטר מבוורלי הילס 4.30, 6.45, 9.00

קרית־ביאליק

ספיר: להב משונן 7.15, 9.30
סביון: מרגלים שכאלה 7.00, 9.15

קרית־חיים

בית העם: הסיפור האמיתי 7.00, 9.15
היכל: כחות לוהטים 7.00 9.30

קרית־ים

ניצן: משאלת מוות III 7.15, 9.30

קרית־מוצקין

אורות: פירמידת הפחד 4.30, 7.00, 9.00

אשדוד

אשדוד: צוחק מי ששוטר־אחרון 7.15, 9.15
אסתר: נפגש בסבוב 7.15, 9.30

אשקלון

אסתר: רמו 7.00, 9.30
מאור: בי"ס לשוטרים מתחילים 7.15, 9.30
רחל: שורת המקהלה 7.00, 9.15

באר־שבע

חן: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.15

בת־ים

אורנים: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30
עצמאות: פירמידת הפחד 5.00, 7.30, 9.30

הרצליה

תפארת: פירמידת הפחד 5.00, 7.30, 9.30

עפולה

מגדלור: נפגש בסיבוב 6.30
מעבר להורו 9.00

חולון

ארמון: נשר הברזל 7.15, 9.30
מגדל: פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30
מגדלים קרית שרת: בין התאומות 7.15, 9.30
הג'ונגל המטורף 4.30
סביון: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
ריגה: סילברדו 7.15, 9.30

טבריה

אביב: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30

כפר־סבא

עמל: נפגש בסיבוב 7, 9.15
חן: שנת הדרקון 9.15

[illegible]

אורלה: הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
בית זית: גלגלי תהילה 7.15, 9.30

נהריה

הוד:

נתניה

סמדריה: פעמיים במשך החיים 7.00, 9.15
אסתר: מחוץ לדלת 7.00, 9.15
שרון: שושנת קהיר הסגולה 7, 9.15

פתח־תקוה

שלום: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30
היכל 1 זכרונות מאפריקה 6, 9.00
היכל 2 המאהב 5.00 7.30, 9.30
היכל 3 שכרון חושים 5.00, 7.15, 9.30

קרית־שמונה

שניר: גולאג 7.00, 9.15

קרית־מלאכי

ראשון־לציון

נעמן: המאהב 7.15, 9.30
ראשון: השוטר ממנהטן 7.00, 9.30

רחובות

בית העם: תרגיל למרגל מתחיל 7.15, 9.30
הוד: זכרונות מאפריקה 6, 9
חן: נאויה 7.15, 9.30

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: גבירתי המאמן 5.00, 7.15, 9.30
ארמון: נשר הברזל 5.00, 7.15, 9.30
לילי: שכרון חושים 7.00, 9.30
הוד: זכרונות מאפריקה 6, 9
רב גן 1 תרגיל לרופאים מתחילים 5.00, 7.30, 9.40
רב גן 2 מסע עסקים של אבא 9.30 4.35, 6.50
רב גן 3 פעמים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40
רב גן 4 להב משונן 7.20, 9.45
שבימה: נפגש בסיבוב 7.30, 9.30

רמת־השרון

כוכב: הסיפור שאינו נגמר ב־7 המאהב 9.30

רעננה

אורות: נפגש בסיבוב 4.30, 7, 9

רמלה

אורך: צוחק מי ששוטר אחרון 7.15, 9.30

רכוש ספר מספרית דבר

אלמקס

תל־אביב
אתנה – דיזנגוף 165 – 224717
קופת חולים מאוחדת – שפרינצק 15 – 265200
ירושלים
מרשאת רוממה – הל"ג 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה:
כפר גנים – לוחמי הגיטו 6 – 9227416
בני־ברק – רמת־גן
המה – ז'בוטינסקי 65 רמת־גן 7514483
בת־ים – חולון
אחדון – הסיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית, בני משה – 452381

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחגים וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אזה"ב – 03־433300, 03־433500.
מרפאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ב' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

ביום שלישי 20.5.86 נתקיימו בחירות לוועד עובדי מפלגת העבודה ולוועדת הבקורת.
לוועד העובדים נבחרו:
1. יוסף שקר – יו"ר הועד
2. רבקה אליעזר – מזכירת הועד
3. אורי דוקטורי
4. יוסף כהן
5. הוטו שוד
לוועדת הבקורת נבחרו:
1. רינה דביר
2. יהודה רוזלי
3. כסי זכרי

מנת דם חיים לאדם
זכרו: תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם עבורך ולמשפחתך וכו'.
לתרומת דם פנה למגן דוד אדום הקרוב.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט
מנצח
צ'רליאנג לין
כנר
התכנית:
בטהובן: קונצרטו לכנור
ברוקנר: סימפוניה מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 1: יום ד', 28.5.86
סדרה 2: חמישי 29.5.86
סדרה 3: מוצ"ש, 31.5.86
(בשעה 9.00 בערב)
סדרה 4: יום א', 1.6.86
סדרה 5: יום ב', 2.6.86

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט
מנצח
גדעון קרמר
כנר
התכנית:
בטהובן: הפתיחה "קוריולנוס"
שניטקה: קונצרטו לכנור מס' 4
ברהמס: סימפוניה מס' 1
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 6: יום ג', 3.6.86
סדרה 7: יום ה', 5.6.86
סדרה 8: מוצ"ש, 7.6.86
(בשעה 9.00 בערב)

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט
מנצח
צ'רליאנג לין
כנר
התכנית כמו בת"א
בסדרות 1־5
ירושלים, בנייני האומה
יום ו', 4.6.86, 8.30 בערב

רסיטל
(אורח ב"סדרת רסיטלים")
גדעון קרמר
כנר
אנדריאס שיף
פסנתר
התכנית מיצירות:
שוברט, שומאן וברטוק
תל־אביב, היכל התרבות
יום ו', 4.6.86, 8.30 בערב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי אילת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 16 לתכנית מפורטת 114/03/2 – [illegible] ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי:
א. שינוי חלק מחלקה 102 א' משטח ספורט ומסחר לשטח מלונאות א' תוך שינוי בגבולות החלקות.
ב. שינוי גובה בניה מירבי מותר בתחומי חלקה 102.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 33.752 דונם. חלקה 102, 102 א' חוף [illegible] – אילת.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת אחוזי בניה וקו בנין צדדי 10% ברחוב נמירובר מס' 20 גוש 6638 חלקה 125, תיק בנין 020־925/2.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסער, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

תזכורת למגדלי פירות

מועצת הפירות חוזרת ומזכירה בזאת למגדלי הפירות שטרם הצטיידו בכרטיסי־מגדל חדש, כי כל תעודת משלוח לפירות שפרטי המגדל הוטבעו בה באמצעות כרטיס מגדל ישן איננה בת תוקף ודין תעודה כזאת כהיעדר תעודת משלוח.

מחלקת הפיקוח של המועצה תערוך ביקורות קפדניות בכבישי הארץ והפקחים מוסמכים לתפוס משלוחי פירות המלווים בתעודות שהוטבעו בכרטיס מגדל "ישן" ולפתוח תיקים למובילי הפירות ו/או למגדלי הפירות.

הנכם מתבקשים על כן, לפנות מיד למועצת הפירות – המחלקה החקלאית, תל־אביב, רח' המסגר 68, למסור הפרטים על שטח המטע שלכם לפי מיני הפירות, הזנים ושנות הנטיעה, להחזיר את כרטיס־המגדל הישן ולקבל תוך כמה ימים כרטיס מגדל חדש.

זיכרו, ללא כרטיס מגדל חדש לא תוכלו לשווק את פירותיכם כחוק.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)
עזרא מאיר, מנכ"ל

ספורט

הדקה ה־85 באיצטדיון בלומפילד: לנדאו מקבל את הכדור מחברו סיני ומכניע את השוער. בכל מהלך האירוע סימנו החיפאים (כולל הספסל) לנבדל, אך השופט אישר את השער ובכך קבע כי תואר האליפות ינדוד הפעם למועדון התל־אביבי (צילום: א. קנפר)

הפועל ת"א – מכבי חיפה
מכבי פ"ת – שמשון ת"א
יבנה – הפועל ירושלים
0:1

הפועל כפ"ס – בני־יהודה
מכבי נתניה – הפועל חיפה
1:2

מכבי ת"א – הפועל פ"ת 3:6
באר־שבע – מכבי יפו 0:2
בית"ר ירושלים – שעריים 2:5

כאשר החיפאים פרצו בשירי אליפות בא שערו של לנדאו

שער מעורר מחלוקת שהבקיע גיל לנדאו בדקה ה־85 העניק אתמול את תואר אליפות המדינה לעונת 86/85 לקבוצת הפועל ת"א שגברה במשחק מתוח ועצבני על אלופת השנתיים האחרונות, מכבי חיפה, בתוצאה 0:1 (0:0).

אלפי אוהדי ה"אדומים" עברו אתמול דרך יסורים ארוכה עד שהחלו לחגוג משום שהאליפות נראתה כבר מונחת בכיסם של יריביהם.

אומנם שחקני, עסקני ואוהדי מכבי חיפה טענו שהשופטים העניקו להפועל ת"א את כתר האליפות, אך האמת היא שה"ירוקים" צריכים לבוא בטענות רק אל עצמם, שכן ברוב דקות המחצית השניה הם שיחקו במערך הגנתי מתוגבר, התבססו על תרגילי נבדל, שיחקו על זמן ולא ניסו לתקוף את שער יריבתם.

אלילת המזל סייעה אתמול לחניכיו של דוד שויצר ל"גנוב" ל"ירוקים" את האליפות.

הם גילו עצבנות רבה ומיעטו לתקוף את שערו של אבי רן. אך שערו המפתיע של גילי לנדאו השכיח בסיום את משחקה הגרפה של ת"א.

המשחק עצמו היה עצבני ועשיר בפגיעות גופניות. השופט צבי שריר שפט בתקיפות רבה. במהלך המשחק הוא הניף 7 כרטיסים צהובים וכרטיס אדום אחד.

שתי הקבוצות פתחו את המשחק בזהירות רבה. המאמנים שוויצר ושריף דאגו להציב שמירה קפדנית על ארמלי, רוזנטל, סלקטר, ממן, סיני, זאנו ושבתאי לוי.

במחצית הראשונה הקלו ה"אדומים" את המלאכה על הגנת יריבתם. שכן רק חלוץ טבעי אחד (שבתאי לוי) שיחק בחוד. השוער התיק דוד שויצר הציב כחלוץ שני את מוריס זאנו שמקומו הטבעי בהוליית הקישור. הייחוד של שוויצר לא הוכיח את עצמו עד להכנסתם של לנדאו ויאני.

הכוכב ה"אדום" משה סיני לחם כארי, אך עצבנותו הרבה פגמה ביכולתו. השוער יוסקוביץ סלואס ביצע את המוטל עליו ללא דופי. חולית ההגנה לא התקשתה לבלום את סלקטר וארמלי.

רק רוני רוזנטל הצליח לעתים לסכן את שער הפועל.

ה"ירוקים" שיחקו אתמול מתחת לרמתם הממוצעת. משחקנים כמו ממן, אהרוני, סלקטר וארמלי ניתן היה לצפות להרבה יותר. בעיקר בלט בעצבנותו ממן שבמחצית השניה אף ניסה לתקוף את חברו הצעיר גיר קלינגר.

בכל מהלך המחצית הראשונה לא נרשמו אירועים רבים ליד השערים, בעיקר בגלל חולשת החלוצים שנתקלו בהגנות מתוגברות.

במחצית השניה חל שיפור ביכולתה של הפועל, אך אבי רן בדקות 56 ו־57 קלט היטב את נגיחותו של שבתאי לוי ובעיטתו של ליאור ברגם.

מנגד, בהתקפה מתפרצת, פרץ ארמלי במהירות לעבר השער, אך סליאס קלט את בעיטתו השטוחה.

דוד שוויצר שחש כיצד כתר האליפות מתרחק מת"א הכניס שני חלוצים למשחק את גיל לנדאו ואלי יאני.

בהמשך התגבר שחילופים אלה תרצו את גורל המשחק. ב־20 הדקות האחרונות נסוגו שחקני עיר־הכרמל לעבר שערם ויריביהם נראו חסרי־אונים.

ביציעים כבר החלו אלפי אוהדי חיפה לחגוג את הזכיה באליפות.

ואז באה הדקה ה־85 שלא תמחק מזכרונם של הצופים עוד שנים רבות: משה סיני שיגר מסירה לעבר גילי לנדאו. הגנת חיפה ציפתה לשריקה לנבדל אך לנדאו לא התחשב בציפיותיהם, התקדם לעבר השער ובעט כדור קשתי מעל ידי השוער אבי רן שיצא לקראתו – 0:1.

שחקני חיפה עטו בזעם על השופט שריר וקוננו אלכס נאור. כשהם ממררים בבכי טענו ממן וחבריו שהשער הובקע מעמדת נבדל. אך השופט התקיף שריר דחה את טענותיהם.

שתי דקות לאחר הבקעת השער הכשיל אלי כהן את דפי אוסמו. השופט מיהר להרחיקו מהמגרש. כהן התעלף והוזק לטיפול רפואי.

בדקות הסיום גננו ה"אדומים" על שערם כדי להעניק לאוהדיהם שבעי האכזבות תואר אליפות.

20000 צופים שיצרו אווירת אדום־ירוק, חזו במשחק הסוער שנערך באצטדיון בלומפילד.

משה כהן

● הפועל ת"א: סלואס – 6; הרשליקוביץ – 6, אקהויז – 6, זאנה – 6, עמר – 6; ברגם – 5 (יאנאי – 5), יעקב כהן – 4 (לנדאו – 6), אלי כהן – זרוזה, סיני – 6; זאנו – 5, ש. לוי – 5.
● מכבי חיפה: רן – 6; אהרוני – 6, ארמטי – 5, א. כהן – 6, מרילי – 6; ממן – 5, אבוקרט – 5, ל. רוזנטל – 5; סלקטר – 4 (קלינגר, ארמלי – 5), רוזנטל – 6.

שאפתנות לא היתה ביבנה

מיעוט הצופים שהיה אתמול ב"ביבנה", בימא נאמנה את הלבי הרוח בעיר הרדומית. למרות שההכנסה למגרש היתה חופשית (בגלל הכרזת יבנה לעיר), הגיעו למגרש רק 500 צופים שחזו בנצחון יבנה על הפועל ירושלים בתוצאה 0:1 (0:0).

המשחק עצמו לא התעלה לרמה מניחה את הדעת. שתי הקבוצות שיחקו בחוסר שאפתנות. המקומיים החזיקו ביתרון המשחק ברוב שלביו.

היתרון של יבנה התבטא רק בשער אחד בגלל חוסר מחץ בהתקפה. בדקה ה־77 הגביה מאיר בן־שמעון כדור מהאגף הישר לראשו של אילן אבנעים, שבנגיחה נאה קבע את תוצאת המשחק – 0:1.

שפט המים דינאצי

אבי ליאת

● מכבי יבנה: קונסטנטין – 6; מלמן – 6; אלקבץ – 5; עלוואה – 5; א. פרץ – 5; קרשנשטין – 6; ד. יעקב – 5; חלפון – 5 (אזולאי – 5); הגודי – 4 (אבנעים – 6); העקנין – 5 (ש. פרץ).
● הפועל ירושלים: בוהדרש – 5; תאישמע – 5; שפירא – 5; בתמואס – 4; הימה – 4; ש. מלכה – 4; מורק – 4; קרין – 6; העקנין – 4; יחזקאלי – 4; קרדבי – 4 (אטיאב – 5).

היציאה הפזיזה של השוער אסייג

הפועל כפר־סבא תתמה את העונה המוצלחת בנצחון חוץ נאה על בני יהודה 1:2. שתי דקות מהסיום הבקיע החלוץ מאיר נוהר את שער הנצחון מול יציאה פזיזה של השוער יעקב אסייג.

בני יהודה עלתה ליתרון בדקה ה־17. הצעיר צחי קוסטיקה הוכשל ברחבת ה־16 ע"י אופיר בן חיים. אחד כדורסים בעט פנימה מנקודה הלבנה.

קוסטיקה יכול היה לגמור את הסיפור, אך נגח למשקוף בדקה ה־25.

בדקה ה־57 השוותה כפ"ס: גדעון סימון שיגר "סיל" עוצמתי מ־25 מ' אלכסונית לרשת – 1:1. ושכולם היו משוכנעים שהמשחק יסתיים בתיקו, בא שערו של נוהר בדקה ה־88.

שפט יאיר טילינגר לעיני 1000 צופים בזינגר.

מאיר לוי

● הפועל כפ"ס: ששון – 6; ספורטה – 5; סימון – 6; א. בדיחיים – 4; איינשטיין – 6; אוקנין – 5; בוארון – 5; ת. בדיחיים – 5; יפה – 6; נוהר – 5; בדפלוס – 4 (רביבו – 5).
● בני יהודה: אסייג – 5; אריב – 4; סגל – 5 (יום טוב – 5); א. חיים – 5; עלו – 5; ניסן כהן – 5; נסים כהן – 5; גודרנה – 6; בן טובים – 5; קוסטיקה – 5.

גיל לנדאו

נבדל או לא, מה זה חשוב לגילי לנדאו. הקיצוני המסור של הפועל ת"א הוכנס ל"משחק העונה" בדקה ה־55 ובחלוף 30 דקות מתוהות ומורטות עצבים הקשית מעל אבי

רק את השער היקר ביותר של העונה – שער האליפות. גילי ההסום היה שרוע על הרשא דקות רבות סופג נשיקות, חבטות אהבה וחיבוקים מיומעים. יש הקונה עולמו בשניה אחת – גילי.

בתואר "מלך השערים" של העונה זכו במשותף אורי מלמיליאן (בית"ר ירושלים) וחיזון רבינזון (מכבי פ"ת) עם 14 שערים כ"א.

שושני ועזרן הבקיעו ביפו

קבוצת הפועל באר־שבע לא התקשתה אתמול לגבור על מכבי יפו בביתה בתוצאה 0:2 (0:1).

האורחים מבירת הנגב היו ראויים לנצחונם, שכן הם שיחקו בשאפתנות רבה. שלטו במרכז המגרש והירבו לסכן את שערו של ליברמן.

לעומתם שיחקו "הבולגרים" מיפו מתחת לכל ביקורת. נראה שהם באו לשחק כדי לצאת ידי חובה.

לאחר החטאה של דוד אמיגה בדקה ה־10, הצליחו האורחים, 10 דקות לאחר מכן, לעלות ליתרון ראשון: סולתן מסר כדור מדויק לשושני, שבבעיטה מ־3 מ' קבע – 0:1.

שחקני בירת הנגב המשיכו לתת את הטון במגרש ובדקה ה־67 הם אף הגדילו את יתרונם: יובל אחנה בעט כדור חלש שנהדף ע"י ליברמן היישר למאיר עזרן וזה בבעיטה מקרוב קבע את תוצאת המשחק – 0:2.

שפט אורגד לעיני 600 צופים ביפו.

משה כהן

הפועל באר שבע: מזרד – 5; ברנשטי – 6; דהן – 5; אילוז – 6; גבן – 5; שושני – 6; עזרן – 6; חיון – 5; סולתן – 5; ריצמן – 5; אחנה – 5.
מכבי יפו: ליברמן – 4; בוקיצדק – 4; רגואל – 5; פרי – 5; חלפון – 4; ר. לוי – 4 (ש. בוזק); לביאנד – 4 (לוי); מזרחי – 4; י. לוי – 5; דגמי – 5; אמיגה – 4.

"מבט ספורט" אישר אמש טענת חיפה: היה נבדל!

בחדר ההלבשה של הפועל שתו שמפניה עם גל של אוהדים שפרץ פנימה ● רוני רוזנטל תקף את ממן והאשימו בשער ● 40 איש טופלו ע"י מד"א.

מאת ניסן פרידמן

השריקה לסיום "יש אליפות" שואגים הגרונות הניחרים ביציע 7. אין מענה מיציע 8 ההמום. במה אפשר לפתוח את תיאור הסופה שהפכה את "בלומפילד" לים גועש. בדמעות האושר שניגרו על לחיי ה"אדומים"? בדמעות הייאוש שניקוו בעיני ה"ירוקים"? שחקני הפועל ת"א נעלמו בבת אחת בהמון החוגג. "אלי יאני, אלי יאני" צרחו כמה אדומי פנים חיבקו את הענק הזהוב. "שאבי, שאבי", והזולוך המתולתל הונף אל־על. "גילי מלך ישראל", בכו כמה צעירים אדומים וחנקו את מבקיע השער מרוב אהבה. יהודה עמר היה כחולם. מישהו קרע מעליו את חולצתו. הוא בוהה ומלמל: "לא האמנתי.." מודים דאגו סולסל בידי המעריצים וקרא בהתרגשות: "הראנו לכולם שאנו יותר טובים ממכבי חיפה. שיחקנו לאורך כל 90 הדקות ואני שמח שניצחנו". רוביה שוייצר רסס עדיין ופניו טרם נרגעו. הוא מיהר לחדר ההלבשה האחיז כל שחקניו. מאות אוהדים צבאו על הפתח ותכנעו לתיקלים עם הסדרנים. נער עם זר פרחים ענק לדובר הרחשה להיכנס, וגל אוהדים פרץ פנימה איתו. שמפניה התחילה להשפך [illegible] ריח של אליפות●●●

●●● כדורגלני מכבי חיפה יודו מכף הראש מוכי הלם. הדו"ר צבי וייצנר התרוצץ כשור בוגש, תפס את כל מי שניקרה בדרכו וצרח בייאוש: "זה נבדל. זה לא היה שער חוקי" היו שהתעלמו, היו שניסו להרגיעו. הנוטר פרדי שביב היה יותר חזר מהתורק: "הם היו שלושה בנבדל"●●●

●●● רוזנטל התנפל על ממן – רוזנטל ניעור מחלום בלהות, הסתובב אל בירוך ממן ותקף אותו בפראות: "אתה אשם" צרח רוזנטל ודמעות בעיניו. "הייתי צריך להחזיק את הכדור. מה עשיתי?" ממן הנדהם התגונן. והתפתחה תיגרה עצובה. אנשי האגודה הפרידו. במרכז השדה פרצו תגרות בין אוהדים. בעיטה בבטן, אגרוף, סטירה. סיר הלחץ התפוצץ. אוהדי חיפה חוזרים הביתה מתוסכלים. אחד מהם צועק: "שיירת האבל יוצאת מצפנה"●●●

●●● בלינקי, רץ לפנות אותו. עוד חמש דקות ה"מתמודדים" מגיחים. יציע 7 נועק: משה סיני – מראדונה". שתי הקבוצות מסתדרות בשורה במרכז המגרש. שני נערים מגישים לראשי הקבוצות זרי פרחים●●●

●●● התידידן מומן – לידיך מכבי חיפה, צבי וייצנר, בירך לפני השריקה שמשהו קרה. "שמו אותנו הפעם בחדר הלבשה בקומה התחתונה, ואוהדי הפועל הסדירו אותנו הפריעו לנו דרך החלון. אבר וייצנר "אמנם אמרו שלמעלה המתעמלות וכדי להוליך חודרים צריך אישור מוועצת הפועלים, אבל מישהו טען שהחדר הקודם ניתנו בבניה"●●●

●●● דם והיסטריה – ארבעים איש טופלו על ידי אנשי מגן־דוד־אדום באיצטדיון. ארבעה מהם פונו לבית החולים. שלושה התמוטטו לאחר שנתקפו היסטריה והרביעי נחתך עמוקות בידו. בחור אחד חסם את עורקיו בחוט מאולתר, הרגיע את המצוע ונגרר אחריו עד שפנה. טיפות דם עיטרו את ריצפת הכניסה לחדר ההלבשה של הפועל●●●

●●● השופט ניצח – שלמה שריף, שבור ומושפל, ניסה לשמור על קור־רוח וענה באריכות לעיתונאים: "השופט ניצח ולא הפועל ת"א. האליפות הוכרעה על ידי טעות שיפוט אומללה", טען שריף. "הכל שבר נסתיים. הטונה היינו יותר טובים. לא רציתי להתגונן בסיום, אבל אחרי שמשה סלקטר נפצע, הייתי חייב להכניס את הקשר הנוסף, גיר קלינגר. כולם היו בלחץ גדול ולא תיפקדו כמו שצריך"●●●

●●● בשנה הבאה – אבי רן הגיח מחדר ההלבשה וחיוך מאולץ על פניו. מנהל הקבוצה, יעקבלה מעיין, עודד את שחקניו ואמר: "זה רק כדורגל ולא סוף העולם. התכנית שלנו לחזור לקאנטרי־קלאב להתרחץ, להתלבש, לאכול ולחזור לחיפה. בשנה הבאה נמשיך לשחק ועוד ניקח את האליפות"●●●

●●● אויב שני – אלי כהן ספג כרטיס אדום שני העונה ושב מול מכבי חיפה. הוא צעד ארצה מוכה הלם והיסטריה. והודר בידי יד"ד האוהדים קבו סידי חבריו. כהן צעק ובכה, אך האוהדים הרגיעו: יש אליפות. אתה היית גדול●●●

גם שר האנרגיה והתשתית, יצחק מודעי, היה שותף לאליפות של הפועל ת"א לאחר שמישהו דאג לעטוף את צווארו בצעיף אדום

●●● השופט התיק מבחס אשכבוי ביציע: "אין ספק. השער הובקע ממצב נבדל". הקוזן טובי מלאך: "נראה שהיה נבדל". יצוין, כי במבט ספורט בטלוויזיה אמש הוצג בבירור שהשער הובקע מנבדל של אלי יאני●●●

●●● ניחוח ומבלי – כשעתיים לפני תחילת המשחק היו היציעים מלאים. אווירה חגיגית כזו לא נכרה ב"בלומפילד" מזה שנים. יציע 8 וחלקים מאחורי השערים הפכו למבצרים של ה"ירוקים". החיפאים הפתיעו ולמרות מיעוט הכרטיסים שנשלחו לעירם, הגיעו כ־7500 מאוהדיהם. יציעים 7 ו־3 היו מעוז ה"אדומים". הפסטיבל החל בשירי המונים. היה משהו אנגלי בקריאות וההכרזות. ניחוח ומבלי בכובעים, הצעיפים והדגלים משני הצבעים●●●●

●●● אבלו אותנו – כשעה לפני המשחק התרוצצו ספסרים מתוסכלים מחוץ לאיצטדיון וניסו להיפטר מכבודות הכרטיסים שצברו. הם צעקו כמו בשוק הכרמל: שלושה בשקל. כרטיס ליציע הכבוד. אבל 20,000 הצופים ישבו כבר בפנים, והשאר נשאר לצפות בטלוויזיה●●●

●●● מנה ראשונה – חצי שעה לפני הפתיחה. הקהל הנרגש קיבל מנה ראשונה. קבוצות נערים וילדים באגודת הפועל ת"א ערכו מצעד בצוותא. הפועל שלבה ת"א שתופיע בגמר הגביע לנוער מחרתיים: הפועל רמי, אלופת הילדים: הפועל מנשה, אלופת נערים: הפועל אריה אלופת נערים א'. אח"כ מופע בתעמולה הפועל ת"א כניצות מאמנת השנה אריגה שי ואחותה התאומה ההבה זיסמן. מרבית המעבלות בקבוצה הן אלופות הגילאים●●●

●●● דימון עשן – רבע שעה לפני השריקה עלה מכבי חיפה לכר הדשא. בזו ארום "כיפק הי" ירוק. דימון עשן ירוק על הדשא. מנהל האיצטדיון, צבילי

●●● אומרים חמים – את הממשלה יצגו השרים יצחק רבין ויצחק מודעי וחברי־כנסת נראו נהנים מהמשחק: אהוד אולמרט, פנחס גולדשטיין, עוזי ברעם, מיכה חריש, חיים רמון, דב בן־מאיר, ואחרי צבן. האוהד השרוף מבין חברי הכנסת הוא יוסי שריד שבסיום נראה מאושר. "אני מתמם אוהד של מכבי חיפה שהבטיח לי חגיגה אחרי המשחק" הוא אמר בחיוך. את מכבי חיפה עודד ראש העיריה אריה גוראל שבסיום הרגיע את מנהלו הוועם של חיפה צבי וייצנר. אפילו ראש עירית עוד אביהם שהוא היה שם. מי שהיה בטוח בנצחון הפועל ת"א עוד לפני פתיחת המשחק היה יו"ר ארגון עובדי עירית ת"א אריה ניצן שאמר לפני הפתיחה: "אומרים על שאבי השונא של הפועל ת"א, אז אם אני פה הם ילחמו יותר וינצחו" בסיום התחבקו שני יריבים ורודין יו"ר מחלקת הכדורגל האלי מילר מוזיק תיק הפועל. מי שהתקשה להסתיר את התרגשותו היה מזכיר מועצת פועלי ת"א חגי קאופמן●●●

(משה כהן)

●●● איך הובטח שידור ישיר – האדם המאושר ביותר בבלומפילד היה מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה מני ויצמן שהצליח בפעולות תיווך קשה להסדיר את שידור המשחק בטלויזיה. לאחר שהטלויזיה סרבה לשלם להפועל ת"א 20,000 דולר, פנה מנכ"ל רשות השידור אורי פורת למני ויצמן המיודד עם ראשי מועצת פועלי ת"א. בשיחות ממושכות הצליח ויצמן לשכנע את ראשי הפועל ת"א לוותר על דרישתם לתשלום עבור השידור. תמורת זאת, הסכימה הטלויזיה להודיע שהמשחק נערך באדיבותה של מזכיר מועצת פועלי ת"א.

(משה כהן)

שער של גיל לנדאו בדקה ה־85 העניק ל"מחנה האדום" של הפועל ת"א את אליפות הליגה הלאומית לעונת 1985/86. 22,000 צופים באיצטדיון "בלומפילד" ובית ישראל מעל מסכי הטלויזיה (שידור חי ראשון ממשחק ליגה) היו עדים לדראמה גדולה בסיומו של קרב ההכרעה. לנדאו, שנכנס כמחליף במחצית השניה, נישל את מכבי חיפה מהכתר, שהחזיקה בשנתיים האחרונות, והחזיר את ההגמוניה להפועל ת"א, 5 שנים לאחר זכייתה הקודמת באליפות.

הליגה ננעלה כמו על־יסי תפרים מתח. מכבי חיפה, שהיתה זקוקה לתיקו כדי לזכות באליפות שלישית ברציפות, היתה קרובה אליה מרחק של 5 דקות בלבד. ה"אדומים" הטילו את כל כובד משקלם על חולית ההתקפה, ניצלו השתהות של מגיני חיפה (מעט בסיום ל"נבדל") והבקיעו את השער היקר ביותר בעונה. ת"א קטפה, איפוא, את כל הקופה: אליפות והכנסה שמנה.

הליגה ננעלה בממוצע שערים אדיר (27), שקבע שיא עונתי חדש. 9 מבין השערים הובקעו במשחק הנצחון של מכבי ת"א על הפועל פ"ת 3:6. במנה הגונה התאבזרה גם בית"ר ירושלים, שהביסה את מכבי שעריים 2:5.

כל שלוש היורדות לליגה הארצית נחלו הפסדים: פרס לשעריים, נכנעה גם הפועל חיפה למכבי נתניה 2:1 והפועל ירושלים נוצחה ביבנה 1:0. שמשון, שהתמודד ביום ג' בגמר גביע־המדינה, נוצחה 1:0 ע"י מכבי פ"ת, מכבי יפו הפסידה במגרשה להפועל באר־שבע 2:0 ובני־יהודה נאלצה להשלים עם הפסד ביתי להפועל כפ"ס 2:1.

הליגה הלאומית

	הקבוצה	משי	נצ'	תיקו	הפסי	שערים	נק'
1.	הפועל ת"א	30	17	8	5	26–52	59
2.	מכבי חיפה	30	16	9	5	18–47	57
3.	מכבי ת"א	30	16	9	5	27–48	57
4.	בית"ר ים	30	15	7	8	33–48	52
5.	בני־יהודה ת"א	30	12	10	8	19–27	46
6.	הפועל כפר־סבא	30	11	9	10	34–41	42
7.	מכבי פתח תקוה	30	11	7	12	41–34	40
8.	מכבי נתניה	30	11	6	13	35–34	39
9.	הפועל באר־שבע	30	10	9	11	24–24	39
10.	שמשון תל־אביב	30	9	11	10	38–31	38
11.	מכבי יבנה	30	9	10	11	32–21	37
12.	מכבי יפו	30	9	9	12	34–24	36
13.	הפועל פתח־תקוה	30	9	8	13	44–42	35
14.	הפועל ירושלים	30	8	6	16	45–31	30
15.	הפועל חיפה	30	6	6	18	60–24	24
16.	מכבי שעריים	30	4	10	16	41–22	22

"פנליסטית" הגביע מ"ים הביסה את היורדת לארצית

קבוצת בית"ר ירושלים לא התקשתה אתמול להביס בביתה את היורדת לליגה הארצית, מכבי שעריים, בתוצאה 2:5 (1:3).

האורחים מרחובות שיתפו שחקני נוער רבים ואיפשרו בכך ליריביהם לעשות במגרש ככל שעלה על רוחם.

שחקני ה"מנורה" יכלו להכפיל את כמות השערים שהבקיעו, אך רצונם להכתיר את חברם אורי מלמיליאן ל"מלך השערים" עצר לא אחת את התקפותיהם הרבות ליד השער.

האורחים הפתיעו בפתיחת המשחק כשעלו ליתרון לאחר ששמחה גד קבע מול סוסה – 0:1. כעבור 8 דקות בעט מלמיליאן כדור חזק שנהדף ע"י השוער היישר לאשר ששון, שקבע מקרוב – 1:1.

בדקה ה־28 הגביה שחרץ, שהיה השחקן הטוב במגרש, כדור לעבר מלמיליאן, שבבעיטה קבע – 1:2.

בדקה ה־40 היה זה שוב מלמיליאן שבבעיטה מ־7 מ' קבע את תוצאת המחצית – 1:3.

בדקה ה־61 קבע סמי מלכה בבעיטה מקרוב – 1:4. כעבור 8 דקות היה זה הבלם חנן אוזלאי שנגח כדור קרן לרשת – 1:5.

בדקה ה־88 הצליחו האורחים, בהתקפה מקרית, לצמק את התוצאה ע"י נחמני בבעיטה מתוך הרחבה – 2:5.

שפט יוסף דיאמנט לעיני 700 צופים במגרש ימק"א.

יוסי לוי

●בית"ר ירושלים: סוסה – 5, שירזי – 6, ח. אוזלאי – 6, אשש – 5 (ב. כהן – 5), ד. אוזלאי – 5, קרוש – 5, ברהרוש – 6 (מלכה – 6), מלמיליאן – 6, שחרץ – 7, גולדר – 5, א. ששון – 6.
● מכבי שעריים: מזרחי – 5, מרציאנו – 4, (ר. לוי – 4), חיימוביץ – 4, א. כהן – 4, משעלי – 5 מזרחי – 4, עידן – 5, א. שלום – 4, (שוקרי – 5), גד – 5, נחמני – 5, מלכה – 4.

נבחרת המחזור

1. משה מרכוס (מכבי פ"ת)
2. משה הרשליקוביץ (הפועל ת"א)
3. יעקב אקהויז (הפועל ת"א)
4. גדעון סימון (הפועל כפ"ס)
5. חיים גולדברג (מכבי ת"א)
6. יעקב שחרץ (בית"ר י־ם)
7. שלום תקוה (מכבי נתניה)
8. אורי מלמיליאן (בית"ר י־ם)
9. בני טבק (מכבי ת"א)
10. ניר לוין (הפועל פ"ת)
11. גיל לנדאו (הפועל ת"א)

هكذا من الاول

הפרש שערים נחות הוריד את רמת־השרון לליגה א'

מאת ברוך דגן

קבוצת הפועל רמת־השרון היא היורדת השלישית לליגה א'. מאזן נחות בשמונה שערים חרץ את גורלה של רמת־השרון והשאיר את הפועל יהוד בליגה הארצית.

רמת־השרון היתה זקוקה לתיקו במשחק ההכרעה מול הכח ר"ג. ואכן, עד לדקה ה־69 נראה מעמדה של רמת־השרון במצב יציב. בלחץ של „הכבולים" בסיום היקנה להכח נצחון־הצלה 0:3 והתיר את רמת השרון לחסדי שאר יריבותיה בתחתית.

הישועה, מסתבר, לא באה. הפועל ר"ג גברה במשחק חוץ על הפועל לוד 0:1 והפועל יהוד הסתפקה בתיקו אפס עם בית"ר ת"א, שהבטיח לה – בזכות הפרש שערים העדיף – את ההימלטות מאזור הנשירה.

תעלומת היורדת השלישית הכניסה מעט „פלפל" לבעלית המשחקים. כ־2000 צופים בלבד חזו בשמונה המשחקים, שהסתיימו בכל עונות חלושה הניבו 25 שערים.

בית"ר נתניה הוכתרה כאלופה תוך תצוגה נאה ונצחון 2:4 על הפועל עכו. שתי קבוצות נוספות הבקיעו רביעיה: הפועל טבריה מול הפועל בית־שמש (2:4) והפועל מרמורק מול מכבי רמת־עמידר (0:4).

בית"ר חיפה נפרדה מהליגה הארצית בתיקו אפס עם הפועל חולון, ואילו הפועל חדרה ובית"ר רמלה היו שותפות לתצוגה נאה, בסיומה ניצחה חדרה 2:3.

הכח ר"ג 3 – רמת־השרון 0

עד לדקה ה־69 התנהלו העניינים, מבחינת רמת־השרון, על־פי הציפיות. התיקו אפס הבטיח לקבוצה זו את ההישארות בליגה ואילו „הכבולים" היו קרובים לליגה א'.

אותה חשב אילן גוזלי. הוא ניצל טעות בהגנת רמת־השרון ונגח פנימה כדי להעניק להכח יתרון חשוב. השער הולל מפנה במשחק. הכח שאבה בטחון, תקפה והשליטה את היבול סלה מצמד שערים של נתי עזריה בדקות 80 ו־86.

שפט אריה פרוסט לעיני 500 צופים בר"ג.

הפועל ר"ג 1 – הפועל לוד 0

ר"ג לא התחשבה במעמד התגיני של עלית לוד ללאומית ועשתה, בעצם, את המוטל עליה – נצחון, שהבטיח לה הישארות בליגה.

למעשה ניצחה הקבוצה, שהיתה נחושה ושאפתנית יותר. לר"ג היה יתרון ברוב השלבים, והיא ניצלה את אי־ישות הלוראים כדי להכתיב את הקצב.

שער הנצחון היקר הובקע בדקה ה־22 ע"י אריק גילרוביץ, שהפתיע את שוער לוד בבעיטה עזה מ־20 מ'.

שפט בני כהן לעיני 100 צופים בלוד.

בית"ר ת"א 0 – הפועל יהוד 0

יהוד השיגה תיקו, שהיה שווה נצחון. ברוב הדקות בהנהגה יהוד מעדיפות על הבית"רים האדיקים רק החמצות של חלוציה מנעו מכבנה נצחון צודק.

בית"ר, ששיתפה צעירים רבים, תקפה פה ושם, אך נתקלה בשוער הוותיק אריה פלוסמן, שבעל שערו הבטיח ליהוד נקודת־הצלה.

שפט יהושע לויה לעיני 200 צופים בהרצליה.

בית"ר נתניה 4 – הפועל עכו 2

נתניה לא קלקלה ל־1000 אוהדיה את שמחת העליה, הציגה משחק נמרץ ומדוייק וזקפה לזכותה נצחון נוסף.

שמעון מכלוף (12) וקובי מיכה (22) הצעידו את בית"ר ליתרון במחצית. יוסי אורי קבע 0:3 בדקה ה־49, שמעון ועקנין צימק (64) וישראל פוגל הוותיק העלה ל־1:4 בדקה ה־69 בבעיטת 11 מ'.

השער האחרון התכבד דוד חלפון העכבאי בדקה ה־74.

שפט אבשלום כהן בנתניה.

הפועל טבריה 4 – בית־שמש 2

האחים עופר ואיל דן התגו עונה די טובה של טבריה בנצחון ביתי נוסף.

משפחת דן התכרה בשלושת שערים: איל הבקיע בדקה ה־42 ועופר הוסיף צמד בדקות 70 ו־76. שער נוסף הבקיע משה אוזלאי (75).

בית־שמש הוליכה כבר ביתרון 0:2 משעריהם של אבינועם מלחי (26) ועמוס מימון (38), אך טבריה הפכה הקערה על־פיה.

שמעון אוחיון מבית־שמש הורחק 10 דקות מהסיום.

שפט יעקב אלימלך לעיני 50 צופים בטבריה.

הפועל מרמורק 4 – רמת־עמידר 0

חלוצי מרמורק ניצלו הרכב צעיר של אורחיהם כדי לזכות בנצחון נקילה ולהעפיל למקום השמיני.

צבי אבידוב (23, 25) ואילן בן־דרור (47, 68) היו המוציאים־לפועל.

שפט יעקב כהן לעיני 200 צופים ברחובות.

הפועל חדרה 2 – בית"ר רמלה 2

משחק מעניין, פתוח ועשיר באירועים דווקא במחזור האחרון. רק 100 צופים חזו במחזה.

עד להפסקה נרשם שוויון משעריהם של אורי צ'אושו המרחקי (32) ואריה אריאל הבית"רי (36). חדרה חלמה פעמים נוספות ע"י יניב ספירא (72) ואלון סלובין (88) ואריה צפניה צימק בדקה ה־90.

שפט מאיר בן־ישי בחדרה.

בית"ר חיפה 0 – הפועל חולון 0

במשחק חלש בין שתי קבוצות, שחיפשו להשלים 90 דקות ולצאת לחופשת הקיץ.

בלט בית"ר, יצחק אהרוניבץ, הצכייה, אך חבריו הציגו משחק נירפה.

שפט גבי לוי לעיני 100 צופים בחיפה.

הליגה הארצית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	בית"ר נתניה	30	17	8	5	29–54	59
2.	בית"ר תל־אביב	30	16	7	7	27–54	55
3.	הפועל לוד	30	13	11	6	26–35	50
4.	הפועל חולון	30	13	8	9	33–35	47
5.	הפועל חדרה	30	12	8	10	32–35	44
6.	הפועל טבריה	30	12	8	10	34–35	44
7.	מכבי רמת עמידר	30	11	11	8	31–25	44
8.	הפועל מרמורק	30	11	8	11	36–36	41
9.	הפועל עכו	30	10	10	10	31–36	40
10.	בית"ר רמלה	30	8	14	8	26–26	38
11.	הפועל רמת־גן	30	10	7	13	35–35	37
12.	הכח רמת־גן	30	10	6	14	34–22	36
13.	הפועל יהוד	30	8	11	11	29–32	35
14.	הפועל רמת השרון	30	8	11	11	37–32	35
15.	הפועל בית שמש	30	5	9	16	29–23	24
16.	בית"ר חיפה	30	2	11	17	48–20	17

המחנה התל־אביבי (ציצ 7) צוהל בסיום המשחק בו הוכתרה הפועל כאלופה

שיא ישראלי בריצת 1500x4

שיא ישראלי בריצת 4 X 1500 מ' נקבע אמש ע"י רביעיית הרצים של הפועל עמק־חפר (שוסטרמן, זומן, קרני ואוזלאי) – 15:52.26 ד'. השיא הקודם עמד על 15:57.05 ד'.

הפועל ירושלים עלתה לראש הדירוג באליפות האגודה, לאחר שרצי אס"א נפסלו כשני מרוצי שליחים. מנצחים אמש: 4 X 100 – גברים הפועל ים 42.67 ש' ונשים – הפועל כפ"ס 48.77 ש'. 4 X 400 גברים, אס"א ת"א 23.81 ש' ונשים – הפועל והם 3:59.13 ד'.

באליפות קרב 10 מוליך בתום היום הראשון השיאן אילן גולדווסר (אס"א) לפני דני מלול (כ"ש).

האליפות תסתיים היום בהדר יוסף.

אוהדי קבוצות הכדורסל של ר"ג ונס־ציונה

מאת משה כהן

אול ויליאמס עשוי לשחק בעונה הבאה בקבוצת הפועל ר"ג/נס־ציונה שעל הקמתה החליטו שאול סוירי ומני ויצמן.

על־פי הסכם האיחוד תשלם מועצת פועלי ר"ג 3000 דולר לעונה עבור תפעול הקבוצה שתשחק באולם הספורט החדש בנס־ציונה. את הצעת האיחוד יזם מני ויצמן והיא זכתה לברכתם של מהויק תיק הפועל יעקב ישי ומזכ"ל הפועל יצחק אופק. את הקבוצה יאמן יעקב ארלר והיא תתחזק בשני שחקנים זרים.

רק החלטה לחייב את הקבוצה החדשה לשלם את חובות העבר של הפועל ר"ג (150000 דולר) תבטל את הסכם האיחוד.

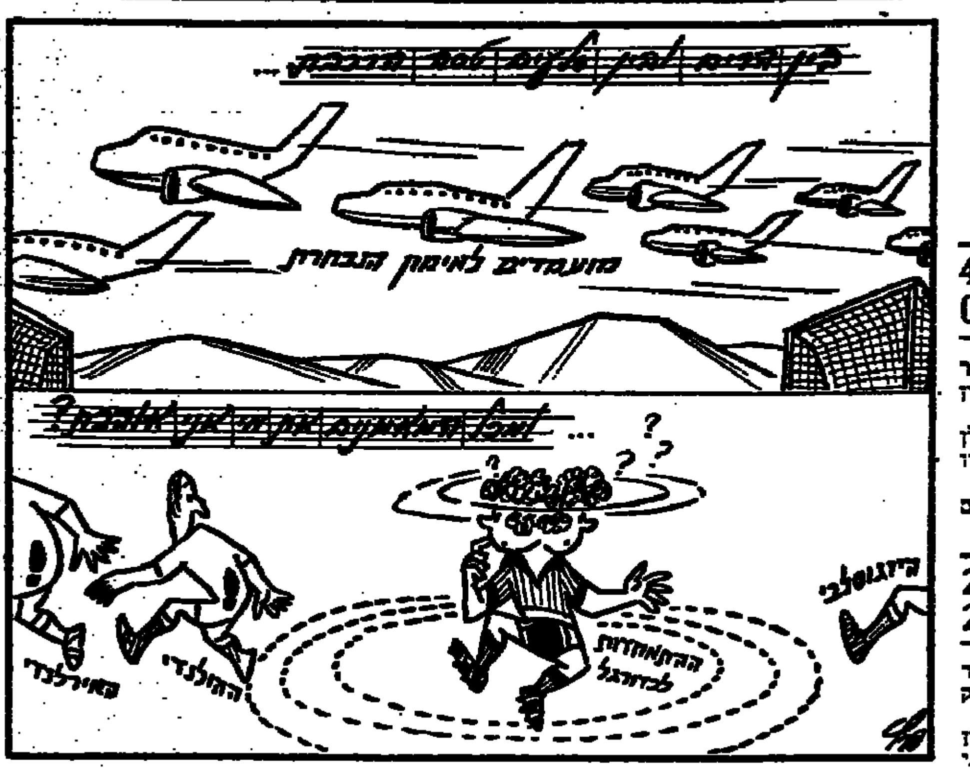

נצחון מרתק על בולגריה הבטיח החזרה לדרג א'

הערב המשחק האחרון נגד נבחרת הולנד

מאת יצחק ויהודה שליחנו המיוחד

חזרנו לדרג א' של אירופה. לאחר נצחון גדול ומרתק על נבחרת בולגריה 68:76, כל זאת במחזור אחד לפני תום משחקי הבית העליון של אליפות אירופה דרג ב'.

הרבה שמחות ראיתי בחיי, אך שמחה כה גדולה כפי שפרצה אמש באולם ארנאול מיד עם שריקת הסיום לא ראיתי. כל המשלחת הישראלית, כולל העיתונאים, ניצבה במרכז המגרש בדבוקה אחת כאשר איש אינו מוכן להיפרד מעל חברו. דמעות של אושר ניקוו בעיני אנשים רבים. המאמן צבי שרף התרגש ובקושי הצליח להוציא משפט מפיו. הכנהל הותיק עמירם שפירא כלל לא נכח בדרמת הסיום שהתרחשה דקות מעטות קודם לכן.

עובדה אחת נקבעה אמש סופית: בשנה הבאה ביוון תופיע ישראל יחד עם אריות הכדורסל האירופאי בזכות נבחרת צעירה ללא כוכבים עם הרבה נשמה ורוח לחימה.

בדקה ה־33 נדמה היה כי חלום הנצחון נגוז. האוואורד לאסוף שהצטיין במשחק יצא בחמש עבירות. באותה דקה הוליכה ישראל 54:63, תומר סטיינהאואר הוטל למערכה ומיד עם היכנסו הצליח לקלוע קליעת המשך וקבע 54:65. באותן דקות שיחקה [illegible] באחריות בלתי רגילה. את המשימה הכבדה של ניהול המשחק הצליח חן ליפין למלא בצורה מעוררת כבוד. ליפין ידע להכתיב את קצב המשחק לחלק אסיסטים מצוינים ולקלוע כשצריך.

אצל הבולגרים יצא הענק אמיזוקוב בעוון חמש עבירות (36) ושטיינהאואר הפתיע את כולם במשחק היעיל כשקלע סל נוסף לאחר הוטאה של שפע.

אם צריך להצביע על שחקן אחד שבזכותו ניצחה ישראל זהו ללא ספק לאוון מרסר. מרסר היה גדול.

23 הנקודות שקלע 12 הכדורים החוזרים שקלט וארבע הסימות מלהיבות שביצע עשוהו לאיש מס. 1 על המגרש.

הריבאונדר מספר 1 של ישראל היה לאסוף עם 14 כדורים חוזרים ו־15 הנקודות שקלע. לאסוף הצליח גם לשמור על הצלף הבולגרי אפכימוב שקלע רק 22 נקודות.

גם מוטי דניאל חזר לעצמו והיה מצויין. חיים זלוטיקמן שיחק מעט ואילו עדי גורדון הוכנס למשחק 40 שניות לסיום כדי לעזור לליפין ועם השריקה הצליח לקלוע סל של שלוש נקודות ולקבוע 68:76 לישראל.

עד לדקה ה־11 התנהל משחק שקול. ישראל עלתה ליתרון משמעותי (13) – 22:29 ו־22:35 (14). כאן חל מעצור במשחק הישראלי והבולגרים צימקו ל־39:35.

במחצית השניה התהפכה הקערה. בולגריה עלתה ליתרון 43:44(24) ומכאן עד הדקה ה־32 התנהל משחק צמוד – 55:57 לישראל.

מוטי דניאל ולאוון מרסר שברו את פער הנקודה שנעה כמטוטלת. ישראל עלתה ליתרון 55:61 ו־57:65 (34). בדקת הסיום הוליכה ישראל 66:72, הבולגרים ניסו לקלוע מטווח שלוש נקודות אבל החטיאו ומרסר הוסיף עוד נקודה. עונשין 66:73 13 שניות לסיום. הבולגרים הצליחו לקלוע עוד שתי נקודות ועם השריקה קלע עדי גורדון את הסל האחרון.

שפטו זיד מפולין ורדוכיס מיוון לעיני 600 צופים.

קלעו לישראל: מרסר 23, לאסוף 15, דניאל 12, שפע 10, ליפין 7, סטיינהאואר 4, גורדון 3, זלוטיקמן 2.

קלעו לבולגריה: אפטימוב 22, אנטוב 14, איליוב 12, קייט 2, קלוב 2, וסנקוב 2.

תוצאות נוספות אמש: רומניה–שוודיה 71:90, פולין–פינלנד 95:103, הולנד–תורכיה 61:77.

משחקי היום (היום האחרון): תורכיה–רומניה; פולין–בולגריה; ישראל הולנד (7 שעון ישראל) שוודיה–פינלנד.

עד כה הבטיחו את עלייתן למשחקי דרג א' של אירופה ישראל ופולין. בנצחון הולנדי על ישראל היום יעניק להולנד את הכרטיס הנוסף גם אם בולגריה תנצח את פולין. רומניה חייבת לנצח את תורכיה כדי להבטיח את מקומה בדרג א'.

הטבלה

1.	ישראל	6	467–515	11
2.	פולין	6	480–544	11
3.	רומניה	6	512–506	10
4.	הולנד	6	450–455	9
5.	בולגריה	6	466–483	9
6.	שבדיה	6	474–428	8
7.	פינלנד	6	532–491	7
8.	תורכיה	6	456–415	7

[illegible]

1.	בני־יהודה – הפועל כפ"ס	2
2.	בית"ר ים – מכבי שעריים	1
3.	מכבי פ"ת – שמשון	1
4.	הפועל חיפה – מכבי נתניה	2
5.	מכבי יפו – הפועל ב"ש	2
6.	הפועל ת"א – מכבי חיפה	1
7.	מכבי ת"א – הפועל פ"ת	1
8.	מכבי יבנה – הפועל ים	1
9.	הפועל חדרה – בית"ר רמלה	1
10.	הכח ר"ג – רמת־השרון	1
11.	הפועל לוד – הפועל ר"ג	2
12.	בית"ר נתניה – הפועל עכו	1
13.	בית"ר ת"א – הפועל יהוד	x

כדור מים

קבוצת הכדורמים של הפועל גושרזבולון הפתיעה אתמול בנצחון על הפועל קרית־טבעון – 12:13.

לגושרזבולון הירבה להבקיע אלום אפון – 5 שערים.

במשחק אחר גברה מכבי קרית־אונו על הפועל פ"ת – 5:12.

מרסר ולאסוף ניצחו פינלנד 69:87 בבלגיה

מאת יצחק ויהודה, שליחנו לאליפות

נבחרת ישראל החזירה לעצמה בליל־שבת את הבטחון שאבד לה לאחר ההפסד לרומניה (93:87), בנצחון מרשים על פינלנד – 69:87, במחזור השני של בית־הגמר באליפות אירופה, דרגה ב' בכדורסל, באנטוורפן.

ליל־שבת היה גדוש מאבקים והפתעות בבית־הגמר. שוודיה ניצחה את הולנד – (74:81); בולגריה נאלצה להתאמץ כדי לגבור על תורכיה – 70:78 (התורכים הוליכו במחצית הראשונה ביתרון 11 נקודות וניהלו מאבק שקול עד לדקה ה־32) ופולין, בהצגה מבריקה, הביסה את רומניה 84:107 (זליג, הטוב בסודניה, קלע 30 נקודות).

שחקני נבחרת ישראל „לקחו ללב" את ההפסד ערב קודם־לכן לרומניה ועלו כאריות למאבק עם פינלנד. משחק ההגנה המעולה של הישראלים שיבש את המשחק הפיני המאורגן ושיפור גדול באחוז הקליעה מהשדה ובעונשין היקנו לנבחרתנו יתרון משריקת הפתיחה.

לאוואן מרסר נשא על כתפיו את נבחרת ישראל. יחד עם הגבוה השני, האוורד לאסוף, שלטו ללא עוררין מתחת לסלים. לאסוף קלט 16 כדורים חוזרים (14 בהגנה) וביצע חסימה אחת. מרסר קלט „רק" 14 ריבאונדים, אך הגישה „גנבות" שלו היו בלקיחים מעולם אחר. הוא גם קלע 21 נקודות.

הפינים נראו אובדי־עצות מול הענקים הישראלים. שחקני החוץ שלנו, למרות משחק מאופק של חן ליפין ומחליפו עדי גורדון, איפסו את ידיהם. חיים זלוטיקמן, שלא פתח בחמישיה, נכנס בדקה ה־8, במקום מוטי דניאל המפחד, וקלעו בדייקנות. גם דורון שפע קלע היטב.

ישראל זרקה 67 פעם כהשדה וניצלה 35 כדורים (52 אחוז): בעונשין 14 מ־16 ובזריקות של 3 נקודות, 3 מ־6. הפינים הירבו להחטיא: 31 מ־79 מהשדה (39 אחוז) 5 מ־10 בעונשין ו־2 מ־8 ב־3 נקודות. ישראל קלטה 40 כדורים חוזרים לעומת 28 של פינלנד. הישראלים איבדו 12 כדורים והפינים 10.

פינלנד הוליכה רק בפתיחה 0:2. הישראלים נטלו יוזמה, אולם איבודי כדור והחטאות של מוטי דניאל גרמו למאבק שקול – 15:17 בדקה ה־7. החלפתו של דניאל וכניסתו של זלוטיקמן הפיחה רוח חיים בנבחרת. זלוטיקמן צלף. מרסר ולאסוף השתלטו על הכדורים החוזרים של הפינים, אך היתרון צמח באיטיות – 21:26 בדקה ה־10 ו־32:37 בדקה ה־15. ההגנה הישראלית ניטרלה את הפינים, שלא קלעו במשך ארבע דקות אפילו נקודה. בדקה ה־19 עלה היתרון הישראלי ל־32:47. מרסר ולאסוף הוחלפו בשטיינהאואר ופליישר. הפינים ניצלו את החילופים, קלעו 4 נקודות וסיימו את המחצית – 36:47.

ארי רוזנברג פתח את המחצית השניה במקום דניאל והנבחרת שיחקה היטב – 41:58 בדקה ה־24 ו־49:63 בדקה ה־26. משחק ההגנה הישראלי המעולה ושובו של זלוטיקמן במקום רוזנברג העלו את הנבחרת ליתרון של 30 נקודות – 55:75 בדקה ה־32. יתרון־השיא היה בדקה ה־55 – 57:79 ובסיום הורידו מעט הפינים – 69:87.

שפטו, מצויין, כאגיני (צרפת) וסטוריצ'ב (בולגריה), לעיני 400 צופים.

● לישראל קלעו: מרסר 21 (8־14: 5־5); זלוטיקמן 19 (7־13; 1־3: 2־2); שפע 18 (8־15: 2־3); לאסוף 13 (5־8: 3־3); דניאל 9 (2־8; 1־1: 2־2); ליפין 4 (2־4); רוזנברג 3 (מ־1 ב־3 נקודות) וגורדון 0 (0־3: 0־1).

● לפינלנד קלעו: פאוקנן 20 (10־15); מרטילה 11; פתנטילה 10; קלינגה 9; סלמי 7; רייסינן 6; לאטסגנן 4 ולאוסטרינן 2.

ישראל תתמודד הערב ב־7 נגד נבחרתה של הולנד, במחזור הרביעי של בית הגמר באליפות אירופה, דרגה ב', בכדורסל.

שתי הנבחרות קיימו מאז 1963 22 משחקים בינלאומיים. מאזנם של הישראלים הוא חיובי – 13 נצחונות לעומת 9 הפסדים.

במפגש האחרון, ב־1985, ניצחה הולנד בתוצאה 80:86.

יתר המשחקים היום: תורכיה – רומניה (15.00); פולין – בולגריה (17.00); שוודיה – פינלנד.

אוהדי ברזיל מאוכזבים מנבחרתם

האוהדים הברזילאים מאוכזבים מהכושר הירוד של נבחרתם לקראת הגביע העולמי בעוד 7 ימים והם אינם מבינים מדוע הברות ההימורים בלונדון סבורות כי נבחרת ברזיל היא המועמדת לזכות בגביע.

„אני שהמהמרים אלה עוסקים בבלוף, או שהם אינם יודעים דבר על כדורגל", אמר אחד האוהדים המאוכזבים.

מלבד כל סימני השאלה לגבי הנבחרת, בכלל הפציעות והעדר ההצלחות הברורות במשחקי החימום, לא תזכה הנבחרת בתמיכה רבה כפי שהיה צפוי קודם לכן.

דובר של סוכנות נסיעות מובילה אמר, „בגלל התוכנית הכלכלית הממשלתית, שהקפיאה מחירים, והחזירה לאוהדים את כוח הקניה שלהם, קווינו כי 30,000 ברזילאים יסעו למקסיקו. אולם עכשיו נתברר כי מספרם לא יעלה על 15,000".

ברזיל תשחק בבית מספר 4 יחד עם ספרד, צפון־אירלנד ואלג'יריה, המשחק הראשון יהיה ב־1 ביוני נגד ספרד.

אחד האוהדים אמר „אם זיקו איננו כשיר לשחק בגביע העולמי, מוטב שנוותר על כל העסק". (ק"ר)

הדרא"פ ברנרד ניצחה בגמר הסבב בטניס

הדרום־אפריקאית ליגיה ברנרד ניצחה אתמול בתחרות הסבב השלישי בטניס לנשים במסגרת התחרות הבין־לאומית ע"ש ואנסה מילמס.

בגמר גברה ברנרד על האוסטרית שפרונג 2:6, 0:6 וזכתה גם בתואר לזוגות יחד עם רו פולס מדרום־אפריקה לאחר שגברו על הישראליות אילנה ברנר ושגית דורון 5:7, 3:6.

במשחקי חצי הגמר שנערכו ביום ו' גברה ברנרד על פוזארובה משוודיה 1:6, 4:6 ושפרונג גברה על חברתה פולס 2:6, 6:7.

היום יתחילו ברמת־השרון משחקי המאסטרס בהשתתפות 7 טניסאיות מחו"ל, ו־9 טניסאיות מישראל.

בליגה בטניס

הפתעה נרשמה ביום ו' במשחקי המחזור ה־7 בליגה הלאומית בטניס כשהפועל צהלה גברה על מועדון הכרמל חיפה 2:4.

במשחק הזוגות המסיים מעד רועי וינברג ממועדון הכרמל (שבר את ידו) כתוצאה מכך נוצחה קבוצתו.

הפועל ת"א הוכתרה כאלופה בסיבוב הראשון לאחר שגברה על מכבי צפון א' 2:4.

מכבי צפון ב' שהופיעה עם גלעד בלום הביסה את מכבי נתניה 0:6. מכבי ת"א עם שלמה גליקסטין גברה על אס"א ת"א 1:5.

אתמול החלו משחקי הסיבוב השני: הפועל ת"א – הפועל צהלה 1:5; מכבי צפון ב' – מכבי צפון א' 2:4; מועדון הכרמל – מכבי ת"א 3:3; אס"א ת"א – מכבי נתניה 2:4.

הפועל ת"א ממשיכה להוליך בטבלה עם 48 נקודות.

ג'ודו

● במדרשת רופין הוכתרו אתמול האלופים הצעירים של התיישבות העובדת בג'ודו. בלטו הספורטאים מהפועל אשכול. במשקל 44 ק"ג: תומר שרדי; במשקל 53 ק"ג: עופר דרעי; במשקל 60 ק"ג: אלון קסלר.

בין הנערות בלטה דניאלה קרקבר מקיבוץ מגל. •

לשחקני הפועל תל־אביב
ולמאמן דוד שווייצר

ברכות

לרגל זכייתכם
באליפות המדינה בכדורגל

תדי קאופמן
מזכיר מועצת פועלי ת"א־יפו

בעין עקומה / אהרן להב

איינסלי במהדורה חדשה

[illegible]

ניר לוין פתח ובני טבק סיים

במשחק מהנה ועשיר בשערים הביסה אתמול קבוצת מכבי ת"א את הפועל פ"ת בתוצאה 3:6 (2:2).

שתי הקבוצות שיחקו במערכים פתוחים. האורחים מאם המושבות פתחו את המשחק בסערה. בדקה ה־14 קבע ניר לוין בבעיטה עזה מ־18 מ' 0:1. בעבור 11 היה זה שוב לוין שבבעיטה מקרוב קבע – 0:2.

הצהובים מת"א לא נפלו ברוחם ותוך 9 דקות הם הבקיעו 2 שערים. בדקה ה־26 בעט בני טבק מקרוב לפינת השער – 1:2. בדקה ה־35 מסר גולדברג כדור מדויק לורייקם שמקרוב קבע – 2:2.

במחצית השניה נכנס לפעולה החלוץ הותיק בני טבק שבהצגה פרטית הבקיע שלושער בדקות 64,55 ו־84. חברו אלון נתן הבקיע שער נוסף (בדקה ה־73).

את כבודה של פ"ת הציל ניר לוין שהשלים שלושער פרטי בדקה ה־61.

שפט עובדיה בן־יצחק לעיני 500 צופים באצטדיון ר"ג.

מ. לוי

● מכבי ת"א: גינזבורג – 5; א. לוי – 5; קויידי – 5; א. בוק – 6; קימר – 5; גולדברג – 6; גרייאני – 5; א. נתן – 5; גולה – 4; טבק – 8; ורייקם – 6.

● הפועל פ"ת: נדיבי – 4; קוטשוילי – 4; אלון – 5; קייסי – 5; ר. לוי – 5; ב. לוי – 5; חזן – 6; מושה – 5; בירשמן – 5; הלל – 5; לוין – 7.

הכוחות נשמרו לגמר הגביע

שער של הדרן רבינזון, בשלהי המשחק, העניק אתמול לקבוצת מכבי פ"ת נצחון ביתי מול שמשון ת"א – 0:1 (0:0).

שחקני כרם־התימנים שהעפילו למשחק גמר גביע־המדינה, שמרו על כוחותיהם והופיעו רק עם 4 שחקני הרכב ראשון. ואכן, שחקני אם־המושבות שלטו ללא עוררין במרכז המגרש והירבו לסכן את השער.

לאחר החטאות רבות של שחקני פ"ת, הצליח הדרן רבינזון בבעיטה שטוחה מ־14 מ' להעניק נצחון מוצדק לקבוצתו – 0:1.

שפט יוסף גרוסמן לעיני 150 צופים בפ"ת.

מ. רוזנברג

● מכבי פ"ת: מרכוס – 6; אוזבל – 5, פרטלני – 6, ג. מכנס – 5, אליאספור – 5, רניאל – 5, אביטל – 6, בגלייבטר – 6, א. לוי – 5, בניה – 5, ע. מכנס – 5 (רבינזון – 6).

● שמשון ת"א: חדד – 4, החרי – 5 (בייסל) אלי כהן – 5 (אבגי), שמעונוב – 4, מליחי – 4, עובדיה – 5, כהן – 4, ארמוני – 4, מ. שלום – 4, שוקרון – 4, לוזון – 6.

שלום תקוה המצטיין בחיפה

לאחר מחצית שקולה וללא שערים, נגלה מכבי נתניה במחצית השניה היותה תיצנתה בחיפה בשוער 1:2 את הפועל המקומית.

הנתנייתים, בראשותו של שלום תקוה, שהיה השחקן הבולט במגרש כולו, ניצלו חוסר הרכב חיפאי צעיר כדי לתת את הטון במגרש לאורך כל שלבי המחצית השניה.

השער הראשון לזכות נתניה הובקע בדקה ה־55 ע"י שלום תקוה. דוגן גבאי מסר כדור מדויק לתקוה, שהכניס מקרוב את הגביע, מתליפו של גלבה.

בדקה ה־74 הגדילה נתניה את יתרונה: תקוה העביר כדור מצוין ליגאל מנחם, שמול גביע לא התקשה להחדיר אותו פנימה.

שבע דקות לפני הסיום, פריץ רוקמן באגף השמאלי, חלף על פני 4 שחקנים ומ־10 מ' בעט בעוצמה לרשת.

שפט יצחק יהבס לעיני 500 צופים בקרית־אליעזר

יצחק ציבין

● הפועל חיפה: קוך – 5 (שלומי גביע – 5); חדד – 5 ומשקר – 5; ר. פרי – 5; קירשנר – 5; שושה – 5; בחורי – 5; סגר – 5; שטיקר – 6; אמסלם – 5; רוקמן – 5; מלכה – 5.

● מכבי נתניה: בלרב – 5; ש. מנחם – 5; ת. בר – 6; חסן – 5; קורן – 5; ת. לוי – 5; לם (רוזן) – 6; גבאי – 5; מנחם – 5; ר. לוי – 5 (דוד לביא – 5); תקוה – 5.

צבי וייצנר, יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה, נסער לאחר הבקעת שער קבוצתו. השוטרים ב„בלומפילד" מרגיעים אותו

שחייני חולון ניצחו בערד

שחייני הפועל חולון זכו אתמול בגביע ראש מועצת ערד, לאחר שניצחו בתחרות שחיה שהיתה בערד בהשתתפות 300 שחיינים.

חולון צברה 249 נקודות לפני הפועל ימק"א ירושלים (222) והפועל מרכז וייצגל (203).

בגילאי 16 הוכתר ערן גרומי מהפועל ירושלים כשחיין המצטיין לאחר שזכה ב־5 משחים וקבע ב־200 מ' חופשי 1:58:96 דקה.

בין הנערות הצטיינה יעל קוסובילצקי מהפועל ימק"א שזכתה ב־4 משחים וקבעה ב־200 מ' חופשי 2:19:59 דקות.

אוקודרה ובום־קון חוזרים הביתה

מאת מ. שבת

הקיצוני היפאני הבינלאומי של וורדר ברמן, יאסוהיקו אוקודרה בן ה־34, אמר „סאיונרה" לקבוצתו המערב־גרמנית, בה כיכב מאז 1981, ושב למולדתו.

הקיצוני הימני המוכשר הבוכר לחובבי הכדורגל בארץ ומיודע היכב את מלאכת הבקעת השערים, הגיע למערב־גרמניה ב־1977 מקבוצת פורקווה. מוקיד ונחת בקלן, שם משחק הישראלי דוד פיזנטי.

גם הכדורגלן האסייאני השני בבונדסליגה, הדרום־קוריאני צ'ה בום־קון בן ה־33, עומד לשוב הביתה. ככל הנראה כבר בתום משחקי גביע העולם במקסיקו.

החלוץ גבה הקומה (1.85 מ'), שיצג עד כה 35 פעמים את מולדתו, הפגין יכולת מרשימה בהופעה המחודשת בנבחרת, כשהבקיע את שני השערים לרשתה של פרו (0:2) בלוס־אנג'לס.

צ'ה בום־קון הגיע למערב־גרמניה ב־1978 ותחנתו הראשונה היתה דארמשטאדט. אחר־כך הצטרף לאיינטרכט פרנקפורט. עתה הוא משחק בשורות באייר לברקוזן מאז 1984 ודורג בתום העונה כמלך מספר ארבעה בבונדסליגה. אחד ראש, חברו למועדון, גרינד מהמבורג, העמה מקייזרסלאוטרן.

רק החזקים שרדו בתלאות הדרך מאתיופיה

מאת דנקה הרניש

הילדים שבאו מאתיופיה זכו לטיפול רפואי מיוחד. בבדיקות הרפואיות לא נתגלו בעיות מיוחדות. מקרים בודדים של שחפת, מקרים בודדים של מחלות כרוניות, בעיות בכבדות משקל נתגלו בתחום בריאות הנפש. בעיות שנובעות משכול, מניתוק ומקשיי הסתגלות למקום חדש.

שיחה עם ד"ר עמנואל חיגר, מנהל השרות הרפואי והסוציאלי בעליית הנוער.

תופעת הבעיות הנפשיות בקרב צעירי העדה האתיופית אינה מעידה בשום פנים ואופן על נחיתותם – כך טוען בשיחה ל"דבר" ד"ר עמנואל חיגר, מנהל השרות הרפואי הסוציאלי בעליית הנוער, שבמסגרתה מתחנכים היום כ־70 אחוז מכלל גילאי 12־18 של עדה זו בארץ.

אלה שיצאו מאתיופיה ועמדו בכל תלאות הדרך עד הגיעם לישראל, הם החזקים והמוצלחים. הבעיות הנפשיות המתעוררות עתה בקרב הילדים הנוער אלה ההשלכות של השכול, שפגע ברבים מהם, וההלם התרבותי של מפגש ראשוני עם חיים בנוסח המערבי. בעיני ד"ר חיגר אלה תגובות נורמליות ואף צפויות. הרי גם כל אחד מאתנו – בני החברה העירונית – היה מתקשה מאוד לתפקד בתנאים של הכפר האתיופי, אם אנחנו היינו עוברים משבר קשה של הסתגלות לתנאים החדשים השונים באופן קיצוני ממה שהורגלנו. העניין, איפוא, איננו בבעיית ההסתגלות עצמה אלא במידת ההצלחה להתגבר עליה – סבור ד"ר חיגר.

הוא מאמין, שמידת ההצלחה בקליטת השיכבה הצעירה של עולי אתיופיה, שרובם נמצאים במסגרת עליית הנוער, היא שתקבע את עתיד העדה בארץ ואף תבטיח לה קבוצת המנהיגות. זו משימה גדולית כמעט, המחייבת רגישות, תבונה והורות רבה בדרכי הטיפול.

נסיון העבודה עם עולי אתיופיה בעליית הנוער הוא של ארבע שנים בלבד. "הטיפטוף הראשון נתן לנו כמאתיים ילדים והם עוזרים לנו עכשיו להבין את העולים החדשים – את שפתם, את מינהגיהם והתנהגותם – מספר ד"ר חיגר. בסך הכל נמצאים היום במסגרת עליית הנוער כ־2,300 צעירים, המפוזרים בין 45 מוסדות שונים, אך כולם דתיים בעקבות ההסכמים שנעשו "מלמעלה".

הגל הראשון הגדול של 1,500 ילדים ונערים בא בשנת 1984. הם באו לבד, ללא משפחות, וביניהם היתה קבוצה של 50 ילדים קטנים, שגילם נע בין שמונה לעשר. קבוצת הקטנים, שגילם היה מתחת לגיל המינימום לקליטה בעליית הנוער, עוררה התלבטויות ויכוחים במוסד מה לעשות איתם, לאן להפנות אותם. ניצח הלב וההגיון. בניגוד לדיקדוקים ביורוקרטיים הקטנים נשארו בעליית הנוער, יחד עם אחיהם לתלאות הדרך לישראל וכך נחסך מהם עוד משבר נוסף של פרידה.

בספטמבר 1985 בא הגל השני של 750 ילדים ונערים. הם היו כבר זמן מה בארץ עם משפחותיהם אך נתקלו בקשיי קידום בבתי הספר הרגילים. לקראת שנת הלימודים החדשה יתקבלו למסגרת עליית הנוער מאותן הסיבות עוד כ־100 עד 200 ילדים.

בבדיקות רפואיות לא נתגלו בעיות מיוחדות – מספר ד"ר חיגר. "לא מצאנו הרבה בעיות תת תזונה רציניות. מעט מאוד מקרים של שחפת שאותרה ושופלה, מקרים בודדים של מחלות כרוניות, מומי לב, רגל עקומה שמעולם לא הובאו לטיפול רפואי. מצאנו נוכחות די שכיחה של מחלות טרופיות ידועות כגון טפילים במערכת העיכול ומלאריה".

בעיות כבדות משקל נתגלו בתחום בריאות הנפש ורבות מהן נובעות משכול. ילדים רבים, מגל העליה הראשון במיוחד, איבדו בדרכם לישראל את יקיריהם. לא נערכו טקסי קבורה במדבריות סודן, לא בשאר קבר, לא ניתן "לאבד" את השכול. ילדים רבים שבאו לבד השאירו בצאתם לדרך את משפחותיהם באתיופיה. הקשר נותק, לא יודעים מה קורה עם אבא ואמא, איפה הם, מה גורלם. מועקה זו נחסכה מהילדים שהגיעו לארץ יחד עם משפחותיהם. אך גם הם מרגישים בלתי מוגנים מול העולם המוזר והבלתי מובן לתוכו נקלעו. השפה, ההתנהגות של הסובבים אותם זרים להם. הכל מעורר בעיות קשות, אפילו איך להיות מתבגר בישראל.

"באתיופיה לא היתה תקופת התבגרות" – מספר ד"ר חיגר. "בכפר האתיופי הנער בגיל עשר עשה עבודה לפי כוחו וחלק גדול מעולי אתיופיה לא ידעו מה זה בית ספר, מה המערכת הלימודית או חברת נוער. ובכל זאת האיזון הפנימי בתוך החברה היה לא רע והמתבגר הסתדר טוב. הרי הם החזיקו מעמד 2000 שנה כיהודים" – מעיר ד"ר חיגר. עתה אף יהדותם הופכת לבעייתית. החברה החדשה מכירה בהם כיהודים או לא? התסיסה שמעוררות הבעיות הדתיות בעליה האתיופית אינה פוסחת גם על הילדים ועל הנוער ובטחונם בעולם הזה מתערער עוד יותר.

"אינני יודע, כי אינני עוסק בעליה הבוגרת אבל הילדים והנוער עברו טראומות קשות" – אומר ד"ר חיגר. "עכשיו אנחנו אומרים להם: לא תלכו לעבוד, לא תתחתנו ולא תקימו משפחות. עתה צריך ללכת לבית הספר וללמוד. במקרים של משברים קשים הם מאבדים. תחושת השייכות לחברה ונסגרים בבדידותם. במסגרת עליית הנוער קרה מקרה של התאבדות. היה זה נער בן 16, שנמצא תלוי זמן קצר לאחר קליטתו במוסד. הוא לא דיבר עם חבריו על בעיותיו ואיש לא ידע מה גרם להתאבדותו.

"הבעיה היא להבין את שפת ההתנהגות של האתיופים" – טוען ד"ר חיגר. במשך השנתיים האחרונות קרו מקרים של התנהגות בלתי מובנת של מספר חניכים. חלק הפסיקו לאכול, חלק הפסיקו לשתות, היו שרעדו בכל גופם ואחרים דיברו דברים מוזרים. "ב־12 מקרים החלטנו על אישפוז פסיכיאטרי ובבית החולים התברר כי רק בשני מקרים היו באמת בעיות נפשיות פתולוגיות". היתר "תפסו קריזה" תחת עומס גדול והתנהגו לפי המושגים של אתיופיה. הם שוחררו מבית החולים לאחר שיחות הסבר.

אין משתמשים בפסיכותרפיה במסגרת לסיוע נפשי לחניכים הסובלים מחבלות נפשיות. לעומת זאת בספטמבר אשתקד התחיל במסגרת עליית הנוער חינוך לבריאות גוף ונפש לעולי אתיופיה, שעוברה בסיוע של נשות "הדסה" וה"ג'וינט" בישראל. התכנית עדיין לא הושלמה – מספר ד"ר חיגר: "אנחנו עדיין בשלב תירגום חומר גלם לתכניות יישומיות". את חומר הגלם על כל נושא אוספת אנתרופולוגית, השותפה לתכנית, יחד עם קבוצה של עולי אתיופיה, שהיו בין הראשונים שהגיעו לארץ וכאן התבגרו. התוכנית מבוססת על הבנת הדברים שאותם העריכו באתיופיה והאמינו בהם בתחום ההתנהגות, הבריאות, תרופות, תזונה, טיפול שיניים ועוד.

"אנחנו מיישמים בתכנית שלנו את הגישה האנתרופולוגית" – אומר ד"ר חיגר – "זו תכנית מותאמת לאתיופים – למוצא התרבותי, הספציפי שלהם". לדבריו אין תכנית אוניברסלית לחינוך לבריאות גוף ונפש. מה שטוב לאמריקאים לא יהיה טוב לאתיופים ולהפך. בינתיים התכנית בשלביה הראשונים ואם היא תוכיח את עצמה, כפי שמאמין ד"ר חיגר, עליית הנוער תהיה מוכנה לספק את חומר הגלם גם לשימוש המוסדות העוסקים בעליה אתיופית בוגרת על מנת שיתאימו את יישומה לגיל הציבור שמטפלים בו.

ק.ט.ס. – כף יד ללא תחושה

מאת ריקה בר

כף היד מאבדת את יכולת התחושה. דברים נופלים מהידיים, היד מפסיקה לתפקד, יש תחושה כאילו כף היד "נרדמת", זוהי מחלת – קרפל טאנול סינדרום. 95% מהנפגעים בה הן נשים. איבחון נכון יכול לרפא את המחלה בתוך רבע שעה של ניתוח פשוט בהרדמה מקומית.

רחל נוה, בת 43, יוצרת ציורים באפליקציות של תפירה, נפגעה בקרפל טאנול סינדרום. התופעות הראשונות התחילו לפני 7 שנים, לצורך בניית ציור החזיקה סיכות והן נפלו לה מהיד. "היד כאילו נרדמה לי ולא היתה לי כל תחושה באחיזה, הגעתי למצב שלא יכולתי לכתוב, לתפור, לטאטא, לא יכולתי לבצע עבודות בית פשוטות ביותר כמו, להרים כלים לתלות כביסה. כל החפצים שהחזקתי בהם נפלו לי. הכאבים בכף היד הגיעו עד הכתף, הייתי מתעוררת בלילות כשהידיים רדומות וכואבות.

"פניתי לאורטופד, הוא אמר שיש לי טניס אלבו, והציע לי טיפול בקורטיזון. לקורטיזון סרבתי היות ויש נטייה לסכרת במשפחה. אורטופד אחר הציע לשים את היד במים חמים. הכאבים נמשכו וגם היד המשיכה לא לתפקד. אורטופד נוסף, שלח אותי לעשות פיזיותרפיה, עשו לי מתיחות בצוואר תלו אותי מהצוואר במתלה ל־10 דקות. הייתי חוזרת הביתה תשושה, מחוסלת, עם בחילות. הכאבים ואוזלת היד של הרופאים לפענח מה יש לי נמשכו שנים. רק אחרי שבע שנים עלתה רחל על הדרך הנכונה.

נוירולוגית שלחה אותה לבדיקת E.M.G (זו בדיקה של עצבים ביד). תוצאות הבדיקה הראו שיש לה – ק.ט.ס היא קיבלה הפנייה לביה"ח ע"ש "שיבא" ובמחלקה כירורגית כף היד ניתחו אותה. הניתוח נמשך רבע שעה, בהרדמה מקומית, ובכך בא אל קיצו סבל של שנים.

ב"שיבא" במחלקה לכירורגית כף מכירים את הקרפל טאנול סינדרום. כל שבוע הם מנתחים כ־8 נשים. מעטים הם הגברים שנפגעים במחלה, זה קורה במקרים בהם יש להם הפרעה בבלוטת התרים, או דלקת חריפה בגידים. הפגיעה בנשים היא כתוצאה משינויים הורמונליים בגלל הריונות, או שינויים בגיל המעבר. מעטות הפגיעות הנגרמות כתוצאה מחוסר פעילות בלוטות התרים. עקב שינויים אלו נוצרת דלקת בעצב המעביר תחושה ליד. העצב עובר דרך מעין מנהרה, שבתוכה נמצאים 9 גידים ועצב. כתוצאה מהדלקת הנוצרת במנהרה מתנפחת עטיפת הגידים שבתוכה ולוחצת את העצב. היות והעצב הוא תחושתי הוא גורם לכל התופעות של אי תפקוד בכף היד. את המחלה ניתן לאבחן בבדיקת – E.M.G –, בדיקה הולכה בעצבים. מגרים את העצב גרוי חשמלי ורושמים את התגובה של השריר. (באמצעות מחטים בכף היד).

הניתוח נעשה בהרדמה מקומית. פותחים את גג המנהרה, משחררים את לחץ עטיפת הגידים על העצב וסוגרים את העור.

רחל נוה מספרת שיום לאחר הניתוח הלכה הביתה ושבוע אחרי הסרת התפרים (בתמונה) היא יכולה להחזיק עתון, וספר, ולבצע פעולות שעד לפני שבועיים לא היתה יכולה לבצע כלל.

הסיפור של רחל נוה אפייני וכואב. כואב במיוחד, כי מתברר שהבעיה ניתנת לפתרון בניתוח פשוט ביותר בשורש כף היד, בהרדמה מקומית, תהליך שנמשך – רבע שעה. הבעיה היא של איבחון המחלה.

"בניתוח שנמשך רבע שעה בהרדמה מקומית פתרו בעייה שבמשך שנים האורטופדים שפניתי אליהם לא הצליחו לאבחן". מספרת רחל.

"רוב הנשים אותם פגשתי בחדרי המתנה עברו כמוני מסכת של יסורים עד שזיהו אצלם את הקרפל טאנול סינדרום. כמה ימי עבודה במשק יכלו לחסוך, על הסבל של הנשים אני כבר לא מדברת, את מי זה מעניין כלכלית? אך כמה ימי עבודה שהלכו לאיבוד, הריצות לרופאים, הבדיקות וצורות טיפול לא נכונות יכלו להחסך אילו היו מזהים מלכתחילה את סימני המחלה".

ניתוח פשוט בשורש כף היד מחזיר את התחושה.

ככה תיראה לפי התכנונים המוקדמים תחנת החלל המאוישת הראשונה שתבנה בחלל סוכנות החלל של ארה"ב. זהו כמובן שירטוט בלבד, בימים אלה מתחיל שלב הלימוד השני של הפרוייקט, שימשך שמונה חודשים.
צילום – אי. פי.

"כיצד למנוע כאבי גב". סדנת טיפול

סדנא בנושא "כאבי גב, מניעתם והטיפול בהם" תיפתח בחודש הבא במחוז השרון ביוזמת המחלקה לחינוך לבריאות בקופת חולים הכללית.

הסדנא תיערך בשיתוף עם המכון הפיסיקלי ברעננה ותכלול חמש פגישות שיתקיימו בימי רביעי בערב באולם של מחוז השרון ברעננה. המשתתפים יקבלו הסברים על האנטומיה והפסיולוגיה של הגב ועל חשיבות הגב בשמירת בריאות הגוף כולה; פיסיופתולוגיה של הגב וגורמיה; פעילות יום־יומית מומלצת ופעילות ספורטיבית מומלצת. בכל הפגישות יהיו הדגמות תרגילים.

ההרשמה מתבצעת במחלקה לחינוך לבריאות במחוז השרון ברח' אחוזה 56 בימים א' – ה' בין השעות 8–10.

ריחות חריפים ועשן שחור מבתי הזיקוק בחיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

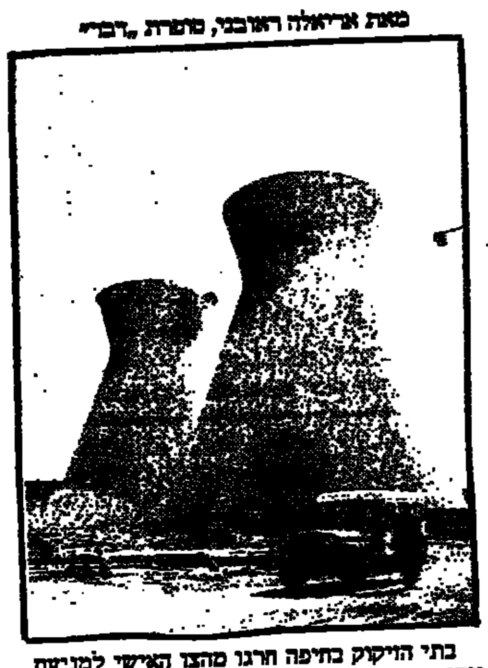

בתי הזיקוק בחיפה חרגו מהצו האישי למניעת זיהום האויר כ־100 פעמים במשך השנתיים האחרונות מאז פורסם הצו על ידי שר הפנים. צ. פורר, מנהל היחידה לאיכות הסביבה בחיפה מסר כי בשנה האחרונה נרשמו גם שבע חריגות בריכוז גופרית דו חמצנית מעל התקן הישראלי והשיא בחריגה בתחום זה נרשם, לדבריו, במחצית החודש שעבר, שעה שנמדדו בתחנות הניטור של איגוד הערים ובתחנת הניטור של חברת החשמל ריכוזי גופרית דו חמצנית האסורים לחריגה אף לא פעם אחת בשנה. הוא ציין כי חריגה זו גררה תגובות סוערות מצד עשרות תושבים בחיפה שהתלוננו על ריחות חריפים ועל עשן שחור המגיע לבתיהם.

בית המשפט העליון חייב את קופ"ח "מכבי" לבטל הסדר הבלעדיות

בית המשפט העליון בהרכב השופטים ברק, לוין ומלץ דחה ערעור שהוגש ע"י קבוצת בתי מרקחת מחיפה על החלטת המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים לפיה חויבה קופ"ח מכבי לבטל את הבלעדיות שהעניקה לבתי מרקחת מסוימים איתם התקשרה לפני שהגיעה להסדר עם הסתדרות הרוקחים. בג"צ קבע כי מכבי חייבת להגיע להסדר עם כל בית מרקחת שיחפוץ בכך בתנאים שוים.

ע"פ הסדר הבלעדיות התחייבה מכבי לעבוד רק עם בתי מרקחת להם העניקה בלעדיות באזורים מסוימים. המועצה להגבלים עסקיים פסלה הסדר זה ובית המשפט העליון נתן תוקף להחלטה זו.

למרות הסכנות עדיף תחנות כוח גרעיניות

המועצה הציבורית למניעת רעש וזיהום אויר, בראשותו של עו"ד ידידיה באר, תובעת לשתפה בדיונים ובהכרעות שיתקבלו לגבי הקמת כורים גרעיניים בישראל.

עו"ד ידידיה בארי טוען כי כבר בתחילת 1981 הפנה את תשומת ליבן של הרשויות לגבי הצורך לנקוט צעדי בטיחות קיצוניים אם וכאשר יוחלט על הקמת כורים גרעיניים בארץ כדי למנוע תקלות, זיהום אויר ופגיעה בתושבים. בארי מדגיש כי למרות הסכנות הכרוכות בהקמת תחנות כוח גרעיניות, עדיפה תחנת כוח גרעינית שפעולתה זקינה, על תחנת כוח קונבנציונאלית המופעלת בדלק נוזלי (נפט) או בדלק פחם.

שיטה חדשה לגילוי מוקדם של רעלת הריון

שיטה חדשה המאפשרת איבחון מוקדם של התפתחות רעלת הריון, פותחה לאחרונה ע"י מדענים מבית הספר לרפואה ו"מכון רפפורט" למחקר רפואי שליד הטכניון, בראשות פרופ' מיכאל זילברמן, ראש היחידה למדעים מורפולוגיים.

"מכביתגר", בטאון קופת חולים "מכבי", מדווח בגליונו החדש, כי המדובר הוא בבדיקת דם רגישה ביותר שבאמצעותה אפשר לקבוע אם ריכוז חלבון ספציפי בדם הוא ממקור שלייתי. בבדיקה משתמשים בחומרים רדיואקטיביים לזיהוי החלבונים. לצורך הבדיקה משתמשים החוקרים בחלבון שלייתי מנוקה, המסומן ביוד רדיואקטיבי. אם מצויים החלבונים ממקור שלייתי – גם בדוגמת הדם הנלקחת מהאשה, הם יתחרו החלבון המסומן והחלבון ה"טבעי" על נוגדנים של החלבון בדם. התחרות החלבון המסומן עם הנוגדנים תעיד על קיומו של חלבון דומה "טבעי" בדם האשה. עובדה זו מעידה על התפתחות רעלת הריון.

הבדיקה היא כה רגישה עד שניתן באמצעותה לגלות שינויים זעירים ביותר ברמות החלבון בדם ובכן ניתן להשתמש בה ולגלות התפתחות הסיבוך כבר בשלבים הראשונים של ההריון. פרוייקט המחקר מומן בשלוש השנים האחרונות ע"י מיניסטריון המדע וטכנולוגיה של ממשלת מערב גרמניה. הטכניון חתם באחרונה על הסכם עם קבוצת משקיעים אמריקאית להקמת חברה משותפת לפיתוח ותיצור ערכה מסחרית לבדיקות לגילוי רעלת הריון. על־פי החישובים תעלה הבדיקה בבדיקת 12־14 דולר והתוצאות יתקבלו בתוך יום אחד.

למחקר של פרופסור זילברמן היו שותפים פרופ' חנן בהט, מנהל המחלקה הפאתולוגית ופרופ' מרדכי זוך, מנהל המחלקה הגינקולוגית בבי"ח רוטשילד חיפה. כמרכז שותפו במחקר מעבדות בריינגוריקה גרמניה המערבית שעשו את עבודת הבידוד העיקרי של החלבון השלייתי ובניית הנוגדנים נגדו, המשמשים כחלק בלתי נפרד ממערכת הבדיקה. שיטה נוסתה כבר על מאות נשים והוכיחה את יעילותה.

15־17% מכלל הנשים ההרות בעולם מפתחות במהלך הריונן סיבוכים, שהבולט בהם נקרא רעלת הריון. במצב קיצוני עלול סיבוך זה להביא למותה של האם ולעיתים קרובות יותר, לפיגור בגדילת העובר או להפלה.

אצל אשה הלוקה ברעלת הריון, מתפתח לחץ דם גבוה מאד, כליותיה נפגעות, ובצקות מופיעות בכל חלקי גופה. לעיתים קרובות נדרש לאשפז נשים הלוקות בסיבוך זה לשבועות ארוכים.

המדענים טרם איתרו במדוייק את הגורמים להיווצרות רעלת הריון. מה שודאי הוא, שהדבר נוצר כתוצאה מאי ספיקה שלייתית. מסיבה כלשהי נפגע מחזור הדם השלייתי, כתוצאה מכך העובר לא מקבל המזון והתזונה ובכך נפגעת התפתחותו. כתוצאה מאי הספיקה, תאי השליה עוברים נמק. התאים הנמקים, שהינם רעילים, מגיעים למחזור הדם הכללי של גוף האשה ונתקעים בכליה. במתנגם, דרכי מעבר הכליה הם גורמים לעלייה בלחץ הדם, לחוסר תפקוד כלייתי, לאיבוד חלבון בשתן ולהתפתחות בצקות וכו'.

הבעיה היא שלא רק שאין המדענים יודעים את הסיבה להיווצרות רעלת הריון, עד היום לא ניתן היה לגלות את התפתחות הסיבוך בשלבים המוקדמים כדי לעצור את התפשטותו.

هكذا من الاصل

רעש, הרבה רעש

צילום: דניאל אבידן

מופע

מאת אמיר רותם

"נערי המים", הופעה היה ב"ליקוויד", 21.5

בהרכן השני יכולים היו מייק סקוט ו"נערי המים" שלו לשיר גם את הגירסה שלהם לשיר של מוטי גלעדי ושרי צוריאל ולקבל תגובה נלהבת. קודם לכן הצליחו במיפגן מיומנות והתלהבות להביא את הקהל המעורכן שלהם לקתרזיס של ממש. מספיק היה לראות את הקיבוצניק (ראו עליו) שעלה על המעקה ליד הבאר והתפתל שם תוך הפגנה מרשימה של שיווי משקל.

האמת היא שאין זה משנה הרבה, תשומת הלב, כמו תמיד, מרוכזת בבחור הדקיק והחיוור כשהוא. לא, מייק סקוט אינו זמר גדול, גם המוסיקה שהוא כותב לא נלחשה מפי האלים, אך השילוב היפה שעשתה הלהקה בין מוסיקה עממית אירית ואמריקאית שהתגלגלה ברוטב רוקנרול, הצליח לשלהב רבים בקהל.

ארוכי שיער, פיאות לחיים דקות וארוכות, נראו החברים לקוחים היישר מהשנים להם הם חייבים את מיטב השראתם. ואן מוריסון, "גרייטפיס", אמא של סקוט, כולם זכו ששירים יוקדשו להם. הכינור והסקסופון אמורים היו לצבוע את היחידה הבסיסית של באס־גיטרה־תופים. שני הראשונים עלו על האחרונים הגם שלא הפגינו דברים שלא שמענו קודם. סקוט והחבר'ה קלטו את הקהל והעניקו לו את מה שדרש: רעש, הרבה רעש. הם חיפו לעיתים על כושר המצאה מוסיקלי לקוי בהגברת הווליום. סקוט נשאר בעיקר רוקר חושב. על הבמה הוא אינו מפגין שליטה מופלאה במחול, והוא אינו מוליך תלבושות כל כמה שירים. מאחורי הגיטרה או הפסנתר הוא מבצע את שלו. באריקות של מי שנשלח, הקהל קיבל סקירה רחבת לב (הופעה של כשעתיים) של יצירתו של סקוט ושיתף פעולה ברצון.

מייק סקוט הבטיח שכל הופעה תהיה סיפור שונה, שירים אחרים. אפשר לנסות. השבוע צפויות הופעות בחיפה ותל אביב.

תור החגיגות

ההסתדרות ערכה בשבוע שעבר מסיבה לכבוד שגריר ספרד בישראל. ברכות, ברכות וגם תכנית אמנותית

מאת מירי פז

יש מי שסוברים כי את מיסוד יחסי ישראל־ספרד סללו לא רק הדיפלומטים אלא במידה ידועה גם אנשי הרוח. לפני ארבע שנים אירחה קבוצת מרצים באוניברסיטת תל־אביב משלחת של אנשי אקדמיה מספרד. לא ברור כמה משלחות מספרד ביקרו מאז בישראל, אך ידוע שמשלחת כבודה כאחד של ישראלים – מרצים, היסטוריונים ועורכי כתבי־עת ספרותיים ביקרה יותר מפעם אחת בספרד. הרוח החיה ביוזם מפגשים אלה היתה ד"ר אביבה דורון, משוררת ומרצה לספרות עברית בימי הביניים.

עתה, לאחר ששגרירה הראשון של ספרד בישראל כבר הגיש את כתב־האמנתו לנשיא המדינה, החל כנראה תור החגיגות. יש לשער, תהיינה פחות רעשניות מימי פסטיבל סאעד מורתדה המצרי לפני שש שנים. את החגיגות לכבוד שגריר ספרד פדרו לופז אגירה בבגבאה פתחה ההסתדרות ומטה התרבות שלה בראשותו של נחום פכה. לקבלת הפנים שהתקיימה בשבוע שעבר ב"מרתף העליון" של "בית ליסין" הוזמן המיליה הספרותי שלא הפגין נוכחות מלאה. אל השולחנות הסבו נתן יהבן, ד"ר גבריאל מוקד, שלמה אביו, המנהל צמח־דייק, רחל מרמק, אהרן מגד, ארה ביסוק. על הטקס ניצחה אביבה דורון: כזכור, שמורה לה זכות החלוציות במיגור קשרי התרבות בין ישראל לבין ספרד. דורון בירכה מן הכתב בספרדית לא־אקדמית ופנתה אל השגריר בפאמיליאריות צברית חביבה בלשון "אתה".

את התרבות הישראלית ייצגו בתוכנית האמנותית (שהודרכה בידי מנכ"ל בית ליסין צחי בקר) אהרה זכבר שכיה – כן, גם הפעם – את משה ארגוב, עדי עציה, שמבין שיריה ייזכרו השורות שבהן התחרזו "הסתדרות" ב"התאבות" (נחום פסח חייך), ליליק ששר שיר אחד של לורקה בספרדית ואחד בעברית, ניסים גרמה, שקיווה לשווא להוציא את הקהל מקפאונו, לעג לקבלת הפנים הצוננת ובסוף לחץ את יד השגריר שהיה מן הבודדים שהצטרפו לשירתו במחיאות כפיים קצובות ובהנאה לא מוסתרת, ושוב אורה זיטנר שלא פרשה מן הבמה עד שמנחם עיני הואיל לכבדה בזר פרחים.

בין לבין בירכו את השגריר כמה מאנשי הספרות והרוח. משורר אחד שדיבר באנגלית רצוצה יותר מן הספרדית הכתובה של אביבה דורון תוך המרה תכופה של Who ב־Which (אולי חשב ש־ambassedor הוא עצם דומם, לא חי) ועורך כתב־עת שדיבר על מרקז ובורחס, כאילו היו מגדולי סופריה של ספרד. את הדברים הרהוטים ביותר השמיע נחום פסה בניב ספרדי־פורטוגזי מובן לכל, והסביר לאורח הנכבד ש"המרתף העליון" הוא קבארט סוציאליסטי. קבארט – בגלל התאורה העמומה, וסוציאליסטי – בגלל צבע הווילון.

הערב בכורה

"לרקוד לפי שירים" הוא שמה של יצירת מחול חדשה שתועלה לראשונה הערב, ב"בית החייל" בת"א, בביצוע להקת "הבלט הישראלי". הכוריאוגרפית **ברטה ימפולסקי**, שהיא גם המנהלת האמנותית של הלהקה, מביאה את רשמיה מן השירים "שיר משמר" ו"עיפתי" משל **משה ארגוב**, בביצוע **מתי כספי** ו"מעיל הגשם הכחול המפורסם", "אחיות הרחמים" ו"דנסיך" שירים משל **לאונרד כהן** ובביצועו.

דטאנט בשירה העברית

מאת מירי פז

באולם "צוותא" הוקלטה בשבוע שעבר התוכנית **"שירה של משוררים". נתן יונתן**, שהינחה, השפיע על הקהל – משוררים ואוהבי שירה – דברי כיבושין על ההרמוניה החדשה בשירה העברית. לא עוד מלחמת דורות ומאבקי חבורות, חרמות, קנאות ושנאות. "המאבק האמיתי מתרחש בנפש היוצר – בינו לבין תשוקת הכתיבה שלו", אמר יונתן, שהזכיר כי למרות הכל "עוד לא הגלידו הפצעים מן המלחמות בקרית ספר שלנו". לדבריו, מעולם לא נטל חלק במלחמות ההן, אך מיהר להצדיק את עצמו כי לא של משוררים. שני ותיקים שהבטיחו את השתתפותם – **אבות ישורון ויעקב אורלנד** – לא הגיעו.

בסבלנות ובהנאה קראו **אשר רייך, שולמית אפפל, יאיר הורוביץ, דוד אבידן, רוני סומק ואריה סיון משיריהם**.

מי שסבר כי הצהרת "הקץ לנשק" של יונתן תתקבל על דעת הכל, טעה. דוד אבידן השיב במשפט שכמו נכתב לספר השירים הבא שלו: "הטפת נועם נגד אגרסיביות יש בה יותר אגרסיביות מאשר האגרסיביות עצמה", ואחר כך קרא שיר יפה משל עצמו על הגבול הדק בין נשיקה לנשיכה.

לפסל בווידאו

"וידאו־ארט במערב גרמניה", היום ומחר במוזיאון ת"א

מאת אמיר רותם

המקפידים לעקוב אחר סדרת הטלוויזיה המגוללת את תולדות הטלוויזיה, למדו כבר שקרב קשה ניטש על השאלה מי המציא את הקופסה המקוללת הזו. עובדה היסטורית היא שהשימוש האמנותי הראשון במדיום נצפה בתערוכה שנערכה ב־1963 ב"גאלרי פרנס" בווופרטאל, מערב גרמניה ובה שיחק האמן הקוריאני נאם ג'ון פאיק בתמונה המשודרת באמצעות מגנטים. הבכורה הגרמנית הזו מעניקה סמכותיות יתר לכותרת "וידאו ארט במערב גרמניה מאז 1976", תכנית הנראית מעניינת מאוד ובה אנתולוגיה של היצירה המרכזית בתחום האמנותי הזה הנוצר בארץ בדרך כלל. שתי תכניות, מלוות במיצגים של שני אמנים, ייערכו היום ומחר במוזיאון תל־אביב. היום יוקרנו העבודות באולם הכניסה ומחר באולם רקנאטי. מחר גם ייערך מיצג בגינת המוזיאון, כך שכמעט כל חללי המוזיאון ינוצלו, עניין שמבחינת הצפייה בסרטים, הוא חסר משמעות.

האמנים הגרמניים, בניגוד לאמריקאים, התעניינו בראשית הדרך יותר באפשרויות הפיסוליות של מקלט הטלוויזיה המשדר, בעוד האמריקאים ניגשו מיד לאפשרויות הוויזואליות של הווידאו. שימוש נוסף היה תיעוד של פעילויות אמנותיות חד־פעמיות (ביז הראשונים שניצלו גישה זו היה יוזף בויס, שעלה בשבוע שעבר על דפים אלה).

כיאה לתפקידה, חקרה האמנות את גבולות המדיום. הלכה מספר צעדים קדימה למקומות בהם מפעילי הכדיום המקצועיים לא העזו לבקר והראו את הדרך, שבחלקה האסתטי, הנקי, המהמם יותר, עושים שימוש היום במאי הווידאו קליפ'ס (סרטוני הווידאו המוסיקליים). על אף העובדה שהווידאו־ארט משתייך יותר לאמנות הפלסטית מאשר לקולנוע, הרי שבהרבה פסטיבלי קולנוע בעולם, מקדישים פינה גם להצגת עבודות חדשות בתחום (פסטיבל הקולנוע בירושלים התקרב בצעד קטנטן כאשר איפשר ליואב קוטנר להציג שעתיים של סרטוני וידאו מוסיקליים כלבבו...).

שתי ההופעות החיות שיהיו בארץ כוללות מיצג של קלאוס והם ברוך בשם "Duracell Tape" וכו, על פי הקטלוג "קולאז' וידאו ובו פרסומת טלוויזיה, תמונות מגנאסאקי, טייס אמריקאי ופורטרט עצמי של האמן." ווס ברוך (34) יענה לאחר המיצג לשאלות הקהל. למחרת תיערך הרצאה של וולף הרצוגנרט על הווידאו־ארט בגרמניה בעשר השנים האחרונות ולאחר מכן מיצג של אולריקה רוזנבך "היהודים על הולדת ונוס" ובו בונה האמנית פאראפראזה על הציור הנודע של בוטיצ'לי.

לבד משני המיצגים, יוקרנו, כאמור, עבודות של 19 אמנים ובהם הוותיקים מדור המייסדים, פאיק ומנפרד קייז והצעירים כמו איננו גינצר (29) בסרט שהוא חלק ממיצג וידאו.

במוזיאון לאמנות מודרנית בניו־יורק, ישנה פינה המקרינה וידאו־ארט כל הזמן כחלק מהתערוכה. נקווה שהתערוכה במוזיאון לא תהווה אירוע חד פעמי וקהל מתעניין בישראל יוכל להיחשף לנעשה בתחום המרתק הזה בעולם החוק.

לקראת שידור

הערב, בתכנית "עד פופ", יוקרן סרטון וידאו חדש של להקת "משינה" בשיר "היא הנוכחה איתו שעות" שצולם באמפיתיאטרון בקיסריה. בתכנית יוקרנו גם קטעים מהופעת הלהקה לפני כחודש בהיכל התרבות בת"א.

אופרה בישראל – חלום, תקווה ומציאות

מאת ישראל דליות

הפקה בימתית מלאה של **"נישואי פיגארו"** מאת מוצארט תועלה על־ידי "האופרה הישראלית החדשה" (ביוזמת התזמורת הקאמרית הישראלית והתיאטרון הקאמרי בת"א) בפסטיבל ישראל בירושלים (14,15.6). זוהי הפקה שניה, תוך שנה, של האופרה החדשה. מוסר שנולד לאחר התמוטטות האופרה הלאומית, אותה ייסדה וניהלה אדיס דה פיליפ. בימי אשתקד יצאה לדרך "המסוכנת" עם "דידו ואניאס" של הנרי פרסל. התגובות היו מעורבות. הצד המוסיקלי נפגם, לדעת כמה מבקרים, ממחסור בחזרות ומתנאים אקוסטיים מאכזבים בתיאטרון הקאמרי.

"אופרה היא יצירת אמנות בלתי אפשרית" – קבע החוקר הדגול אלפרד איינשטיין. הדבר נכון, לפחות מבחינה כספית ("דידו" היא הפקה זולה יחסית). האופרה מייצגת ברק ועושר. מושכת המונים. רפרטואר של אופרה מקצועית מחייב התרענות וחידוש, רמת ביצוע גבוהה החזייאת אופרות נדירות. "כוכבי זמר" אופראיים כמו פלאסידו דומינגו, לוצ'יאנו פאבארוטי, מירלה פרני ומונסרא קאבאייה מושכים קהל. הם עולים הון תועפות. מניין יבוא הכסף? מאז התגבשותה בראשית המאה ה־17, תופסת האופרה מקום מרכזי בחיי המוסיקה באירופה, בארה"ב ובכמה מדינות בדרום־אמריקה. בכמה ארצות מוסד האופרה הוא מוקד חיי התרבות והחברה הלאומיים. באיטליה, "ערש האופרה", זהו בידור עממי. אופרה אמיתית הוא סוג של תיאטרון המשלב מוסיקה, דרמה, שירה, נגינה, משחק, בימוי, תפאורה ומחול. כידוע אין בארץ ולא היה מעולם בית־אופרה ברמה בין לאומית. יש הטוענים, בין השאר, שהיהודים מצטיינים כנגנים, לא כזמרים. שמותיהם של הטנורים טאקר ופירס, הבאסים קיפניס ואריה, הבריטון מריל, הסופרניות להמאן וסילס – סותרים טענה זו. המנצח מרדכי גולינקין, שבא מרוסיה, אירגן ב־1923 את להקת האופרה הארצישראלית הראשונה, שהציגה בקולנוע "עדן". כעבור כמה שנים נסגרה בגלל קשיים כלכליים. גם האופרה הלאומית עברה, למרות הישגיה, מאבקים של מלחמת קיום וקרסה תחתיה מסיבות דומות.

קיימת בארץ התעניינות עצומה, עירנית ומתמדת, באופרה. הישראלים אוהבים אופרה ומתלהבים ממנה. הם באים בהמוניהם וממלאים אולמות במופעים אופראיים מיוחדים של הפקות נדירות, מיובאות ומקומיות, בבימוי מלא, חלקי ובביצועים קונצרטיים, של הפילהרמונית הישראלית ("מאדאם באטרפליי", "לה בוהם"), התזמורת הסימפונית ירושלים ("ריגולטו", "טוסקה"), הסינפונייטה הישראלית ("האיטלקיה באלג'יר"), קונצרטים מסוג "פניני אופרה" ועוד. גם תקליטי אופרות וסרטי קולנוע אופראיים זוכים בארץ, כמו בחו"ל, להצלחה ("חליל הקסם", "דון ג'ובאני", "כרמן", "לה טראוויאטה" "טוסקה"). יתכן שאם אופרה ישראלית תעלה אופרות מ.ג. מלחינים ישראליים, הקהל הנוצץ לא ירדן. אולם האופרה שהולחנה בארץ, "דן השומר" של מרק לברי, זכתה ב־1945 להצלחה גדולה. לעולם אין לדעת.

מה אם כן דרוש כדי להקים להקה ובית־אופרה קבועים ראויים לשמם? פנינו בשאלה זו אל המנצח השוודי, הדינמי והמנוסה, סיקסטן ארלינג (בן ה־68), שביקר בפברואר השנה כאורח תזמורת ירושלים רשות השידור. ארלינג הוא מנצח מבוקש ביותר על־ידי בתי האופרה הגדולים בעולם. במשך כעשרים שנה, מ־1953, כיהן בתפקיד המכובד של מנצח ראשי ומנהל מוסיקלי של בית־האופרה הממלכתי בשטוקהולם (מהטובים באירופה). לפני המלחמה היה עוזרו של קרל ביהם באופרה בדרזדן. מנצח אורח קבוע במטרופוליטן בניו יורק, סן פרנסיסקו, שיקאגו, וינה, המבורג, קופנהגן, גטבורג וקובנט־גארדן בלונדון.

לשאלתנו השיב ארלינג: "צריך להשקיע הרבה מאד כסף. אופרה היא אמנות יקרה. בית־אופרה ראוי לשמו זקוק לתקציב רציני". גם לאולם קבוע. בלי תמיכה ממשלתית נאותה, או ממקורות רשמיים אחרים, איני רואה שום סיכוי לאופרה ישראלית. שתי הפקות בשנה, של פרסל ומוצארט, הן צנועות למדי. איני מכיר אופרה בעולם עם שתי הפקות שנתיות.

"בארה"ב יש כיום יותר מ־900 להקות אופרה. רבות מהן זעירות, עם עונה מוגבלת. משלוש עד חמש הפקות בשנה ופעילות שוטפת. בשטוקהולם פינקו אותנו בזמנו. קיבלנו תמיכה כספית אדירה מהממשלה. גם לשוודים רבים אופרה היא כאוויר לנשימה. הסובסידיה הממשלתית היתה כ־95 אחוז ממחיר הכרטיס. כעת הם עומדים לקצץ בתקציב לאופרה וזה מצער מאד. במטרופוליטן בניו יורק, בית אופרה משגשג ונפלא, מחירי הכרטיסים גבוהים מהרגיל. מקורות המימון הם פרטיים. חסות ותרומות של עסקים, חברות ועשירים. אין זו שיטה אידיאלית. כל עונה חדשה עומדת בסימן שאלה – האם יבואו מספיק תרומות לכיסוי התקציב האדיר?

"אופרה ישראלית צריכה גם לקחת בחשבון ביצועים רק בשפת המקור והעלאת אופרות שנוצרו בישראל. אין ארץ עם תרבות מערבית, ללא בית־אופרה. הסוגיה – האם וכיצד לממן רשמית החזקת אופרה קבועה יש לה השלכות לעתיד חיי המוסיקה בישראל".

בגלריה "מימדי" בת"א נפתחה אמש תערוכה – "פסים", מעבודותיו האחרונות של **יגאל תומרקין**. כותב תומרקין על התערוכה:

"בחורף 1984 ביקרתי בשתי הגרמניות. אירופה, וגרמניה בפרט, מעוררת בי מחשבות על רכבות, פסים ותמרורים. הסדרה "פסים" עוסקת באסוציאציות שעורר בי פסי רכבת ותמרורים – תמרורים היסטוריים, תמרורים צורניים, תמרורים תרבותיים – והקשר ביניהם, המתח שנוצר בין האנשת הקרונות והמכניזציה של הדמות ו/או הסמל. האסוציאציה והצורה מטופלים באופן בוטה וקיצוני, בקונטור ובצבע, לקונטרהפונקט שבין המכני, הדינמי והסטאטי המצהיר. אלה מגיעים בסופו של התהליך לאחידות צורנית שמעבר לפלקטי ולאבסורד".

בן־גוריון מול מפ"ם

ספר חדש

מאת מאיר בראלי

"למה פירקו את הפלמ"ח", מאת פרופ' יואב גלבר, הוצאת שוקן.

הספר "למה פירקו את הפלמ"ח" הוא תרומה חשובה לבירור הארועים שהתרחשו מאחורי הקלעים של ניהול המלחמה הגדולה, מלחמת הקוממיות. הספר דן בשלוש סוגיות: ההכנות למלחמה, השינויים במבנה הפיקוד העליון ושילובן של יחידות הפלמ"ח בצבא המוקם. תמיכתו של המחבר בדוד בן־גוריון ובעמדותיו, והערכתו הרבה לדאייתו המקדימה אירועים אינה מוסתרת, אולם אין בספר שום אינוס של עובדות לצורך התיזה, כפי שיש בספרים לא מעטים הדנים במלחמת הקוממיות. לכן גם האשמה בחוסר אובייקטיביות אינה תופסת לגביו. פירוק הפלמ"ח הוא, כאמור, אחד משלושה נושאים בספר, והשם נבחר בוודאי כפני שסברו, כי זהו "שם מוכר". לדעתי החלק הראשון של הספר חשוב לא פחות, ואולי יותר משני החלקים שאחריו. אתה נדהם, אף־על־פי שעיקרי הדברים היו ידועים גם לפני פרסום ספרו של גלבר – איך רק אדם אחד ראה לנגד עיניו פלישה ערבית עם תום המנדט.

הוויכוח והמאבק על הפיקוד העליון סבב בעיקרו (אם לא כולו) סביב מעמדו של ישראל גלילי בראש המערכת, בין השר והמטה. התפקיד שממנו הוא שאב את סמכותו היה ראש מפקדת ההגנה. תפקיד זה התנבטל למעשה עם חיסולה של המפקדה. הצד הזה, הפורמאלי, היה חשוב במידה כזאת שאנשי מפ"ם (בתקופה זו אחדות העבודה של טבנקין היתה במפ"ם יחד עם השומר־הצעיר) חיפשו תמיכה בחוגי הימין, שהיו מחצית מחברי המפקדה, לפי ההסדר שנקבע עם שובו של ארגון ב' להגנה (כשהרוויזיוניסטים נשארו לבדם באצ"ל). אנשי מפ"ם טענו שהם נאבקים על השפעה של תנועת העבודה בצבא המוקם, אבל כשהיה נחוץ להם ניסו להתקשר עם הימין האזרחי, להיעזר בו ולעזור לו. גם מן הבחינה הפחות פורמאלית לא הסכים דוד בן־גוריון להיות אחראי נטול סמכות ממשית, כשגלילי ניצב בינו וביו השליטה הריאלית בצבא. בן־גוריון פחד מפני מצב בו "הצבא שליט על עצמו" (עמ' 135).

בחלק השלישי דן המחבר בפלמ"ח, ומסביר שהמציאות היא שפירקה את הפלמ"ח, כשחטיבותיו לחמו בחזיתות שונות, קשורות עם חטיבות אחרות ומנותקות זו מזו. הפלמ"ח איבד את ייחודו הצבאי כשהוקמו עוד יחידות מגוייסות גיוס מלא. הוא הלך ואיבד את ייחודו התרבותי־אנושי כשנפלו ממיטב אנשיו, והבאים במקומם לא היו כאותם הפלמחניקים הקודמים. במאבק על המשך קיומו של הפלמ"ח נעשו מעשים אשר לא ייעשו, כמו הוראתו של חבלין ליחידות לא להישמע להוראות שאינן עוברות דרך מטה הפלמ"ח. משאולץ חבלין לבטל את הוראתו דאג, כדרך של "הסברה בעל פה", שהוראתו המבוטלת תקויים.

מדובר בספר הרבה על הוויכוח בדבר יתרונם של משוחררי הצבא הבריטי וזה של אנשי ההגנה שצברו נסיון מחתרת. גם בוויכוח זה תומך יואב גלבר, ההסטוריון של הבריגדה, במאבקו של דוד בן־גוריון לשלב את מפקדי הבריגדה בצמרת הפיקוד של צה"ל. הקבלה מעניינת, אולם ספק רב אם היא נכונה, עושה המחבר בין הערפת החיילים היהודים מהבריגדה והתפיסה "הלגיונרית" של דבוטינסקי מדור קודם (עמ' 15).

נפלו בספר שגיאות אחדות שאינן משפיעות על עיקרו של הסיפור. גרשון זק, שמונה לראש השרות הימי לא היה "איש המשמרת הצעירה" (עמ' 93), כי היה מעל לגיל "המשמרת הצעירה". הוא היה מ"הבלתי־מפלגתיים" שהצטרפו למפא"י, עם פרישת סיעה ב'. הקואליציה שהקים בן־גוריון בכנסת הראשונה (בלי מפ"ם) לא כללה את הציונים הכלליים (עמ' 245).

בתיאור מאבקה של מפ"ם מדגיש המחבר את התפקיד הארגוני שמילא במאבק זה יצחק בן־אהרון ואת התפקיד הרעיוני שמילא מנחם דורמן, שסיפק למאבק האנטי־בנגוריוני תחמושת אידיאולוגית. דומני שבספר זה ניתן פומבי לראשונה לקטעי פרוטוקולים של ישיבות סגורות של מפ"ם, שמתוכם עולה בגלוי ובבירור עמדה מפלגתית צרה, כשהמאבק הוא על השפעה מפלגתית בצבא ומאמץ להטיל מרות מפלגתית על מפקדים חברי מפלגה בכל הנוגע לתפקידיהם הצבאיים. הספר מלא ציטטות כאלה, כשהחמורות ביותר הן מפי יצחק בן־אהרון. גם מפא"י ניסתה לנהל פוליטיקה מפלגתית בצבא (המקביל לבן־אהרון אצלה, לפי גלבר, היה יחיאל דובדבני), אולם ידיה היו כבולות, בגלל עמדה ממלכתית כוללת של מנהיגה, דוד בן־גוריון. בעיניו היה העניין הכללי עיקר, והוא האמין שגם מפא"י תצא נשכרת אם תתמכר כולה לעניין הכללי.